

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Analýza hospodaření rozpočtově odlišných
municipalit**

Zdeněk Struška

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Zdeněk Struška

Podnikání a administrativa

Název práce

Analýza hospodaření rozpočtově odlišných municipalit

Název anglicky

Analysis of budgetary management of the different municipalities

Cíle práce

Cílem práce je zhodnotit hospodaření 2 rozdílných městských samospráv v letech 2011-2015. Dílčím cílem práce je vypracování návrhů na zlepšení hospodaření jednotlivých municipalit se zaměřením na dotace.

Metodika

Diplomová práce se skládá ze 2 částí. Těmi jsou část teoretická a část praktická. Teoretická část je tvořena literární rešerší, která charakterizuje územní samosprávu v ČR. Dále je v literární rešerši přiblížena rozpočtová skladba a rozpočtová soustava. Následně je zde charakteristika finanční analýzy. Tato část je zpracována na základě studia odborné literatury, článků, právních předpisů a zpráv Ministerstva financí ČR. Teoretická část je zpracována metodou deskripce.

V praktické části jsou pomocí komparační metody vyhodnoceny rozdíly v rozpočtech municipalit. Metodou indukce jsou zde následně formulovány návrhy na zlepšení hospodaření městských samospráv.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

rozpočet, hospodaření, příjmy, výdaje, dotace, finanční analýza, územní samospráva

Doporučené zdroje informací

- ČERNOHORSKÝ, J. a P. TEPLÝ. Základy financí. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
KADEŘÁBKOVÁ, J. a J. PEKOVÁ. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-956-2.
KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2
MAAYTOVÁ, A. a kol. Veřejné finance. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-9949-3.
OCHRANA, F. a kol. Veřejný sektor a veřejné finance. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. Veřejný sektor – řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů. 3. vyd. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5922-7.
SEDMIHRADSKÁ, L. Rozpočtový proces obcí. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-968-7.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 5. 1. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 1. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza hospodaření rozpočtově odlišných municipalit" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2017

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé diplomové práce panu prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi CSc., který mi po celou dobu pomáhal sestavovat a kontrolovat práci a udílel cenné rady.

Analýza hospodaření rozpočtově odlišných municipalit

Analysis of budgetary management of the different municipalities

Souhrn

Diplomová práce se týká problematiky srovnání hospodaření dvou rozpočtově odlišných municipalit. Jsou zvoleny dvě municipality ve Zlínském kraji, město Zlín a obec Tečovice, kde proběhla analýza hospodaření v letech 2011-2015. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, na teoretickou a analytickou. V první části je nejprve popsána územní samospráva a obec charakterizována jako základní územně správní jednotka. V další kapitole je rozebrán rozpočet a rozpočtová soustava. Nakonec jsou podrobně popsány příjmy a výdaje rozpočtu a nastíněno financování obcí a krajů z prostředků EU. Praktická část nejprve charakterizuje municipality z hlediska historického, sociálně ekonomického a demografického. Další kapitola je věnována analýze hospodaření, kde je srovnání plánovaných a skutečných příjmů a výdajů, jejich přehled a struktura. Následuje komparace příjmů a výdajů, která je pro tuto část stěžejní. Vše je doplněno o monitoring hospodaření, kde jsou rozebrány vybrané monitorující ukazatele. Poslední část práce je věnována anketě, která je zaměřena na zjištění názorů a informovanosti občanů ohledně hospodaření jejich obce a města. Na základě provedených analýz, rozborů a ankety jsou ve třetí části stanoveny návrhy, které povedou ke zlepšení hospodaření jednotlivých municipalit.

Summary

This thesis concerns the issue of comparison of budget management two different municipalities. Two municipalities with different budgets in the Zlin region have been chosen, Zlin town and village Tečovice which was analyzed in 2011-2015. The thesis is divided into two main parts, the theoretical and analytical. The first part describes the first local government and the municipality is characterized as the basic territorial administrative unit. The budget and the fiscal system is analyzed in the next chapter. Finally, the income and expenditure budget are detailed and the funding of municipalities and regions from EU funds are outlined. The second part describes the municipalities of historical, socio-economic and demographic. Another chapter is devoted to analysis of the economy, which is a comparison of planned and actual revenues and expenditures, overview and structure. A comparison of income and expenditure follows, which is crucial for this part. Everything is supplemented by inspection of the finances of municipalities, where we analyze selected monitoring indicators. The last part is devoted to the survey, which is aimed at identifying the views and inform citizens about the management of their municipalities. Based on the analyzes, surveys and analyzes are in the third set of proposals that will improve the performance of individual municipalities.

Klíčová slova: rozpočet, hospodaření, příjmy, výdaje, dotace, územní samospráva, obec, město

Keywords: budget, economy, revenues, costs, subsidy, territorial self-government, village, city

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíl a metodika.....	11
2.1	Cíl práce	11
2.2	Metodika práce.....	11
3	Teoretická východiska.....	13
3.1	Veřejná správa.....	13
3.2	Územní samospráva	14
3.3	Obec	14
3.3.1	Charakteristika obce a základní druhy obcí.....	15
3.3.2	Občané obce.....	16
3.3.3	Orgány obce a města.....	17
3.3.4	Působnost obce	19
3.4	Rozpočet a rozpočtová soustava	20
3.4.1	Rozpočet územních samosprávných celků	22
3.4.2	Struktura územního rozpočtu.....	23
3.4.3	Rozpočtový proces.....	25
3.4.4	Rozpočtový výhled	26
3.4.5	Rozpočtová skladba	26
3.4.6	Mimorozpočtové fondy.....	27
3.5	Příjmy rozpočtu.....	27
3.5.1	Vlastní příjmy	28
3.5.2	Peněžní transfery a dotace	31
3.6	Výdaje rozpočtu	32
3.6.1	Funkce veřejných výdajů	33
3.6.2	Členění výdajů	34
3.7	Financování obcí a krajů z prostředků Evropské Unie	35
3.7.1	Hlavní cíle strukturální a regionální politiky	35
3.7.2	Fondy Evropského společenství na podporu regionálního rozvoje	36
3.7.3	Čerpání finančních prostředků z fondů EU	37
4	Analytická část	38
4.1	Charakteristika vybraných obcí.....	38

4.1.1	Město Zlín.....	38
4.1.2	Obec Tečovice	42
4.2	Analýza hospodaření	46
4.2.1	Přehled příjmů a výdajů	46
4.2.2	Srovnání skutečných a plánovaných příjmů a výdajů	49
4.2.3	Struktura příjmů a výdajů	51
4.3	Komparace příjmů.....	56
4.3.1	Daňové příjmy	56
4.3.2	Nedaňové příjmy.....	60
4.3.3	Kapitálové příjmy	64
4.3.4	Dotace	67
4.4	Komparace výdajů	70
4.4.1	Běžné výdaje.....	71
4.4.2	Kapitálové výdaje	72
4.5	Monitoring hospodaření obcí	73
4.6	Anketa	76
4.6.1	Cíl šetření.....	76
4.6.2	Metoda šetření.....	76
4.6.3	Vyhodnocení ankety	77
5	Zhodnocení výsledků.....	90
5.1	Město Zlín	90
5.2	Obec Tečovice.....	92
6	Závěr.....	96
7	Seznam použitých zdrojů	98
8	Seznam obrázků.....	100
9	Seznam grafů	100
10	Seznam tabulek	101
11	Seznam zkratk	102
12	Přílohy.....	103

1 Úvod

Veřejná správa je správa veřejných věcí v rámci společnosti organizované do podoby státu. Jde především o výkon veřejné moci ve státě, kterou disponuje sám stát (státní správa) a dále subjekty pověřené jejím výkonem (samospráva – obce a kraje).

Nejvyšší úřad státní správy České republiky je vláda ČR, následovaná ministerstvy, jinými ústředními orgány státní správy a dalšími státními úřady, které vykonávají státní správu svými místně a věcně kompetentními jednotkami na celém území státu. Výkon státní správy může být na základě zákona přenesen na obce či kraje. Obce a kraje vedle této tzv. státní správy v přenesené působnosti vykonávají též veřejnou správu ve vlastní působnosti – samosprávu.

Samospráva je způsob řízení určitého celku, kdy daný subjekt o alespoň některých svých záležitostech rozhoduje sám, autonomním způsobem. Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, který sám rozhoduje o svých záležitostech. Příkladem územní samosprávy v České republice jsou právě obce jako základní územní samosprávné celky a kraje jako vyšší územní samosprávné celky. Jejich právo na samosprávu je zakotveno v Ústavě a dále je podrobněji vymezeno zejména v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Samosprávné celky vytvářejí vlastní orgány, jejichž prostřednictvím je výkon samosprávy uskutečňován. Jsou jimi zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány.

Aby bylo možné zajistit plnění řady úkolů spadajících do kompetence města či obce, včetně zaopatření všestranného rozvoje území, je potřeba zabezpečit jejich dostatečné financování. K tomuto účelu slouží územní rozpočet. Základní východiska právní úpravy pro rozpočty obcí jsou zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočet pro obce je tím samým, čím je státní rozpočet pro stát, tedy významný ekonomický nástroj politiky. Sestavování a schvalování rozpočtu obce patří mezi významné rozhodování v samostatné působnosti obce.

Rozpočet je tvořen příjmy a výdaji a je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny

ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou či úvěrem. Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Součástí závěrečného účtu je také vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Hospodaření územních samosprávných celků je velice aktuální téma, které se týká každého z nás, jelikož každý jsme občanem některé obce či města. Každý občan by měl vědět, jak jeho obec hospodaří a na co vynakládá finanční prostředky. Z těchto důvodů je zvolené téma diplomové práce „Analýza hospodaření rozpočtově odlišných municipalit.“ Pro zkoumání byly zvoleny dvě velikostně odlišné municipality. Město Zlín, ve kterém autor této práce žije a nedaleká obec Tečovice.

2 Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení a porovnání hospodaření dvou odlišných municipalit v určitém časovém období. V tomto případě se jedná o město Zlín a obec Tečovice, které jsou hodnoceny v letech 2011-2015. Dílčím cílem je uvést návrhy na zlepšení hospodaření těchto dvou municipalit.

Naplnění těchto cílů je zajištěno především prostřednictvím srovnání rozpočtů se závěrečnými účty, analýzy příjmů a výdajů a pomocí dostupného monitoringu obcí. Na základě provedených analýz a vzešlých srovnání jsou navrženy změny, které by mohly vést ke zlepšení hospodaření obcí v následujících letech.

Specifickým cílem diplomové práce je vyhodnocení ankety, která má za úkol zjistit povědomí občanů o hospodaření, jejich názory na současný stav a popřípadě návrhy na zlepšení hospodaření obce, či života v ní.

2.2 Metodika práce

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. První z nich je část teoretická, následuje část praktická. Teoretická část je založena na literární rešerši a sekundárním sběru dat. Data jsou čerpána především z odborné literatury, která je doplněna internetovými zdroji a právními předpisy. Kompletní seznam zdrojů literární rešerše je uveden v kapitole č. 7. V teoretické části se často uplatňuje legislativní úprava. Také odborná literatura, ze které je čerpáno, je na legislativní úpravě založena. Nejčastěji se zde vyskytuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Praktická část je rozdělena na několik částí. Ve všech částech jsou zjištěné údaje zpracovány do přehledných tabulek a grafů pro lepší znázornění. První část obsahuje charakteristiku jednotlivých municipalit. V ní je nejprve obec charakterizována a popsána z hlediska geografického, poté je stručně popsána její historie. Dále jsou zde uvedeny jednotlivé orgány municipalit. Také se v této části objevuje krátký pohled na sportovní a kulturní možnosti v obci a zajímavá místa, kde vzkvétá cestovní ruch. V neposlední řadě je v této kapitole pohled na demografickou a sociální strukturu, nezaměstnanost a trh práce vybraných municipalit.

Další část této kapitoly se zabývá analýzou hospodaření jednotlivých municipalit. Zde je již hlavní informační složkou pro analýzu portál Monitor, který spravuje Ministerstvo financí. Na tomto webu jsou všechny potřebné interní dokumenty municipalit. Jedná se především o rozpočty a závěrečné účty, a to za celé sledované období 2011-2015. Nejprve je uveden přehled příjmů a výdajů, jejich struktura a také srovnání plánovaných rozpočtů se skutečným stavem na konci roku.

V následujících kapitolách je provedena komparace příjmů a výdajů. Každý druh příjmů i výdajů je přepočten na 1 obyvatele, aby bylo možné srovnání. Také je v těchto kapitolách nastíněna struktura jednotlivých druhů příjmů a výdajů. V další kapitole praktické části je monitoring obcí, který ukazuje hlavně podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celkovou likviditu vybraných municipalit za celé sledované období.

V poslední kapitole praktické části je zpracována anketa, která je důležitá pro zjištění primárních dat. Anketa je nesystematický průzkum názorů dotazem u obvykle malé skupiny respondentů. Anketa se řadí mezi metody empirického výzkumu, konkrétně se jedná o explorativní metodu. Ankety se v tomto případě účastní 100 obyvatel Zlína a 50 obyvatel Tečovic. Tento výběrový vzorek občanů je zcela náhodný.

Na základě získaných poznatků z teoretické části a výsledků z praktické části práce jsou na závěr stanoveny návrhy na zlepšení hospodaření města Zlína a obce Tečovice.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

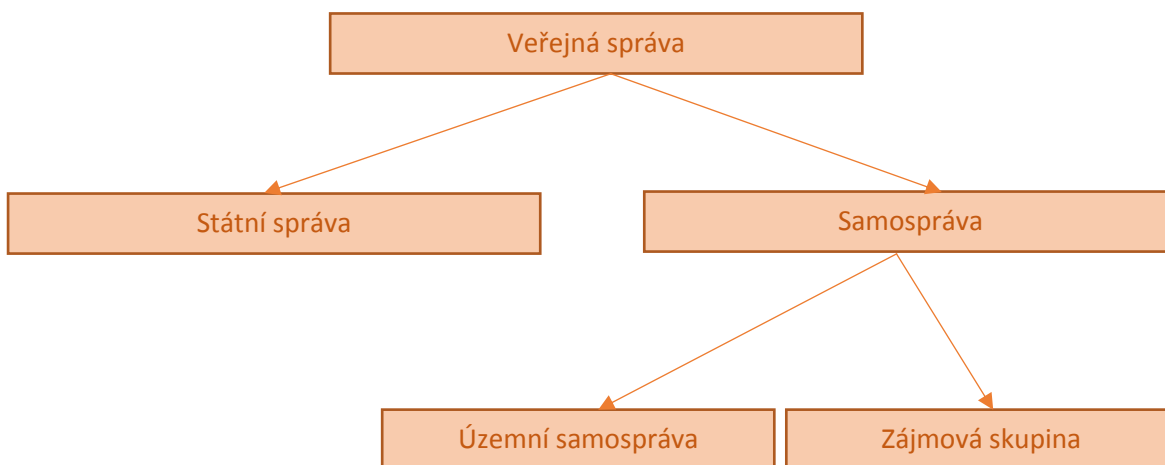
Struktura veřejné správy je v každé zemi odlišná, přesto lze vymezit určité rysy společné pro všechny země.

Na veřejnou správu lze pohlížet ze dvou hledisek:

- 1) Z hlediska toho, zda veřejnou správu vykonává stát svými orgány jakožto státní správu, či stát přenechává určitý okruh záležitostí na nestátní veřejnoprávní korporace, aby je spravovaly na samosprávném principu.
- 2) Z hlediska geografického (zda se jedná o ústřední, územní, případně místní správu).

Podle prvního kritéria lze veřejnou správu chápat jako systém, který je tvořen dvěma subsystemy: **státní správa a veřejná samospráva**. Státní správu vykonává stát prostřednictvím určených institucí. Může ji vykonávat buď přímo, nebo zprostředkovaně. Veřejná samospráva bývá označována jako výsledek delegování správy na nestátní subjekty. Samospráva je tedy výrazem decentralizace a demokracie. (Provazníková, 2015)

Obrázek 1 Schéma veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování podle (Provazníková, 2015)

Podle druhého kritéria je jako územní veřejná správa označována ta část veřejné správy, která je vykonávána v rámci příslušných územních administrativních jednotek, na které je stát rozdělen. Na základě tohoto vymezení je možné konstatovat, že územní veřejnou správu tvoří ty instituce, které nemají charakter ústředních orgánů. Je nutné rozlišovat, zda se jedná

o územní orgány veřejné správy se všeobecnou působností a specializovanou působností a dále samosprávy a státní správy. (Provazníková, 2015)

3.2 Územní samospráva

Územní samospráva prošla dlouhým historickým vývojem. Přelomové období vývoje územní samosprávy nastalo kolem roku 1990, na přelomu nového tisíciletí pak došlo k významné fázi vývoje reformy veřejné správy a k mnoha legislativním změnám, které zásadně ovlivnily podobu, fungování i postavení územních samospráv v ČR. Česká republika není velkoměstský stát, větší část lidí zde žije ve středně velkých a malých sídlech, což je důsledkem specifického vývoje sídelní struktury českého státu. Současná podoba naší sídelní struktury má kořeny v období raného a pozdějšího středověku, kdy byla podřizována mocenským, strategickým a ekonomickým cílům panovníka. (Kadeřábková a Peková, 2012)

Samosprávou se v nejobecnějším smyslu rozumí především samostatné spravování záležitostí, které se bezprostředně dotýkají obyvatel. Samospráva tvoří vedle státní správy jednu ze dvou větví veřejné správy, a to oblast nezávislou a státní správě nepodřízenou, která je vykonává subjekty od státu odlišnými. V obecné teorii je samospráva rozlišována na územní a zájmovou. (Klíma, 2009), (Kadeřábková a Peková, 2012)

Ústavní základ samosprávy

Podle ústavy ČR jsou obce základními územními samosprávnými celky. Vyššími územními samosprávnými celky jsou kraje. Každá část území ČR musí příslušet do některé obce, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Obce a kraje jsou územním společenstvím občanů, která mají právo na samosprávu. Obec je vždy součástí některého kraje. Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. (Novotný, 2007)

3.3 Obec

Významnou jednotkou ve veřejné správě jsou obce. Ve smyslu právní úpravy je obec v ČR chápána jako základní územně správní celek a současně také základní samosprávné společenství občanů, kteří žijí na určitém území. Znaky určující obec jako samosprávné společenství jsou územní základ, osobní základ a výkon samosprávy. Dále je to také skutečnost, že obce mají svůj vlastní majetek, s nímž hospodaří, což jim umožňuje jejich samostatné postavení. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

3.3.1 Charakteristika obce a základní druhy obcí

Obec je veřejnoprávní územní korporací a při realizaci svých pravomocí podléhá povaze veřejného úřadu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území a které má v ústavě zakotvené právo na samosprávu. (Kadeřábková a Peková, 2012)

Charakteristické znaky:

- vlastní území
- občané
- spravování svých záležitostí samostatně
- vystupování v právních vztazích svým jménem
- péče o všestranný rozvoj území
- hospodaření podle vlastního rozpočtu

(Kadeřábková a Peková, 2012)

Své činnosti obce vykonávají samostatně, nebo přeneseně. U přenesené činnosti se jedná o výkon státní správy, kterou stát realizuje nepřímo prostřednictvím obcí a jejich orgánů. (Fryštenská, 2010)

Obce v ČR se vyznačují vysokou rozmanitostí, tomu odpovídají odlišná členění obcí do mnoha kategorií podle nejrůznějších kritérií a hledisek.

Obec a sídlo – obec je základní územně správní jednotka s vymezeným obvodem, která se skládá z jednoho nebo více sídel. Sídlo je základní jednotkou osídlení a jedná se o každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány. Sídlo nemá právní subjektivitu. Obec je vždy sídlo, zatímco sídlo nemusí být vždy obcí. Dvě základní kategorie sídel jsou městská a venkovská. Městská sídla mají nezemědělský charakter a uspokojují ekonomické, sociální a kulturní potřeby vysokého počtu obyvatel. Venkovská sídla mají naopak zemědělský charakter a nízkou hustotu zalidnění. Sídla venkovského typu jsou samota, víska a vesnice.

(Kadeřábková a Peková, 2012)

Obec může nabývat různých úrovní. Za předpokladu splnění určitých podmínek může být prohlášena za městys, město, případně statutární město. Zvláštní postavení má pak hlavní město Praha. Městys představuje přechod mezi obcí a městem. Jedná se o historický typ

obce, která se od vsi lišila tím, že jí bylo uděleno právo pořádat výroční a dobytčí trhy. Pro město v našem platném právu neexistuje konkrétní definice. Zákon o obcích stanovil, že obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Město může vzniknout také územní změnou – sloučením obce s městem či rozdělením města. (Kadeřábková a Peková, 2012)

Město je specifickým typem sídla, které je vývojově mladší, ale zato dynamičtější z hlediska vývoje jednotlivých funkcí. Základním kritériem bývá využíváno statisticko-velikostní kritérium, např. velikost populace, hustota zalidnění a podobné. Podle mezinárodní definice OSN jsou městy taková sídla, kde žije více než 10 000 obyvatel. Vymezení sídelních struktur jednotlivých zemí je však velmi specifické a každý stát to má definováno v národní legislativě. (Kadeřábková a Peková, 2012)

Kritéria pro vymezení městských sídel:

- počet obyvatel
- relativní velikost sídla
- hustota obyvatelstva
- druhy ekonomických, sociálních, kulturních, politických a správních aktivit
- hustota a kompaktnost výstavby
- sociální a profesní struktura obyvatel a mnoho dalších znaků

(Kadeřábková a Peková, 2012)

3.3.2 Občané obce

Členskou základnu tvoří občané obce, kteří mají ve správním území obce trvalý pobyt, případně splňují další podmínky. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem ČR a je ve správním obvodu obce nahlášena k trvalému pobytu bez ohledu na věk. Občanství obce vzniká narozením a zaniká smrtí. Občan obce, který dosáhl věku 18 let má právo volit a být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu.

(Novotný, 2007), (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Čestné občanství může obec udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj obce. Čestný občan obce má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva obce. Čestné občanství uděluje a odebírá zastupitelstvo obce. (Novotný, 2007)

3.3.3 Orgány obce a města

Za orgány obce jsou označovány v zákoně stanovené orgány, které mají pravomoc v rámci obce. Obec je samostatně spravována jejím zastupitelstvem. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. U města je to podobné. Statutární město je spravováno zastupitelstvem a jeho další orgány jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány. (Novotný, 2007)

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce tvoří členové zastupitelstva zvolení ve všeobecných, rovných a přímých volbách tajným hlasováním. Počet členů zastupitelstva stanoví na každé volební období před vyhlášením voleb zastupitelstvo obce. V průběhu volebního období nelze počet členů zastupitelstva měnit, pokud nedojde k vyhlášení nových voleb. Člen zastupitelstva nemůže být odvolán, může mu pouze zaniknout mandát, a to jen ze zákona stanovených důvodů. Zastupitelstvo se schází k zasedání podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná a řídí ho zpravidla starosta obce. (Novotný, 2007)

Člen zastupitelstva vykonává svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem a není při tom vázán žádnými příkazy. Člen zastupitelstva by se měl při rozhodování řídit Ústavou a zákony České republiky a také zájmy obce a jejích občanů. Výkon této funkce je považován za výkon veřejné funkce. (Novotný, 2007)

Rada obce

Za výkon rady odpovídá zastupitelstvo. Rada obce je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat tehdy, stanoví-li tak zákon. Radu tvoří starosta, místostarosta a další členové. Počet členů rady obce musí být lichý a zasedat v ní musí nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Rada se schází dle potřeb. Schůze jsou neveřejné. (Novotný, 2007)

Starosta

Zastupuje obec navenek a je jejím orgánem. Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce nebo rady obce, může starosta provést až po jejich předchozím schválení, v opačném případě jsou tyto úkony od počátku neplatné. Starosta je volen zastupitelstvem. Za výkon své funkce je zastupitelstvu odpovědný. (Novotný, 2007)

Obecní úřad

Obecní úřad je také orgánem obce. Tvoří jej starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele stojí starosta. Úkoly zaměstnavatele plní tajemník. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení. Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva nebo rady či zvláštních orgánů. Rozhoduje též o poskytování informací žadateli.

(Novotný, 2007), (Zákon č. 314/2002 Sb.)

Pověřený obecní úřad – úřad, který mimo přenesenou působnost určenou pro všechny obecní úřady, vykonává v rozsahu svěřeném mu zvláštními zákony další přenesenou působnost. Obce s pověřeným obecním úřadem stanoví zvláštní zákon.

(Novotný, 2007), (Zákon č. 314/2002 Sb.)

Obecní úřad obce s rozšířenou působností – úřad, který vedle své přenesené působnosti a vedle přenesené působnosti stanovené pro pověřený obecní úřad vykonává další přenesenou působnost v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. Obce s rozšířenou působností určuje zvláštní zákon. (Novotný, 2007), (Zákon č. 314/2002 Sb.)

Tajemník obecního úřadu – není samostatným orgánem obce, je součástí obecního úřadu. Funkce tajemníka se zřizuje v obci s pověřeným obecním úřadem a v obci s rozšířenou působností. V ostatních obcích se funkce tajemníka může také zřídit. Tajemník je jmenován a odvoláván starostou obce po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu.

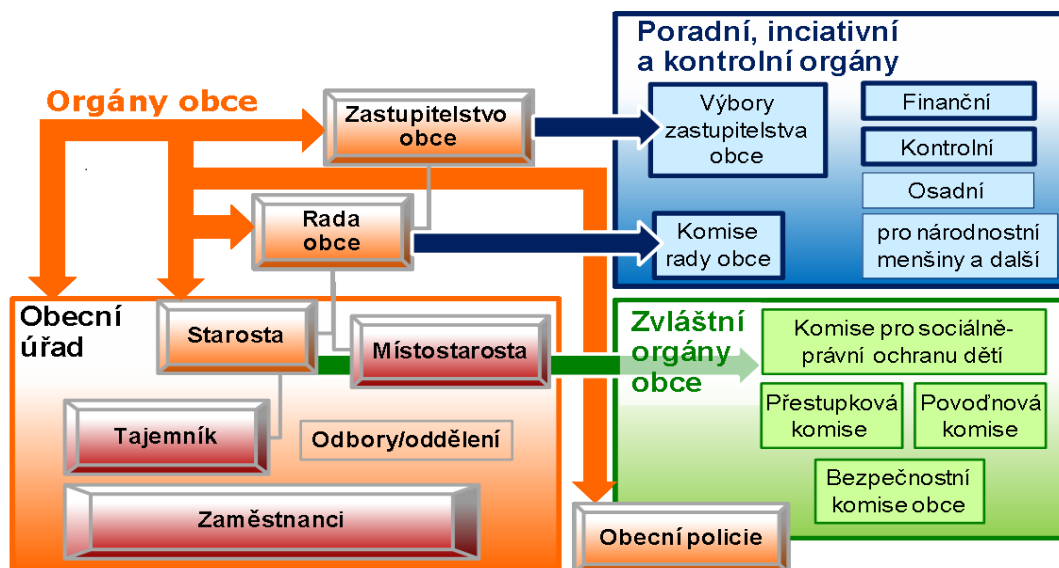
(Novotný, 2007)

Další orgány

Orgánem obce je také zvláštní orgán zřízený podle zvláštního zákona. Zřizuje jej starosta pro výkon přenesené působnosti. Starosta pak také jmenuje a odvolává jejich členy.

(Novotný, 2007)

Obrázek 2 Orgány obce

Zdroj: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/35-hlavni-organy-obce-a-jejich-po/>

3.3.4 Působnost obce

Co konkrétně patří, do které kategorie, je velmi těžké určit zejména proto, že od roku 1945 do roku 1990 obce neměly své vlastní orgány a nespravovaly se samy. Právní předpisy z této doby neznají pojem samostatné působnosti obce, neboť vše bylo činností státu. Teprve v nových právních předpisech se mezi samostatnou a přenesenou působností začalo opět rozlišovat. Aby se dalo lépe odlišit postavení obce, bylo do zákona o obcích vloženo ustanovení, že hovoří-li libovolný zákon o působnosti obce nebo jejich orgánů a neříká přitom výslovně, že jde o působnost přenesenou, považuje se tato působnost za působnost samostatnou. (Zákon č. 128/2000 Sb.), (Mates a Olšová, 2006)

Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Při výkonu samostatné působnosti se obce řídí zákonem (při vydávání obecně závazných vyhlášek), v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Přenesená působnost

Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je

- a) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými tímto nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona (v tomto případě je území obce správním obvodem),
- b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem,
- c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem.

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí

- a) při vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy,
- b) v ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, dále také opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle tohoto zákona.

(Zákon č. 128/2000 Sb.)

3.4 Rozpočet a rozpočtová soustava

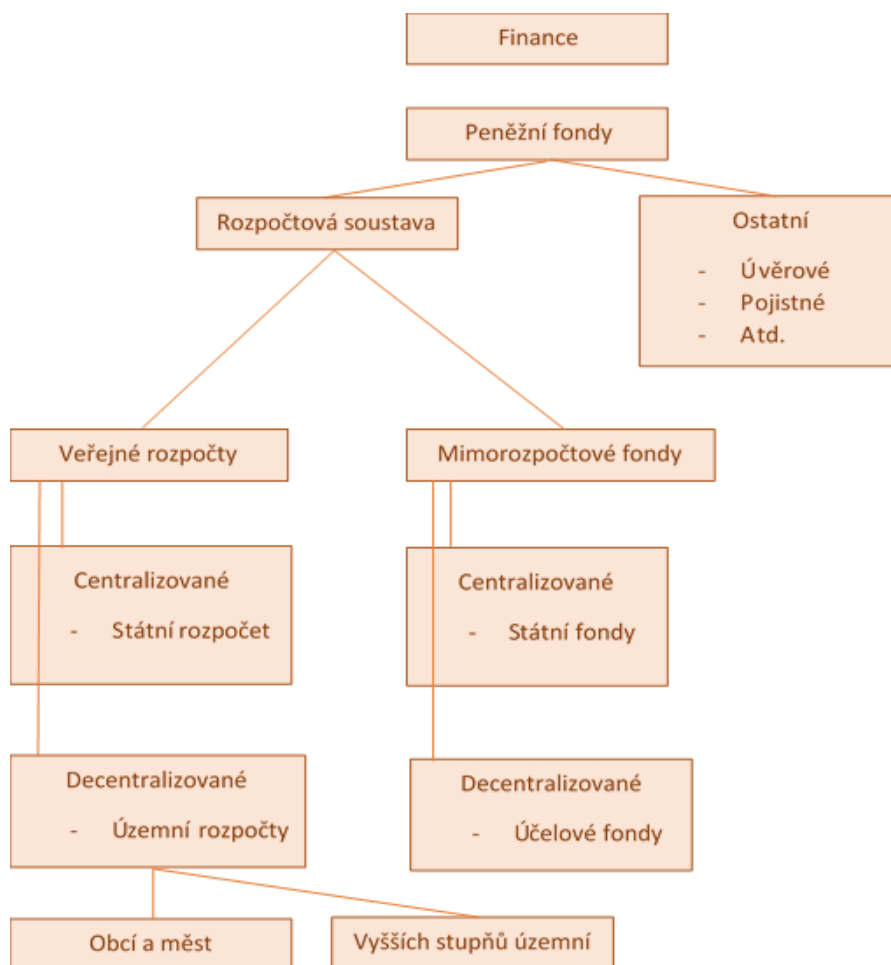
Předpokladem úspěšného fungování každé vládní úrovně včetně územní samosprávy a důležitým finančním nástrojem k zabezpečení úkolů a činnosti na jednotlivých úrovních je příslušný veřejný rozpočet. V širších souvislostech pak můžeme mluvit o soustavě veřejných rozpočtů. Veřejné rozpočty a ostatní mimorozpočtové peněžní fondy tvoří rozpočtovou soustavu. (Peková, 2008)

Pod pojmem rozpočtová soustava se rozumí:

- Soustava peněžních fondů, z nichž nejdůležitější jsou veřejné rozpočty.
- Soustava rozpočtových vztahů uvnitř rozpočtové soustavy.
- Soustava orgánů a institucí, které se starají o tvorbu, rozdělování a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů. Zajišťují jejich plnění.

(Peková, 2008)

Obrázek 3 Postavení rozpočtové soustavy ve finanční soustavě

Zdroj: vlastní zpracování podle (Peková, 2008)

Rozpočtové zásady

V rozpočtovém hospodaření se nejčastěji uplatňují rozpočtové zásady:

- zásada každoročního sestavování a schvalování
- zásada reálnosti a pravdivosti
- zásada úplnosti a jednotnosti
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti
- zásada efektivnosti, hospodárnosti a účinnosti
- zásada publicity

(Peková, 2008)

3.4.1 Rozpočet územních samosprávných celků

V rámci soustavy veřejných rozpočtů jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány rozpočty obce, nebo kraje. Říká se jim územní rozpočty a jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy. Jsou v nich soustředovány jak příjmy, které obec nebo kraj získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě. Využívá se u něj nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování, který je však typický pro všechny veřejné rozpočty. (Provazníková, 2015)

Rozpočet může být chápán jako nástroj obecní politiky, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Během rozpočtového období však běžně dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů, jelikož rozpočet je toková veličina. (Provazníková, 2015)

Rozpočet jako bilance – z tohoto hlediska je rozpočet bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. V ČR je rozpočtové období shodné s kalendářním rokem, není to však pravidlem ve všech zemích. (Provazníková, 2015)

Hospodaření je možné charakterizovat takto:

$$F1 + P - V = F2$$

*kde F1 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období

P – příjmy

V – výdaje

F2 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období

(Provazníková, 2015)

Rozpočet jako finanční plán – měl by zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze ty výdaje obce, které jsou kryty příjmy (které lze reálně očekávat), existujícími rezervami, půjčkami (které lze získat a splatit). (Provazníková, 2015)

Při plánování příjmů a výdajů hraje roli tzv. rozpočtové omezení. Vyjadřuje, že snaha územních celků vytvořit dostatečný objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu je často

v konfliktu s financováním určitých záměrů a cílů na výdajové straně. Vzhledem k tomu, že obce a kraje nejsou finančně soběstačné a mají více či méně omezené pravomoci v ovlivňování příjmů, je nutné o příjmech uvažovat jako o rozpočtovém omezení. (Provazníková, 2015)

Obrázek 4 Objektivizace vztahu příjmů a výdajů v územní samosprávě

Zdroj: vlastní zpracování podle (Provazníková, 2015)

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky – k dalším funkcím rozpočtů lze zařadit:

- stanovení priorit v rámci lokálních veřejných statků a služeb, které obce poskytuje
- alokace zdrojů mezi různé činnosti obce
- rozhodnutí o úrovni zdanění a výši poplatků v rámci existujících zákonných norem
- poskytnutí úplné informace o finanční situaci a o plánech obce

(Provazníková, 2015)

Z výše uvedených funkcí vyplývají i tři roviny rozpočtu:

- rozhodovací – rozhodování o tom, čeho chce územní celek dosáhnout
- řídicí – alokace zdrojů mezi jednotlivé organizační jednotky obce
- kontrolní – legalizace toho, kolik finančních prostředků územní celek získá a vydá

(Provazníková, 2015)

3.4.2 Struktura územního rozpočtu

Struktura příjmů a výdajů rozpočtů obcí a krajů se liší. Zatímco u obcí jsou rozhodujícím druhem rozpočtových příjmů daňové příjmy, u krajů jsou to dotace.

Rozpočet obce a kraje obsahuje:

- příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy
- finanční vztahy k regionálnímu veřejnému sektoru
- finanční vztahy k podnikatelským subjektům
- finanční vztahy k rozpočtové soustavě (tj. ke státnímu rozpočtu a ke státním fondům, zejména prostřednictvím dotací)
- finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje
- finanční vztahy k ostatním obcím
- finanční vztahy mezi kraji
- finanční vztahy k ostatním subjektům (např. k bankovnímu sektoru)

(Provazníková, 2015)

Ve většině zemí se rozpočet zpravidla sestavuje ve dvojitým průřezu. A to běžný a kapitálový rozpočet. Oddělení běžného hospodaření od investičního umožňuje přehledně analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy, umožňuje také analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby.

(Provazníková, 2015)

Běžný rozpočet – bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž se většina každoročně opakuje. Vztahují se k danému rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují provozní potřeby prostřednictvím běžných výdajů. (Provazníková, 2015)

Kapitálový rozpočet – příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb, které přesahují období jednoho rozpočtového roku. Tyto příjmy a výdaje jsou zpravidla jednorázové a neopakovatelné. Tento rozpočet by měl sloužit ke kumulaci zdrojů na získávání dlouhodobých aktiv, protože výdaje na investiční projekty jsou velké.

(Provazníková, 2015)

Při rozdělování výdajů mezi běžný a kapitálový rozpočet existují „šedé“ oblasti. Například stroje a zařízení se střednědobou životností lze zařadit do obou rozpočtů. Další „šedou“ oblastí je dluhová služba. Úroky z dluhu jsou vždy součástí běžného rozpočtu. Splátky jistiny dluhu však lze evidovat jak v rámci běžného rozpočtu, tak v rámci kapitálového rozpočtu. (Provazníková, 2015)

3.4.3 Rozpočtový proces

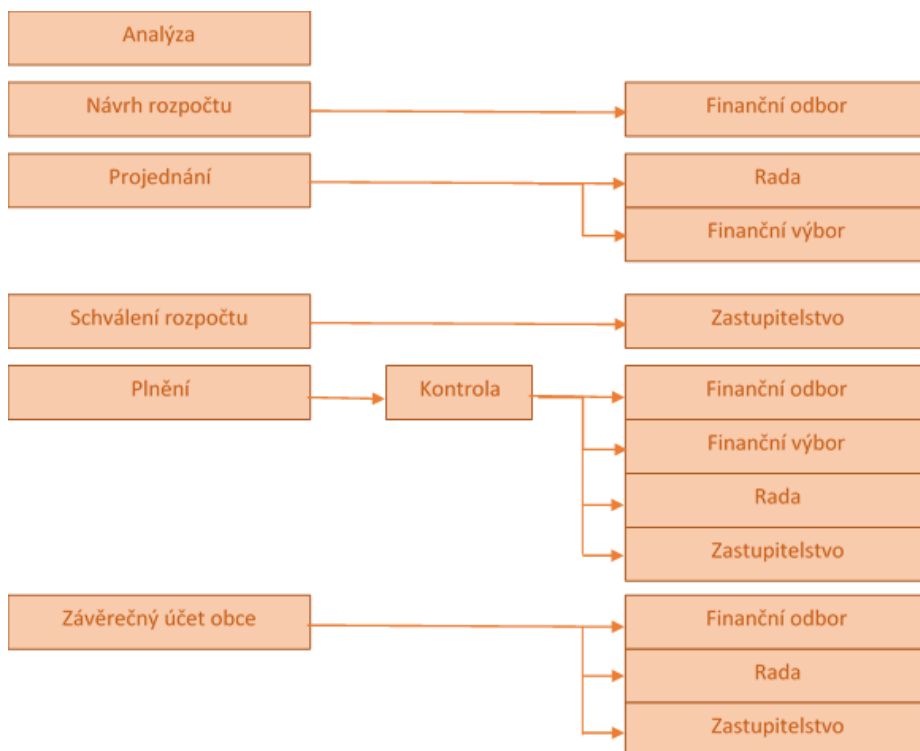
Souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V ČR se rozpočet sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je ovšem delší, zpravidla 1,5 až 2 roky.

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu jde rozdělit do těchto etap:

- a) analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období
- b) sestavení návrhu rozpočtu
- c) projednávání a schválení
- d) kontrola plnění rozpočtu
- e) přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet
- f) následná kontrola
- g) aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu

(Provazníková, 2015)

Obrázek 5 Fáze rozpočtového procesu

Zdroj: vlastní zpracování podle (Provazníková, 2015)

3.4.4 Rozpočtový výhled

Do roku 2000 územní samosprávné celky v ČR nebyly povinné sestavovat střednědobou ani dlouhodobou rozpočtovou prognózu. To změnil zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, který obcím i krajům ukládá od roku 2001 povinnost sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled. (Provazníková, 2015), (Zákon č. 250/2000 Sb.)

„Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet“. (Zákon č. 250/2000 Sb., § 9, odst. 3)

Rozpočtový výhled je nástrojem, který by měla využívat i ta nejmenší obec. Slouží pro střednědobé finanční plánování. Každý územní samosprávný celek jej sestavuje alespoň ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Zejména větší obce a města si mohou svůj výhled sestavovat mnohem podrobněji. Sestavení výhledu umožňuje obcím uvažovat o svých finančních zdrojích a potřebách v delším časovém horizontu než jeden kalendářní rok, což je důležité pro plánování investičních potřeb a analýzu možností využívání návratných finančních prostředků pro jejich financování. (Provazníková, 2015)

3.4.5 Rozpočtová skladba

Závazně třídí příjmy a výdaje veřejných rozpočtů. Říká se jí také rozpočtová klasifikace. Je to systematické, jednotné a přehledné třídění, které umožňuje:

- Zabezpečit jednotnost a přehlednost rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě.
- Přehledně zjistit potřebné analytické informace o vývoji příjmů a výdajů.
- Agregovat a sumarizovat příjmy a výdaje za celou rozpočtovou soustavu.
- Přesněji analyzovat hospodaření a krytí schodku příslušného veřejného rozpočtu.

(Peková, 2008)

Rozpočtová skladba v ČR upravuje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů státu, obcí i krajů. Nevztahuje se na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace.

(Peková, 2008)

3.4.6 Mimorozpočtové fondy

V pravomoci zastupitelstva obce, nebo kraje je zřizovat také mimorozpočtové peněžní fondy. Tyto fondy mohou být účelové, nebo neúčelové. Častěji jsou zřizovány účelové fondy, které sledují přímou vazbu na financování určitých potřeb. (např. na opravy památek). Obec nebo kraj může zpravidla poskytovat dotace do mimorozpočtových fondů. Pravidla hospodaření nedovolují převést finanční prostředky mezi účelovými fondy během rozpočtového období, a tak se stává, že v jednom fondu finanční prostředky přebývají, zatímco v jiném scházejí. Výhodou mimorozpočtových fondů je fakt, že naspořené finanční prostředky na konci rozpočtového období nepropadají a lze je převést do následujícího roku. (Provazníková, 2015)

Specifickým fondem, který má většina měst a krajů je fond rezerv a rozvoje. V tomto fondu může obec vytvářet prostředky na financování investic, případně jej využít na financování schodku rozpočtu obce, případně na financování neplánovaných potřeb. (Provazníková, 2015)

3.5 Příjmy rozpočtu

Příjmy územních rozpočtů závazně třídí platná rozpočtová skladba. Obecně se považuje za vhodné, aby příjmy rozpočtů obcí i vyšších stupňů územní samosprávy byly

- dostatečně výnosné (aby umožnily dosáhnout přiměřené míry finanční soběstačnosti jednotlivých článků územní samosprávy,
- do určité míry závislé na aktivitě obce či regionu (aby je územní samospráva mohla sama ovlivnit),
- rovnoměrně rozloženy (jak z hlediska časového, tak z hlediska prostorového),
- plánovatelné (nejen v krátkodobém, ale i ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu),
- administrativně nenáročné (aby náklady na správu a výběr daní a poplatků byly minimální).

(Peková, 2004)

Nenávratné příjmy územních rozpočtů jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb regionálního veřejného sektoru. Představují finanční vztahy tvorby územních rozpočtů na principu nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti. Tvoří největší část příjmů

územních rozpočtů. V běžném rozpočtovém hospodaření jsou zpravidla rozpočtovým omezením. (Peková, 2004)

3.5.1 Vlastní příjmy

Běžné příjmy územního rozpočtu mohou být členěny podle charakteru:

- a) daňové, nenávratné příjmy (představují největší skupinu běžných příjmů)
- b) nedaňové (tzn. všechny ostatní příjmy)

Dále mohou být členěny podle původu:

- a) příjmy vlastní – místní daně, svěřené daně, sdílené daně, správní poplatky za úkony, vlastní nedaňové příjmy, uživatelské poplatky
- b) příjmy z přerozdělovacích procesů – nenávratné transfery, návratné transfery (krátkodobé a překlenovací úvěry)

(Peková, 2004)

Kapitálové příjmy mohou být také členěny:

- a) příjmy vlastní - z prodeje majetku, cenných papírů, z majetkových podílů
- b) příjmy z přerozdělovacích procesů – nenávratné transfery (dotace, např. účelové kapitálové dotace ze státního rozpočtu), návratné transfery (střednědobé a dlouhodobé úvěry)

(Peková, 2004)

Daňové příjmy

Nejvýznamnější skupinou příjmů tvoří ve většině vyspělých zemí daňové příjmy. Rozpočtová pravidla vymezují tzv. daňové určení. (Peková, 2004)

V zásadě lze definovat dva základní přístupy k daňovému určení:

- Pro nižší vládní úrovně existuje samostatný daňový základ.
- Existuje společný daňový základ, v jehož rámci mají nižší vládní úrovně možnost stanovit přírážky ke státním daním, nebo dostávat určité procento z výnosu tzv. sdílených daní.

(Provazníková, 2015)

Daňové příjmy obcí či regionů mohou mít formu lokálních (obecních, regionálních) daní, formu sdílených daní, svěřených daní nebo daní vybíraných vedle ústředních daní, které představují jen určité modifikace dvou základních přístupů. (Provazníková, 2015)

Přímá kontrola nad daňovými příjmy obcí či regionů připadá v úvahu u vlastních obecních či regionálních daní, u kterých obec samostatně rozhoduje o daňové základně, sazbách a osvobození od daně. Kritéria, která by měla splňovat lokální daň nelze uplatňovat na jeden druh daně, je nutné podle nich posuzovat celý systém lokálních daní. (Provazníková, 2015)

Svěřené daně

Redukovanější formou lokálních daní z hlediska pravomocí obcí představují svěřené daně. Na základě zákona je určeno, které daně vybírané celostátně plynou do rozpočtu obcí. Výběr a správa daně je nejčastěji prováděna centrálně. Daňový základ a sazby daní mohou obce ovlivnit jen málo. Příkladem této daně v České republice u obcí je daň z nemovitostí a část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. (Provazníková, 2015)

Sdílené daně

V případě sdílených daní stát i územní samosprávy sdílejí stejnou daňovou základnu. Konstrukce daně je stanovena celostátně na základě příslušných daňových zákonů a obce nemají možnost ji ovlivnit. Na základě zákona je předem stanovený podíl samospráv na celostátně vybíraných daních, který je jejich příjmem. Existují dva způsoby přidělování sdílených daní. Prvním je derivační typ, kdy se stanovené procento z celkového získaného objemu stanovené daně rozdělí nižším úrovním podle výnosu této daně v daném území. Druhým způsobem je nederivační typ, kdy se stanovené procento z celkového získaného příjmu stanovené daně rozdělí podle počtu obyvatelstva nebo jiného kritéria. V České republice se jedná o daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty. (Provazníková, 2015)

Municipální daně, místní poplatky

Vedle těchto typů daní mohou územní samosprávy vybírat další vlastní místní nebo regionální daně či poplatky. Jde zejména o poplatky při převodu nemovitostí, dědické poplatky, turistické taxy, poplatky za psy, za reklamu, za vozidla, z prodeje tabáku a alkoholu, z hracích automatů či s poplatky za vydávání povolení a oprávnění nebo poplatky

z tržních míst. Podíl těchto místních daní se v rámci vlastních příjmů územních samospráv liší. Zpravidla je spíše menší. (Provazníková, 2015)

Ve zdaňování a daňovém určení platí určité principy, které zobecnil R. Musgrave. Progresivní daně důchodového typu by měly být centralizovány, aby nevyvolaly nežádoucí migrace mezi různými oblastmi. Zpravidla jsou využívány k redistribuci, ale plní také funkci vestavěného stabilizátoru a slouží jako nástroj makroekonomické politiky státu. Nižší správní oblasti by se měly vyhnout daním s vysoce mobilním základem, což způsobuje nestabilitu daňového výnosu. Daně vybírané z nerovnoměrně rozložené daňové základny by měly být vybírány ústřední vládou. Centralizován by měl být i výnos nepřímých spotřebních daní, zejména pokud způsob výběru a konstrukce daně brání určit, kde daňový výnos vzniká. Místní daně a poplatky mohou být decentralizovány až na nejnižší úroveň. (Provazníková, 2015), (R. Musgrave a B. Musgrave, 1994)

Nedaňové příjmy

U těchto příjmů je možnost jejich ovlivnění územními samosprávami výrazně větší. Patří sem příjmy obcí a regionů z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, případně příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů. (Provazníková, 2015)

Příjmy z vlastního podnikání

Tradiční příjem rozpočtů obcí a regionů. Do této skupiny patří zisky z municipálních podniků, podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí nebo regionů, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z obchodování s cennými papíry. (Provazníková, 2015)

Uživatelské poplatky

Jsou založeny na zásadě prospěchu a užitku ze spotřeby statku. Zpravidla se jedná o smíšené veřejné statky. Mohou mít charakter regionální, lokální, individuální. Příjmy z poplatků jsou relativně důležitější pro obce než pro ostatní úrovně územní samosprávy, jelikož jsou to právě ony, které poskytují většinu služeb pro občany. Využívají se za dodávky pitné vody (vodné), za čištění odpadních vod (stočné), za svoz a likvidaci komunálního odpadu, za sportovní, kulturní a rekreační služby, za užívání hromadné dopravy, za využívání skládek, za hřbitovní služby apod. Podíl uživatelských poplatků na celkových příjmech nepřesahuje zpravidla 10 procent. (Provazníková, 2015)

Příjmy z vlastní správní činnosti

Většinou se jedná o poplatky za správní úkony, které územní samosprávný celek vykonává v rámci své nebo přenesené působnosti. Jde například o vystavení dokladů – vydávání licencí k provozu vozidla, povolení stavby, povolení nosit zbraň, ověřování pravosti dokladů apod. Jejich výše a ostatní náležitosti jsou většinou stanoveny zákonem, tudíž jednotky územní samosprávy je mohou ovlivňovat jen velmi málo. (Provazníková, 2015)

Ostatní příjmy

Mezi tyto příjmy lze zařadit všechny ostatní příjmy nedaňového charakteru, které plynou do územních rozpočtů. (Provazníková, 2015)

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy pocházejí z prodeje veřejného majetku, jako jsou například nemovitosti, fixní kapitál nebo zásoby. Zahrnují také příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku. Do kapitálových příjmů se zahrnují i dary od neveřejného sektoru. Tyto dary v peněžní podobě jsou kapitálovými příjmy veřejného rozpočtu, zatímco nepeněžní dary sice také zvyšují veřejný kapitál, ale nejsou příjmem veřejného rozpočtu. Kapitálové příjmy jsou jednorázové a většinou se pravidelně neopakují. Používají se k financování dlouhodobých potřeb při pořizování investic, z nichž budou mít prospěch i budoucí generace. Kapitálové příjmy tvoří jen velmi malou část celkových příjmů obce nebo regionu. (Hamerníková a Kubátová, 2004)

3.5.2 Peněžní transfery a dotace

Mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy a jednotlivými články rozpočtové soustavy je nutná existence těchto transferů. V první řadě zmírňuje vertikální fiskální nerovnováhy. Stát si většinou ponechává daně s velkou daňovou základnou, elasticitou a velkým výnosem, zatímco územním samosprávám přenechává nedostatečné daňové příjmy, které většinou nevytvoří dostatečné zdroje na pokrytí jejich výdajů. Prostřednictvím dotací je tedy třeba zabezpečit rovnováhu územních rozpočtů. Jde tedy o velikost společné částky určené k rozdělení mezi příslušné úrovně veřejné správy. (Provazníková, 2015)

Dalším úkolem transferů je zabezpečení horizontální fiskální rovnováhy. Dotace je poskytována proto, aby obyvatelstvu v různých obcích či regionech, které platí daně se stejnými sazbami, byly obce a regiony schopny poskytovat podobnou skladbu statků

a služeb daného standardu. Distribuce je založena na rovnosti výstupů – stejné výši výdajů na obyvatele (např. v případech, kdy existují rozdílné náklady na služby v území). Podobně také obce či regiony s rozdílnou daňovou kapacitou ale stejnými daňovými sazbami, by měly mít stejné příjmy na obyvatele, aby mohly zabezpečit stejnou úroveň služeb. Distribuce je založena na rovnosti vstupů – například při rozdílné fiskální kapacitě. V obou případech jde o realizaci alokační dimenze systému dotací. (Provazníková, 2015)

Dalším důvodem transferů a dotací je existence a internalizace externalit mezi jednotlivými samosprávnými jednotkami. Jestliže dochází k přelévání užitku z poskytování lokálního statku mimo obec tak, že z něj mají prospěch i občané jiné obce, aniž by přispěli k úhradě nákladů na statek, mají obce poskytující statek tendenci použít na tyto statky méně finančních prostředků. Prostřednictvím dotací lze tyto problémy omezit.

(Provazníková, 2015)

Kompenzace speciálního břemene (např. rozdíly v ekologických podmínkách) je dalším důvodem pro poskytování transferů. Mohou být poskytnuty také za účelem vyrovnání nerovnoměrného ekonomického rozvoje mezi různými regiony a oblastmi v zemi, tak aby byl zabezpečen stabilní vývoj z makroekonomického hlediska. Prostřednictvím dotací bývá také kontrolováno hospodaření územní samosprávy ze strany ústřední vlády.

(Provazníková, 2015)

Kombinace všech uvedených důvodů pro poskytování dotací lze vyjádřit ohodnocením místních výdajových potřeb pomocí kritérií či jednotného vzorce, který vyjadřuje hledisko potřebnosti a výši finančních prostředků. Pokud jsou ukazatele a kritéria dobře stanovena, je možné jimi docílit vyrovnání nerovností v územním průřezu. (Provazníková, 2015)

3.6 Výdaje rozpočtu

Představují vztahy rozdělení a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě. Prostřednictvím nich se financují netržní činnosti státu a územní samosprávy v souvislosti s decentralizací některých funkcí státu na územní samosprávy. Jednotlivé činnosti jsou vykonávány prostřednictvím organizací, které stát a územní samosprávy zřizují. Veřejné výdaje jsou částí HDP, která je spotřebována kolektivně na základě veřejné volby. (Peková, 2008)

Hlavní problémy:

- stanovení objemu veřejných výdajů
- struktura veřejných výdajů (na co budou vynaloženy)
- nalezení zdrojů financování veřejných výdajů
- efektivnost veřejných výdajů
- posouzení efektů veřejných výdajů

(Peková, 2008)

Objem výdajů územních rozpočtů neustále roste. To je odrazem zvýšené autonomie a odpovědnosti územní samosprávy za zabezpečování a financování veřejného sektoru na svém území. (Provazníková, 2015)

Ve všech státech je územní samospráva odpovědná za fyzické územní plánování, péči o veřejné zdraví, parky a volná prostranství, rekreační vybavení (sportovní zařízení, knihovny, muzea), veřejnou dopravu a sociální služby. (Provazníková, 2015)

Rozsah výdajů územních samospráv ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a rozsah odpovědnosti i pravomocí obecní a regionální úrovně za zabezpečení veřejných statků a služeb. (Provazníková, 2015)

3.6.1 Funkce veřejných výdajů

Veřejné výdaje plní 3 hlavní funkce:

- alokační
- redistribuční
- stabilizační

(Peková, 2008)

Tyto funkce jsou v různé míře decentralizovány na nižší vládní úrovně. Alokační funkcí se rozumí zabezpečování veřejných statků pro obyvatelstvo. Patří sem například výdaje na nákup zboží a služeb. Redistribuční funkcí je financovat redistribuční činnosti státu, v menší míře pak územní samosprávy. Hlavními nástroji redistribuce jsou zejména výdaje státního rozpočtu – peněžní transfery. Prostřednictvím peněžních transferů se zmírňují nerovnosti v důchodech a majetku. Peněžní transfery jsou buď účelové, nebo neúčelové dotace. Mezi redistribuční výdaje patří také dotace v rámci rozpočtové soustavy, zejména

potom dotace ze státního rozpočtu do rozpočtů jednotlivých článků územní samosprávy. Stabilizační funkcí veřejných výdajů je financování stabilizačních a regulačních netržních činností státu. Tato oblast činností se zabezpečuje hlavně pomocí stabilizačních výdajů státního rozpočtu. Stát se jimi snaží ovlivnit ekonomiku (především hospodářský růst a zaměstnanost). V menší míře jsou stabilizační výdaje zastoupeny také v rozpočtech územních samospráv. (Peková, 2008)

3.6.2 Členění výdajů

Z časového hlediska jsou výdaje členěny na:

- běžné
- kapitálové

Běžné výdaje

Z těchto výdajů se financují běžné, každý rok opakující se potřeby v rozpočtovém roce na jednotlivých vládních úrovních. Jejich velká část má charakter tzv. nárokovaných mandatorních výdajů, které je nutné zabezpečit, protože jsou podloženy zákonnými úpravami nebo smlouvami. Mandatorními výdaji jsou hlavně některé druhy peněžních transferů, ale mohou to být také některé alokační výdaje. (Peková, 2008)

Kapitálové výdaje

Slouží k financování dlouhodobých potřeb, které přesahují jedno rozpočtové období. Jsou zpravidla jednorázové. Tyto výdaje jsou vynakládány financování konkrétní investice ve veřejném sektoru. Dále jsou také používány na splácení investičního úvěru nebo na splácení půjček z emise střednědobých a dlouhodobých cenných papírů. (Peková, 2008)

Dále je možné členit výdaje na:

- nenávratné
- návratné

Toto členění výdajů je významné. Rozhodující část veřejných výdajů v rozpočtové soustavě má charakter nenávratných a neekvivalentních výdajů. Nenávratnými výdaji se ve velké míře financují netržní činnosti státu a jednotlivých článků územní samosprávy. Za určitých podmínek může ovšem jít o návratné výdaje. Například návratné poskytované půjčky mezi

jednotlivými peněžními fondy v rámci rozpočtové soustavy nebo výdaje související s finančním investováním (nákup státních dluhopisů územní samosprávou). (Peková, 2008)

3.7 Financování obcí a krajů z prostředků Evropské Unie

Základním cílem politiky Evropské integrace je postupné vyrovnávání ekonomické úrovně zemí EU a rozvoj regionů. To povede k posílení hospodářské a sociální soudržnosti. Základním nástrojem regionální politiky se staly strukturální fondy, které se snaží vyrovnávat rozdíly v rozvoji jednotlivých regionů EU. Zásadním fondem, který má velký význam pro EU je Evropský fond regionálního rozvoje, který byl založen již v roce 1975. (Pařízková, 2008)

Hlavním úkolem strukturálních fondů je financování rozvojových akcí v členských státech EU. Podmínkou pro poskytnutí takovéto dotace je to, že finanční prostředky musí být určeny na národní či regionální orgány zodpovědné za řízení rozvojových programů a přímo pro předložené a odsouhlasené projekty. Z těchto prostředků jsou financovány především přeshraniční spolupráce, ekonomické konverze uhelných regionů a regionů s hutnickým či zbrojním průmyslem, ekonomické diversifikace území zaměřených na textilní a oděvní průmysl, rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech apod. (Pařízková, 2008)

Dále zde figuruje také kohezní Fond soudržnosti, který poskytuje prostředky hospodářsky slabším zemím (především na financování projektů v oblasti životního prostředí a transevropských dopravních sítí). (Pařízková, 2008)

Realizace programů závisí na zapojení regionálních subjektů. Důležitá je příprava odpovídajících kvalitních projektů. (Pařízková, 2008)

3.7.1 Hlavní cíle strukturální a regionální politiky

Základním cílem je snížení diferencí mezi hospodářskými rozdíly jednotlivých oblastí. Evropská regionální politika je politikou solidarity. Více než třetina rozpočtu EU je věnována na snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů. (Pařízková, 2008)

Regionální politika při financování jednotlivých projektů vychází z těchto sedmi principů:

- 1) Princip koncentrace – prostředky jsou využívány pouze k realizaci projektů, tyto prostředky jsou také soustředovány do regionů s největšími problémy.
- 2) Princip partnerství – navázání velmi úzké spolupráce mezi orgány na všech úrovních.
- 3) Princip programování – prostředky jsou programově vkládány do víceletých a více oborových programů.
- 4) Princip doplňkovosti – prostředky fondů mají pouze doplňovat investice vynakládané jednotlivými státy.
- 5) Princip monitorování a vyhodnocování – před schválením projektu musí být podrobně vyhodnoceny jeho dopady.
- 6) Princip solidarity – zásada společné podpory vyspělejších zemí ve prospěch zemí méně vyspělých.
- 7) Princip subsidiarity – je základním principem, na němž je založena celá evropská integrace. Znamená nutnost realizovat jednotlivé akce na co nejnižší úrovni rozhodování a v rámci regionální politiky se tento princip uplatňuje při výběru projektů k realizaci a jejich následné kontrole národními orgány.

(Pařízková, 2008)

3.7.2 Fondy Evropského společenství na podporu regionálního rozvoje

Mezi hlavní fondy strukturální politiky EU patří:

- 1) Evropský fond regionálního rozvoje
- 2) Evropský sociální fond
- 3) Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
- 4) Evropský fond rybolovu
- 5) Kohezní fond (fond soudržnosti)

(Pařízková, 2008)

Konkrétní správa jednotlivých fondů je přenechána členským státům, je tedy podstatně decentralizována. Každý stát musí vypracovat obecný dokument, ve kterém stanoví priority své strukturální politiky, respektive stanoví prioritně podporované oblasti. Tento dokument je následně schválen Bruselem. (Pařízková, 2008)

3.7.3 Čerpání finančních prostředků z fondů EU

Klíčem k čerpání dotací jsou kvalitně zpracované projekty. V rámci strukturálních fondů mají přednost projekty, které zahrnují rozvoj území jako celku. Úspěšné projekty musí obsahovat srozumitelně formulovaný cíl a jako celkový souhrn takových projektů přispívají k celkovému cíli na úrovni regionu. (Pařízková, 2008)

Při přípravě projektu je prvním úkolem vytipování cílové skupiny. Dále pak probíhá vyhledávání partnerů, analýza problémů a cílů, výběr strategie, formulování ukazatelů, specifikace jednotek, kvantitativní a zdrojů financování. Je nutné respektovat šestiletý programovací cyklus pro plánování alokací strukturálních fondů EU. Pro získání podpory je potřeba splnit obecná kritéria projektu, vypracovat přihlášku a projektovou dokumentaci v požadovaném rozsahu a kvalitě. Dokumentaci pak v řádném termínu odevzdat.

(Pařízková, 2008)

4 Analytická část

V diplomové práci je srovnáváno hospodaření dvou rozdílných městských samospráv. Pro úplnost je třeba znát základní informace, orgány obce, demografickou strukturu, hospodářskou činnost, historii a další fakta. V této diplomové práci je porovnáno hospodaření obce Tečovice a města Zlína.

4.1 Charakteristika vybraných obcí

4.1.1 Město Zlín

Město Zlín se nachází na východě Moravy v malebném údolí řeky Dřevnice na ploše více než 100 kilometrů čtverečních. Rozprostírá se zde krajské město, kde žije přibližně 75 tisíc obyvatel. Ve zlínské aglomeraci žije přes 100 tisíc obyvatel. Město se nachází na rozhraní Hostýnských a Vizovických vrchů. Nadmořská výška Zlína je 230 metrů nad mořem. Okolí města je tvořeno pahorkovitým a kopcovitým terénem. Město svou polohou zasahuje do tří národopisných oblastí – Valašska, Hané a Slovácka. Svým charakterem má však nejbližší k Valašsku. Na obrázku č. 6 je znak města. (Anonym, 2016)

Obrázek 6 Znak Zlína

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Zlin_-_znak.svg

Historie

První písemná zmínka o Zlíně, jako feudálním panství se datuje do roku 1322. Město prošlo bez velké úhony válkami v 15. století a postupně vzkvétalo. Později se stalo jedním z nejvýznamnějších center jihovýchodní Moravy. V roce 1779 byla na okraji Zlína postavena manufaktura na výrobu plátna. (Anonym, 2014)

Nejslavnější éra města se ovšem začala psát až v roce 1894, kdy ve Zlíně založil svůj obuvnický podnik Tomáš Baťa. Po okolních stránách vystavil velké množství typických

červených cihlových domků, do kterých nastěhoval své zaměstnance. V centru města vyrostly pro tu dobu velmi moderní výškové budovy, které neměly tehdy ve střední Evropě obdoby. Dále byly vystavěny školy, nemocnice nebo zlínské filmové ateliéry. Například Hotel Moskva v centru města spolu s budovou Tržnice s Velkým kinem tvoří jeden z unikátních funkcionalistických komplexů. Zlín se rázem proměnil v centrum obchodu, podnikání a kultury celé České republiky. Funkcionalistická architektura ve spojení se spoustou zeleně v centru tvoří krásné prostředí města. (Anonym, 2014), (Anonym, 2017)

V roce 2001 byla ve Zlíně založena samostatná vysoká škola – Univerzita Tomáše Bati. Kromě toho zde sídlí řada významných úřadů a institucí a také Baťova krajská nemocnice. V roce 2001 také vznikla na východě Zlína nová průmyslová zóna, kterou rychle plní domácí i zahraniční investoři. (Anonym, 2014)

Cestovní ruch, kultura, sport

Ve Zlíně se pořádá řada kulturních i sportovních událostí. Patří k nim prestižní automobilová soutěž Barum rally, Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, divadelní festival Setkání-Stretnutie, mezinárodní folklorní festival Zlínské besedování a další.

(Anonym, 2014)

Město má mnoho kulturních institucí, řadí se sem Městské divadlo Zlín, Filharmonie Bohuslava Martinů, Státní galerie Zlín, Muzeum jihovýchodní Moravy nebo alternativní Malá scéna. Významným místem v okolí Zlína je místní Zoo a zámek. Tato Zoo je druhá nejnavštěvovanější v České republice a mnozí o ní říkají, že je to právě ta nejhezčí. Neustále renovovaná a prosperující Zoo je vyhledávaným turistickým cílem z blízkého i dalekého okolí Zlína. Zoo ročně navštíví přes 600 tisíc návštěvníků. (Anonym, 2014)

Mezi další zajímavá místa, které lze při návštěvě Zlína navštívit je například obuvnické muzeum, kancelář J. A. Bati ve výtahu 21. budovy nebo vila J. A. Bati. Většina památek zde souvisí s Baťovskou érou a funkcionalistickou architekturou a město je na svého největšího podnikatele náležitě pyšné. K několika málo dochovaným památkám středověké architektury v oblasti Zlína patří hrad Malenovice, který leží 6 km od centra Zlína. V samotném centru města stojí budova zámku, v němž má své sídlo Muzeum jihovýchodní Moravy. (Anonym, 2014)

Sportovní nadšenci mohou využít například tenisový areál na Vršavě, golfové hřiště v Kostelci u Zlína, Městské lázně, Zimní stadion Luďka Čajky nebo lyžařský svah, který je od centra města vzdálen jen 15 minut chůze. Zlín má velmi kvalitně zbudované cyklostezky a nabízí široké využití pro příznivce cyklistiky, běhu nebo in-line bruslí. Pro procházky může sloužit tzv. Stezka zdraví, která se nachází na rozlehlých svazích Tlusté hory. Ve Zlíně pak působí dva velké sportovní kluby, a to fotbalový Fastav Zlín a hokejový PSG Zlín. Na jejich zápasy chodí početné zástupy příznivců. Dále zde působí například basketbalový, házenkářský, lyžařský nebo rugby klub. (Anonym, 2014)

Orgány města

Zastupitelstvo města Zlína a jeho výbory

Zastupitelstvo města je nejvyšším orgánem samosprávy města. Má pravomoci schvalovat program rozvoje města, rozpočet města a rozpočtová opatření. Vydává obecně závazné vyhlášky ve věcech samostatné působnosti. Zastupitelstvo může udělovat čestné občanství města a ceny města Zlína. Schází se dle potřeby, nejpozději však jedenkrát za 3 měsíce. Zastupitelstvo má dohromady 41 členů. Zasedání jsou ze zákona veřejná, jednání řídí primátor. V zastupitelstvu je momentálně 18 členů STAN (Starostové a nezávislí), 8 členů ANO, 5 členů ČSSD, 6 členů KDU-ČSL a Z21 – Společně pro Zlín, 3 členové KSČM a 1 člen bez stranické příslušnosti. (Magistrát města Zlína, 2017)

Rada města Zlína a její komise

Rada města je výkonným orgánem statutárního města Zlína v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvo města Zlína. Rada má 11 členů. Je tvořena primátorem, jeho náměstkou a dalšími členy. Rada města může vydávat nařízení města ve věcech přenesené působnosti. Zabezpečuje hospodaření města podle schváleného rozpočtu, podle potřeby zřizuje jako iniciativní a poradní orgány komise a kontroluje jejich činnost. Schvaluje organizační řád Magistrátu města Zlína a schází se dle potřeby, zpravidla dvakrát do měsíce. Její jednání jsou ze zákona o obcích neveřejná. Primátorem města Zlín je Miroslav Adámek, jeho náměstci jsou Ondřej Běták, RNDr. Bedřich Landsfeld, Ing. et. Ing. Jiří Korec, Mgr. Patrik Kamas a Bc. Kateřina Francová. Zbytek tvoří ostatní členové Rady. (Magistrát města Zlína, 2017)

Primátor

Primátorem města Zlín je MUDr. Miroslav Adámek, který je v zastupitelstvu za STAN. Zastupuje město navenek a koordinuje činnost v zásadních otázkách. Organizuje vzájemné zahraniční styky, zajišťuje společenskou, politickou a oficiální reprezentaci města, jedná se zahraničními návštěvami atd. Dále svolává a většinou řídí zasedání zastupitelstva a schůze rady. Primátor je za své činnosti odpovědný zastupitelstvu. (Magistrát města Zlína, 2017)

Magistrát města Zlína

Magistrát města je jedním z jeho orgánů. Hlavní sídlo je na náměstí Míru v centru města. Zde je zřízena i podatelna, kde může občan podat žádost, stížnost, návrh, podnět či jiné dožádání. Rozhodnutí pak obdrží u odboru, který toto rozhodnutí vydá. Některé další odbory jsou také na náměstí Miru, ale v jiné administrativní budově, dále pak v ulici Zarámí a na třídě Tomáše Bati. Dále taky v ulicích L. Váchy, Santražiny a na nám. T. G. Masaryka sídlí odbor kulturní centrum. Magistrát zřizuje tyto odbory. Například odbor právní, občansko-správních agend, ekonomiky, informatiky, vnitřní správy, živnostenský, školství, kultury, městské zeleně nebo životního prostředí a zemědělství. (Magistrát města Zlína, 2017)

Správní obvod obce s rozšířenou působností Zlín je vymezen územím obcí:

Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Dobrkovice, Doubravy, Držková, Fryšták, Hostišová, Hřivínův Újezd, Hvozdná, Kaňovice, Karlovice, Kašava, Kelníky, Lhota, Lípa, Lukov, Lukoveček, Machová, Mysločovice, Ostrata, Provodov, Racková, Sazovice, Šarovy, Tečovice, Velký Ořechov, Vlčková, Zlín, Želechovice nad Dřevnicí.

(Magistrát města Zlína, 2017)

Sociální a demografická struktura

V tabulce č. 1 je porovnání počtu obyvatel města Zlín v letech 2011–2015. Dále pak zastoupení pohlaví a přírůstek (úbytek) v jednotlivých letech. Zlín se řadí na 12. místo v České republice podle počtu obyvatel. Z tabulky lze vyčíst, že počet obyvatel postupně stále mírně klesá i přes přírůstek v roce 2015. Za sledované období počet obyvatel ve Zlíně klesl téměř o 500, přitom ještě na přelomu tisíciletí mělo město přes 80 000 obyvatel. Počet žen výrazně převyšuje počet opačného pohlaví, ve sledovaném období vždy o více než 3 tisíce.

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel v letech 2011-2015 (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel (celkem)	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Muži	36 224	36 177	36 003	35 901	35 912
Ženy	39 436	39 378	39 275	39 211	39 259
Přírůstek/úbytek obyvatel	191	-105	-277	-166	59

Zdroj: vlastní zpracování podle (Czso, 2017)

V tabulce č. 2 je vyznačena věková struktura obyvatel Zlína k 31. 12. 2015. V produktivním věku (15-59 let) je 57 % obyvatel Zlína. V důchodovém věku (65 a více let) je 21 % obyvatel. Děti ve věku do 14 let je 15 % a v předdůchodovém věku (60-64 let) je 7 % občanů. Větší podíl lidí předdůchodového a důchodového věku tvoří ženy, naopak u dětí je více zastoupeno opačné pohlaví. V produktivním věku je to pak mezi muži a ženami téměř vyrovnané.

Tabulka 2 Věková struktura obyvatel (Zlín)

	Počet bydlících obyvatel k 31.12.2015	Počet obyvatel ve věku			
		0-14 let	15-59 let	60-64 let	65 a více let
Celkem	75 171	10 937	43 126	5 441	15 667
Muži	35 912	5 610	21 556	2 487	6 249
Ženy	39 259	5 327	21 560	2 954	9 418

Zdroj: vlastní zpracování podle (Risy, 2016)

Trh práce a nezaměstnanost

K 31. 12. 2015 byla míra registrované nezaměstnanosti ve Zlíně 5,21 %, což je oproti celorepublikovému průměru velmi dobré číslo. V České republice se dlouhodobě nezaměstnanost snižuje. Větší nezaměstnanost je u žen (5,40 %), u mužů je to 5,02 %. Ve Zlíně bylo celkem 2 555 dosažitelných uchazečů o práci a 729 hlášených volných pracovních míst. Celkově bylo tedy přibližně 3,5 uchazečů na 1 volné pracovní místo. (Risy, 2016)

4.1.2 Obec Tečovice

Obec Tečovice se nachází jeden kilometr od Zlína v severozápadní části údolí řeky Dřevnice. V roce 1991 se obec odtrhla od města Zlín. Tečovice se rozprostírají na necelých

7 kilometrech čtverečních. Žije zde přes 1 300 obyvatel a nadmořská výška obce je 208 metrů nad mořem. Obec spadá pod okres Zlín. Okolí obce je tvořeno mírně kopcovitým terénem, lesy a dalšími vesnicemi. Jižní část Tečovic se svažuje k řece Dřevnici, která zde vytváří pomyslnou hranici obce. Na obrázku č. 7 je znak obce. (Anonym, 2014)

Obrázek 7 Znak Tečovic

Zdroj: <http://regiony.penize.cz/4-d549649-tecovice>

Historie

Jako rok vzniku obce se považuje rok 1141, neboť z tohoto roku pochází nejstarší dochovaná písemná zpráva o tom, že Tečovice patří do přerovského arcihájenství. Kolem roku 1307 pak držel panství Buň z Tečovic, člen mocného vladyckého rodu. V obci tehdy byla tvrz, vedle které byl zbudován kostel (pravděpodobně předchůdce kostela sv. Jakuba Většího). Roku 1350 došlo ke spojení tečovického a malenovského panství. Tečovice se upozadily a několikrát změnily majitele, několikrát byly prodány a zděděny. (Obec Tečovice, 2014)

Na katastru obce stojí lípa stará 500-600 let, při silnici do Sazovic je kaplička z 18. století. Již kolem roku 1670 byla v obci škola a roku 1980 byla postavena mateřská škola. Obyvatelé Tečovic se věnovali zemědělství, chovu ovcí, rybníkářství. V obci působilo množství řemeslníků. V roce 1882 byl zřízen hasičský sbor a v roce 1891 spolek myslivců. V roce 1938 byl v Tečovicích zřízen Sokol. V referendu v roce 1990 vyjádřili občané svou nespokojenost, obzvláště s velmi špatnou infrastrukturou obce a od roku 1991 jsou Tečovice samostatnou obcí. (Anonym, 2014), (Obec Tečovice, 2014)

Cestovní ruch, kultura, sport

V Tečovicích se během roku koná mnoho kulturních a společenských událostí. Řadu z nich zaštiťují místní spolky (Skauti, Z-dravé ženy), sbor dobrovolných hasičů nebo fotbalový klub Tečovice. V létě jsou v obci pořádány “zábavy“ a “tancovačky“, v zimě vánoční

jarmark nebo silvestrovský výšlap. Dále je v obci každoročně koncem léta pořádána pouť. Koncem léta také pořádá sbor dobrovolných hasičů soutěž v požárním sportu, kam se sjíždějí další sbory ze širokého okolí.

Nejvýznamnější historickou stavbou je kostel sv. Jakuba Většího, který pochází někdy z doby kolem roku 1260. Je postaven v románském slohu a barokně přestavěn. Někdejší farní, nyní filiální kostel necelých osm kilometrů od centra Zlína je významnou historickou stavbou. Kolem kostela leží hřbitov ohraničený zdí. Loď i kněžiště kostela jsou vyzdobeny původními nástěnnými malbami. Tyto fresky vznikaly někdy ve 14. století. Podle odborníků se na jejich tvorbě podílelo více umělců. Druhou významnější památkou je barokní kaplička z 18. století, která stojí na návrší nad obcí. (Obec Tečovice, 2014)

Sportovci mohou využít sportovního areálu v západní části obce u hospody Bivoj. Trénuje zde také fotbalový klub, který hraje krajskou fotbalovou ligu. Je zde jedno velké fotbalové hřiště, za ním pak tréninkové hřiště a v těsné blízkosti je k dispozici tenisový kurt. Před hospodou je také postaveno pódium, které slouží kulturním akcím. V areálu základní školy se nachází sportovní centrum s bazénem, saunou a mini posilovnou. Kousek za obcí se line páteřní cyklostezka, která spojuje Zlín s Otrokovicemi a dále Kroměříží a Uherským Hradištěm. Z obce je tedy velmi snadné vyjždět na krásné cyklovýlety. Nedaleko od obce se rozprostírají lesy, které jsou vhodné k procházkám či houbaření.

Orgány obce

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základní orgán obce, který ji samostatně spravuje. Když v obci žije 500 – 3000 obyvatel, tak je počet členů 7 až 15. V Tečovicích je v zastupitelstvu maximální počet členů, a to 15. Tvoří ho starosta, místostarosta, rada obce a zastupitelé obce. Mezi zastupitele obce patří jmenovitě J. Václavek, V. Řiháček, Ing. J. Mozgva, P. Zouhar, R. Hvězda, Ing. J. Mikeš, P. Horáček, Ing. L. Ondík, V. Družbík, MVDr. K. Vrlová.

(Obec Tečovice, 2014)

Rada obce

Obecní rada je výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti a za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Do jejich kompetencí patří zejména zabezpečování hospodaření obce, schvalování rozpočtu a zřizování komisí a odborů obecního úřadu.

V Tečovicích radu obce tvoří Z. Juříková, F. Zivalík, M. Pouličková, P. Rapant a Ing. J. Doležal. (Obec Tečovice, 2014)

Starosta

Starosta je název funkce osoby zvolené do čela obce, může jím být osoba starší 36 let. V Česku je starosta jednočlenným orgánem, který obec zastupuje navenek. Osoba v čele statutárního nebo hlavního města v obdobném postavení je označována jako primátor. Starostu volí zastupitelstvo obce, kterému se za výkon své funkce zodpovídá. Zastupuje ho jeden či více místostarostů. Starostou obce Tečovice je Ing. Jaromír Doležal. Místostarosta obce je Pavel Rapant. (Obec Tečovice, 2014)

Obecní úřad

Patří mezi orgány obce. Není členěn na odbory. Obecní úřad sídlí v samotném centru obce, na adrese Tečovice 185. V obci jsou zastupitelstvem zvoleny výbory a komise. A to finanční výbor, kontrolní výbor, komise kulturní a mediální a komise sociální. (Obec Tečovice, 2014)

Sociální a demografická struktura

V tabulce číslo 3 je srovnání počtu obyvatel v Tečovicích od roku 2011 do roku 2015. Z tabulky lze snadno vyčíst, že počet obyvatel se v jednotlivých letech příliš neměnil, v těchto sledovaných letech byl ustálen na cca 1 315 obyvatelích. Z tohoto krátkého časového horizontu nelze vyčíst, zda obyvatel v Tečovicích přibývá, nebo naopak ubývá. V roce 2004 byl však počet obyvatel asi o 50 nižší, což ukazuje, že zde obyvatel postupně přibývá. Převažují zde obyvatelé, kteří jsou mužského pohlaví, avšak postupně se počet žen a mužů srovnává.

Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel v letech 2011-2015 (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel (celkem)	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Muži	682	680	680	673	676
Ženy	635	633	637	640	642
Přírůstek/úbytek obyvatel	-7	-4	4	-4	5

Zdroj: vlastní zpracování podle (Czso, 2017)

V tabulce č. 4 je vyznačena věková struktura obyvatel Tečovic k 31. 12. 2015. V produktivním věku je v této obci přes 62 % obyvatel. V Tečovicích je 17 % obyvatel v důchodovém věku a 6 % v předdůchodovém věku. Dále zde žije 15 % dětí. Ve věkových skupinách do 64 let převažují vždy muži, jen u obyvatel přesahujících 65 let života je více žen.

Tabulka 4 Věková struktura obyvatel (Tečovice)

	Počet bydlících obyvatel k 31.12.2015	Počet obyvatel ve věku			
		0-14 let	15-59 let	60-64 let	65 a více let
Celkem	1 318	194	826	76	222
Muži	676	102	437	41	96
Ženy	642	92	389	35	126

Zdroj: vlastní zpracování podle (Risy, 2016)

Trh práce a nezaměstnanost

V roce 2015 byla v Tečovicích nezaměstnanost 3,76 %. Což je méně než celorepublikový průměr, a i méně než nezaměstnanost ve městě Zlín. Do velké míry tomu napomáhá velký počet firem, které přímo v obci působí. Nezaměstnanost je větší u žen (3,97 %) než u mužů (3,57 %). V obci v roce 2015 bylo 34 dosažitelných uchazečů o práci a počet hlášených volných pracovních míst byl 11. To znamená jedno volné pracovní místo na 3,1 uchazeče. (Risy, 2016)

4.2 Analýza hospodaření

Tato část je zaměřená na srovnání hospodaření města Zlín a obce Tečovice v letech 2011–2015. Jsou v ní porovnány skutečné příjmy a výdaje s plánovanými a jejich saldo v jednotlivých sledovaných letech. Také je zde jejich zjednodušený přehled a struktura.

4.2.1 Přehled příjmů a výdajů

V této kapitole je přehled skutečných celkových příjmů a výdajů v Tečovicích a Zlíně za sledované období. Vše je pak přepočteno na 1 obyvatele.

Zlín

V tabulce č. 5 je přehled celkových příjmů a výdajů města Zlín. Také je zde vyobrazen jejich přepočet na 1 obyvatele a celkové saldo pro roky 2011-2015. Data pro počty obyvatel v jednotlivých letech jsou čerpána z tabulky č. 1.

Tabulka 5 Přehled skutečných příjmů a výdajů (Zlín)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy celkem	1 570 838 512	1 415 048 618	1 390 748 522	1 576 246 223	1 490 825 119
Příjmy na 1 obyvatele	20 762	18 729	18 475	20 985	19 832
Výdaje celkem	1 522 447 249	1 274 012 618	1 454 228 584	1 566 353 989	1 523 493 942
Výdaje na 1 obyvatele	20 122	16 862	19 318	20 854	20 267
Saldo	48 391 262	141 036 000	-63 480 062	9 892 234	-32 668 823

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Výsledek hospodaření byl za sledované období ve Zlíně třikrát plusový a dvakrát minusový. To znamená, že ve třech letech (2011, 2012, 2014) byly příjmy města větší než jeho výdaje. V roce 2013 a 2015 byly naopak vyšší výdaje. V posledním sledovaném roce (2015) byly výdaje o téměř 33 mil. Kč vyšší než příjmy. Příjmy se dlouhodobě pohybují kolem hranice 1,50 mld. Kč. Nejnižší byly v roce 2013, kdy klesly pod hranici 1,40 mld. Kč a nejvyšší naopak v roce 2014, kdy vystoupaly na cca 1,58 mld. Kč. V tomto roce byly ovšem nejvyšší i výdaje, které dosáhly bezmála 1,57 mld. Kč. Příjmy přepočtené na 1 obyvatele města Zlín se pohybovaly mezi 18 475 Kč v roce 2013 a 20 985 Kč v roce 2014. Výdaje přepočtené na 1 obyvatele města byly nejnižší v roce 2012 (16 862 Kč), kdy celkové výdaje dosahovaly 1,27 mld. Kč a ve sledovaném období byly tak zdaleka nejnižší. Celkové saldo příjmů a výdajů bylo v roce 2012 přes 141 mil. Kč v plusových hodnotách. Saldo za celé sledované období bylo kladné, konkrétně to bylo 103 mil. Kč.

Tečovice

V tabulce č. 6 je přehled celkových příjmů a výdajů obce Tečovice. Dále je zde jejich přepočet na 1 obyvatele obce. V posledním řádku tabulky je zobrazeno saldo příjmů a výdajů v jednotlivých sledovaných letech. Data pro počty obyvatel v letech 2011-2015 jsou čerpána z tabulky č. 3.

Tabulka 6 Přehled skutečných příjmů a výdajů (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy celkem	11 576 620	12 108 393	17 771 905	15 322 851	32 589 315
Příjmy na 1 obyvatele	8 790	9 222	13 494	11 670	24 726
Výdaje celkem	11 572 391	11 031 258	13 600 234	17 885 557	34 183 742
Výdaje na 1 obyvatele	8 787	8 402	10 327	13 622	25 936
Saldo	4 229	1 077 135	4 171 671	-2 562 706	-1 594 427

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Výsledek hospodaření obce Tečovice byl v letech 2011-2013 vždy kladný s tím, že postupně tyto kladná čísla rostla. Nejvyšší rozdíl mezi příjmy a výdaji obce byl v roce 2013, kdy byly příjmy o více než 4 mil. Kč vyšší než výdaje. V roce 2014 a 2015 se výsledek hospodaření obce dostal do záporných hodnot. Výdaje tedy převyšovaly příjmy. V roce 2014 to bylo o více než 2,5 mil. Kč. V roce 2015 to bylo přibližně 1,6 mil. Kč. V tomto roce byly příjmy i výdaje zdaleka nejvyšší. V porovnání s ostatními sledovanými roky byly asi dvojnásobně vyšší. Promítly se sem obzvlášť vyšší přijaté transfery a s tím spojené kapitálové výdaje. Celkové saldo obce Tečovice ve sledovaném období bylo kladné, konkrétně 1,1 mil. Kč

Srovnání

Nejlépe se příjmy a výdaje dvou rozličných municipalit srovnávají pomocí přepočtu na 1 obyvatele. Kromě posledního roku, kdy se příjmy i výdaje v Tečovicích skokově zvýšily, jsou příjmy i výdaje po přepočtu na 1 obyvatele vyšší vždy u města Zlín. V roce 2015 byly příjmy i výdaje na 1 obyvatele v Tečovicích o cca 5 tis. Kč vyšší než ve Zlíně.

Zlín má větší příjem na 1 obyvatele, ale také větší výdaj. Je to samozřejmě dané tím, že výdaje se odvíjí od příjmů. Procentní rozdíl mezi příjmy a výdaji byl nejvyšší v roce 2013 v obci Tečovice. Výdaje zde byly o cca 23,5 % nižší než příjmy. Ve Zlíně byl největší procentní rozdíl mezi příjmy a výdaji v roce 2012, a to necelých 10 %. Naopak nejvyrovnanější saldo příjmů a výdajů měly Tečovice v roce 2011, Zlín pak v roce 2014. Celkově má v průměru za celé sledované období Zlín menší procentní rozdíly mezi příjmy a výdaji. Obě municipality mají celkové saldo za sledované období přebytkové.

4.2.2 Srovnání skutečných a plánovaných příjmů a výdajů

V této kapitole jsou srovnány plánované (schválené) rozpočty se skutečným výsledkem hospodaření města Zlín a obce Tečovice.

Zlín

V tabulce č. 7 je srovnání plánovaných příjmů, výdajů a jejich salda se skutečnými příjmy, výdaji a jejich saldem. Vše je rozpracováno pro celé sledované období.

Tabulka 7 Srovnání schválených rozpočtů s výsledky hospodaření (Zlín)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Plánované příjmy	1 638 315 000	1 221 879 000	1 244 821 000	1 252 419 000	1 249 700 000
Plánované výdaje	1 584 532 000	1 191 295 000	1 218 944 000	1 250 922 000	1 249 313 000
Saldo (plán)	53 783 000	30 584 000	25 877 000	1 497 000	387 000
Skutečné příjmy	1 570 838 512	1 415 048 618	1 390 748 522	1 576 246 223	1 490 825 119
Skutečné výdaje	1 522 447 249	1 274 012 618	1 454 228 584	1 566 353 989	1 523 493 942
Saldo (skutečnost)	48 391 262	141 036 000	-63 480 062	9 892 234	-32 668 823

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Rozpočet města Zlín byl ve sledovaném období vždy schvalován jako přebytkový. Tedy každý rok měly být příjmy vyšší než výdaje. V roce 2015 byl schválen plánovaný rozpočet, který měl být téměř vyrovnaný. Ve skutečnosti tomu bylo ovšem jinak a výdaje převýšily příjmy o přibližně 32,7 mil. Kč. Plán byl nejbližší skutečnosti v roce 2011, kdy se skutečnost lišila o 5,4 mil. Kč, což v takto velkém rozpočtu není mnoho. Plánované příjmy byly kromě roku 2011 vždy nižší než skutečné. Plánované výdaje byly kromě roku 2011 také vždy nižší než skutečné výdaje. V roce 2013 byl schválen přebytkový rozpočet téměř 26 mil. Kč, ale skutečný výsledek hospodaření města Zlín byl téměř 63,5 mil. Kč v mínusu (výdaje převýšily příjmy). Největší rozdíl mezi plánem a skutečností byl však v roce 2012, kdy bylo skutečné saldo příjmů a výdajů o více než 110 mil. Kč jiné než plánované.

Tečovice

V tabulce č. 8 je srovnání plánovaného rozpočtu se skutečným výsledkem hospodaření obce Tečovice v letech 2011-2015.

Tabulka 8 Srovnání schválených rozpočtů s výsledky hospodaření (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Plánované příjmy	11 299 000	10 736 000	12 578 300	14 644 600	31 128 300
Plánované výdaje	11 191 000	10 319 000	12 738 300	18 789 600	32 710 300
Saldo (plán)	108 000	417 000	-160 000	-4 145 000	-1 582 000
Skutečné příjmy	11 576 620	12 108 393	17 771 905	15 322 851	32 589 315
Skutečné výdaje	11 572 391	11 031 258	13 600 234	17 885 557	34 183 742
Saldo (skutečnost)	4 229	1 077 135	4 171 671	-2 562 706	-1 594 427

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

V letech 2011 až 2013 byly plánované příjmy a výdaje vždy velmi podobně vysoké. Nejblíže byl skutečnosti plánovaný rozpočet v prvním sledovaném roce. Jak příjmy, tak výdaje byly velmi podobné skutečnosti. Celkové saldo se lišilo jen o cca 100 tis. Kč. Plánovaný rozpočet byl v letech 2011 a 2012 přebytkový, což byla také konečná skutečnost. V roce 2013 měl být ovšem v rozpočtu schodek, který se ale nekonal. Naopak byl v tomto roce nejvyšší přebytek. Zde se lišily hlavně plánované a skutečné příjmy, o více než 5 mil. Kč, což je v takto malém rozpočtu hodně. V roce 2014 byly skutečné příjmy vyšší a skutečné výdaje naopak nižší, než bylo plánováno. Celkové saldo příjmů a výdajů zůstalo sice v minusu, ale ne v tak velkém, s jakým se počítalo. V posledním sledovaném roce byl naplánován schodek necelých 1,6 mil. Kč a ten se nakonec s velmi podobnými čísly (byl o cca 12 tis. Kč větší) stal také skutečností.

Srovnání

Ve Zlíně byl rozpočet vždy plánovaný jako přebytkový, dvakrát (2013 a 2015) tomu tak nebylo. V Tečovicích byl naopak rozpočet plánovaný i jako schodkový, a to dokonce třikrát. Za celé sledované období bylo ve Zlíně skutečné saldo příjmů a výdajů celkově asi o 10 mil. Kč nižší než plánované. Tečovice měly za celé sledované období skutečné saldo naopak o téměř 6,5 mil. Kč vyšší, než byl původní plán.

4.2.3 Struktura příjmů a výdajů

V této kapitole je ukázána struktura příjmů a výdajů města Zlín a obce Tečovice ve sledovaném období. Příjmy jsou rozděleny na daňové, nedaňové, kapitálové a na přijaté transfery. Výdaje jsou rozděleny na běžné a kapitálové.

Zlín

V tabulce č. 9 jsou zobrazeny příjmy, které jsou rozděleny do 4 základních tříd. Pro přehlednost je zde uveden také celkový příjem. Vše je zpracované pro jednotlivé sledované roky.

Tabulka 9 Struktura příjmů (Zlín)

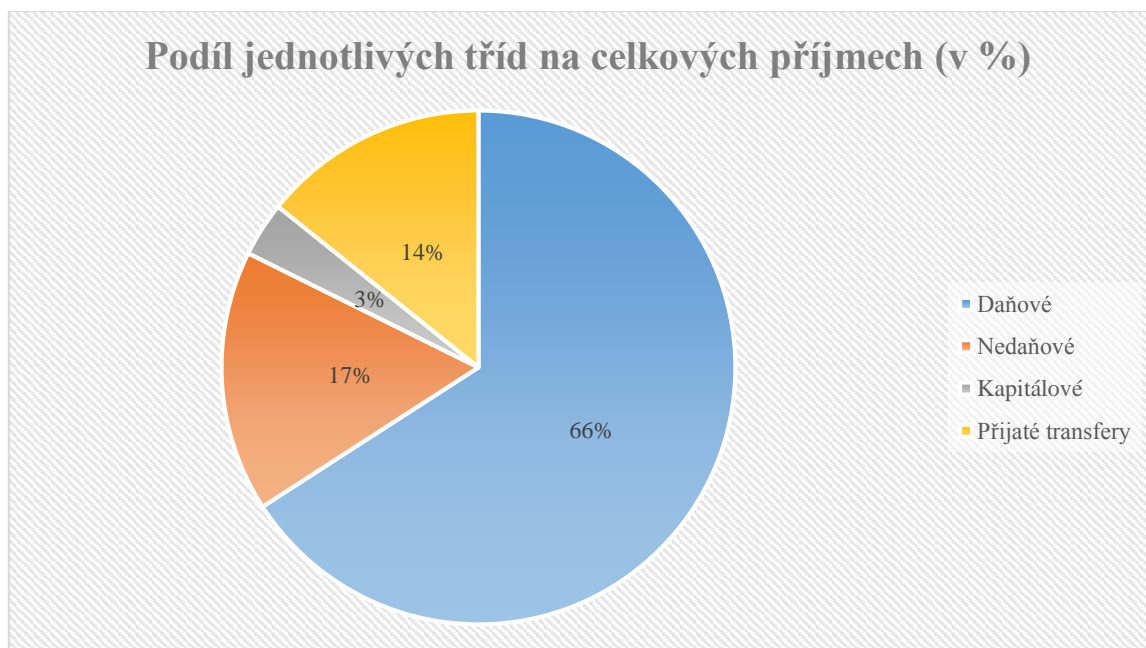
(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové	893 450 721	939 917 124	992 812 994	1 018 365 683	1 045 223 435
Nedaňové	252 420 416	245 156 125	235 643 558	239 816 117	248 624 923
Kapitálové	56 061 824	63 391 551	30 694 318	76 492 668	31 215 277
Přijaté transfery	368 905 551	166 583 817	131 597 652	241 571 755	165 761 483
Příjmy celkem	1 570 838 512	1 415 048 618	1 390 748 522	1 576 246 223	1 490 825 119

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Největší podíl na celkových příjmech měly ve sledovaném období vždy příjmy daňové. V průměru to bylo 66 % z celkových příjmů. Největší podíl těchto příjmů byl dosažen v roce 2013, bylo to přes 71 %. Vůbec nejvyšší příjmy, z hlediska celkového objemu v Kč, byly v roce 2015, kdy dosáhly cca 1,05 mld. Kč. Nedaňové příjmy tvořily ve sledovaném období v průměru 17 % celkových příjmů. Nejvyšší byly v roce 2011, celkově se však v jednotlivých letech moc nelišily. Dlouhodobě se pohybují okolo 245 mil. Kč. Kapitálové příjmy tvořily jen cca 3 % celkových příjmů. Nejvíce v roce 2014, kdy to bylo téměř 76,5 mil. Kč. Přijaté transfery byly v průměru téměř 215 mil. Kč. Nejvíce pak v roce 2011, kdy to bylo necelých 369 mil. Kč a nejméně v roce 2013 (131,6 mil. Kč). V procentním vyjádření byl jejich průměr 14 % z celkových příjmů.

Na grafu níže lze vidět znázornění podílu jednotlivých tříd na celkových příjmech. Jedná se o průměrné hodnoty za roky 2011-2015.

Graf 1 Struktura příjmů (Zlín)

Zdroj: vlastní zpracování podle tabulky č. 9

V tabulce č. 10 je zobrazena struktura výdajů ve sledovaném období pro město Zlín. Pro přehlednost jsou zde zobrazeny také celkové výdaje.

Tabulka 10 Struktura výdajů (Zlín)

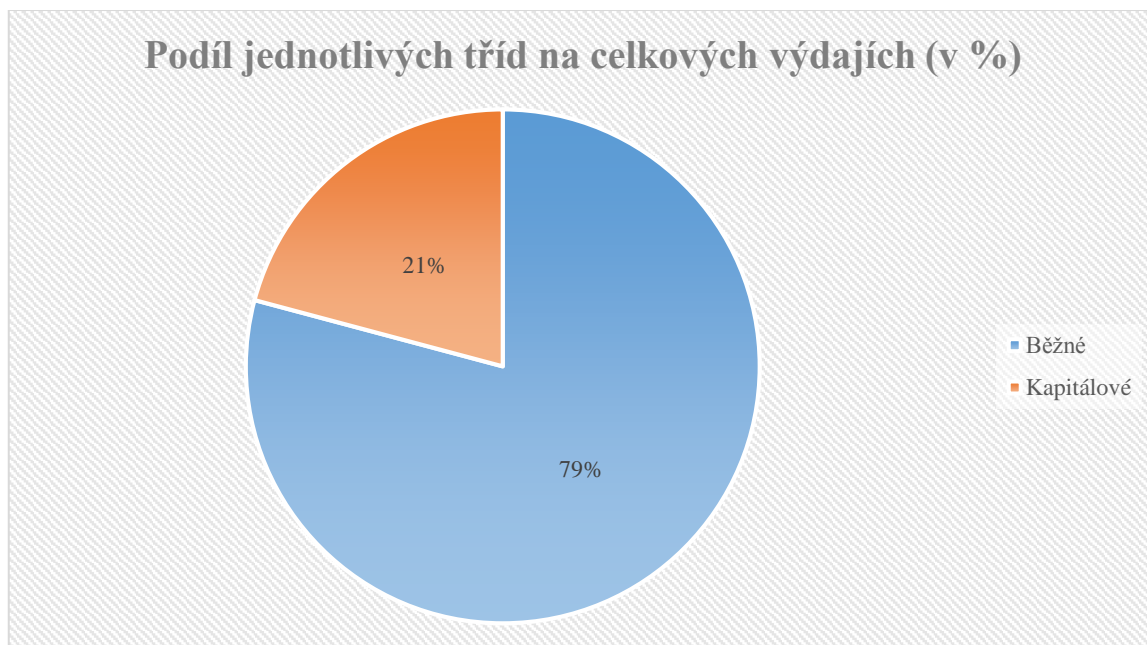
(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Běžné	1 334 231 947	1 081 101 963	1 084 476 397	1 164 043 660	1 133 124 938
Kapitálové	188 215 302	192 910 655	369 752 187	402 310 329	390 369 004
Výdaje celkem	1 522 447 249	1 274 012 618	1 454 228 584	1 566 353 989	1 523 493 942

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Ve městě Zlín mají na tvorbě celkových výdajů větší podíl výdaje běžné. V průměru to bylo 79 %. Vůbec nejvyšší podíl měly tyto výdaje (z hlediska peněžního i procentního) v roce 2011, kdy dosáhly přibližně 1,3 mld. Kč. To je bezmála 88 % celkových výdajů. Kapitálové výdaje pak v průměru tvořily zbylých 21 % z celkových výdajů. Postupně se ve sledovaném období zvyšovaly až do roku 2014, kdy jejich objem přesáhl 400 mil. Kč (26 % z celkových výdajů). V roce 2015 se kapitálové výdaje mírně snížily. Největší část kapitálových výdajů mířila na pořízení DHM. Tento výdaj také postupně ve zmiňovaných letech narůstal a s ním celkové kapitálové výdaje. Celkové výdaje byly nejvyšší v roce 2014 (1,6 mld. Kč) a nejnižší naopak v roce 2012 (1,3 mld. Kč). V průměru byly celkové výdaje cca 1,5 mld. Kč.

Na grafu níže je znázorněn podíl běžných a kapitálových výdajů na výdajích celkových. Jedná se o průměrné hodnoty za roky 2011-2015.

Graf 2 Struktura výdajů (Zlín)

Zdroj: vlastní zpracování podle tabulky č. 10

Tečovice

V tabulce č. 11 jsou zobrazeny jednotlivé druhy příjmů obce v jednotlivých sledovaných letech. Pro přehlednost jsou zde doplněny také celkové příjmy.

Tabulka 11 Struktura příjmů (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové	10 272 599	10 759 024	13 968 720	14 468 949	14 708 948
Nedaňové	490 173	578 102	506 026	532 572	458 337
Kapitálové	-	2 400	452 016	15 130	-
Přijaté transfery	813 848	768 867	2 845 143	306 200	17 422 030
Příjmy celkem	11 576 620	12 108 393	17 771 905	15 322 851	32 589 315

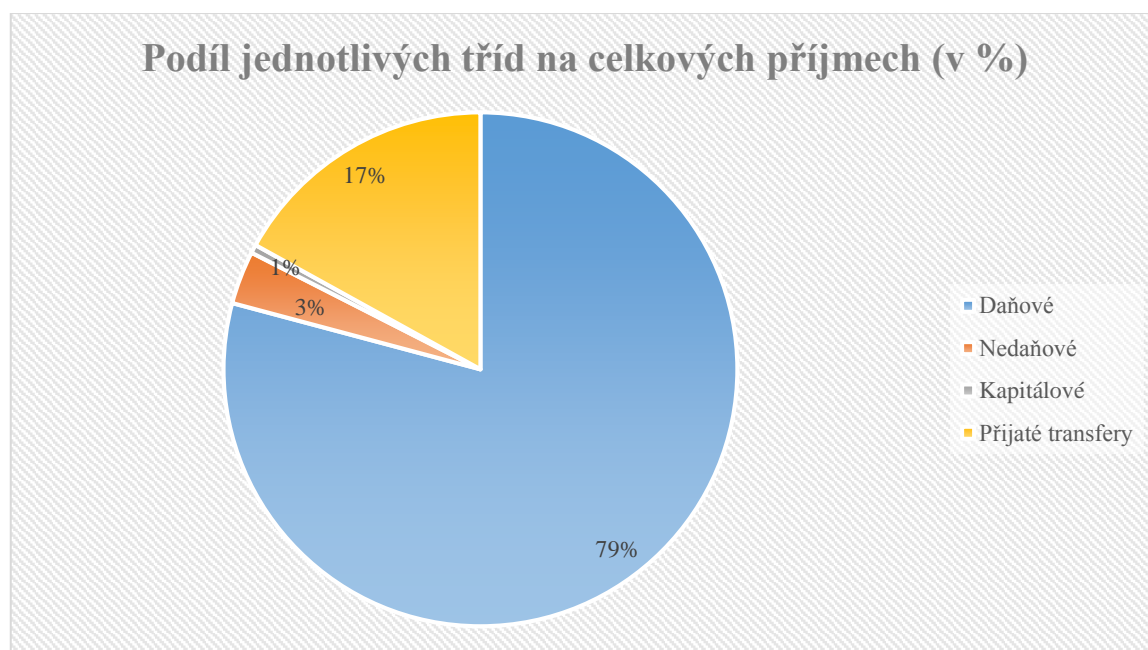
Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

V obci se na celkových příjmech jednoznačně nejvíce podílely příjmy daňové. V průměru z přibližně 79 % (cca 13 mil. Kč). Bylo by to ještě více, kdyby v roce 2015 netvořily daňové

příjmy jen asi 45 %. Vše bylo zapříčiněno vysokými přijatými transfery v tomto roce, které byly dokonce vyšší než daňové příjmy. Tvořily více než 53 % z celkových příjmů obce. Tyto přijaté transfery byly použity hlavně na rekonstrukci hřiště základní a mateřské školy, které sídlí v jednom objektu a na revitalizaci prostoru malého náměstí před místním obchodem a s tím spojeným odkupem budovy. I díky tomu byly druhou největší položkou za celé sledované období právě přijaté transfery, když v průměru tvořily téměř 17 % z celkových příjmů. Další položkou jsou nedaňové příjmy obce, které byly v průměru ve výši cca 500 tis. Kč, což jsou asi 3 % z celkových příjmů. Nejmenší položkou příjmů byly příjmy kapitálové, které byly v průměru jen necelých 100 tis. Kč.

Na grafu č. 3, který je níže, lze vidět podíl jednotlivých tříd příjmů na příjmech celkových. Jedná se o průměrné hodnoty za sledované období.

Graf 3 Struktura příjmů (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování podle tabulky č. 11

V tabulce č. 12 je zobrazena struktura výdajů obce. Pro přehlednost jsou zde uvedeny i celkové výdaje v jednotlivých letech.

Tabulka 12 Struktura výdajů (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Běžné	9 177 672	9 854 058	8 973 811	9 845 901	13 544 234
Kapitálové	2 394 719	1 177 200	4 626 423	8 039 656	20 639 508
Výdaje celkem	11 572 391	11 031 258	13 600 234	17 885 557	34 183 742

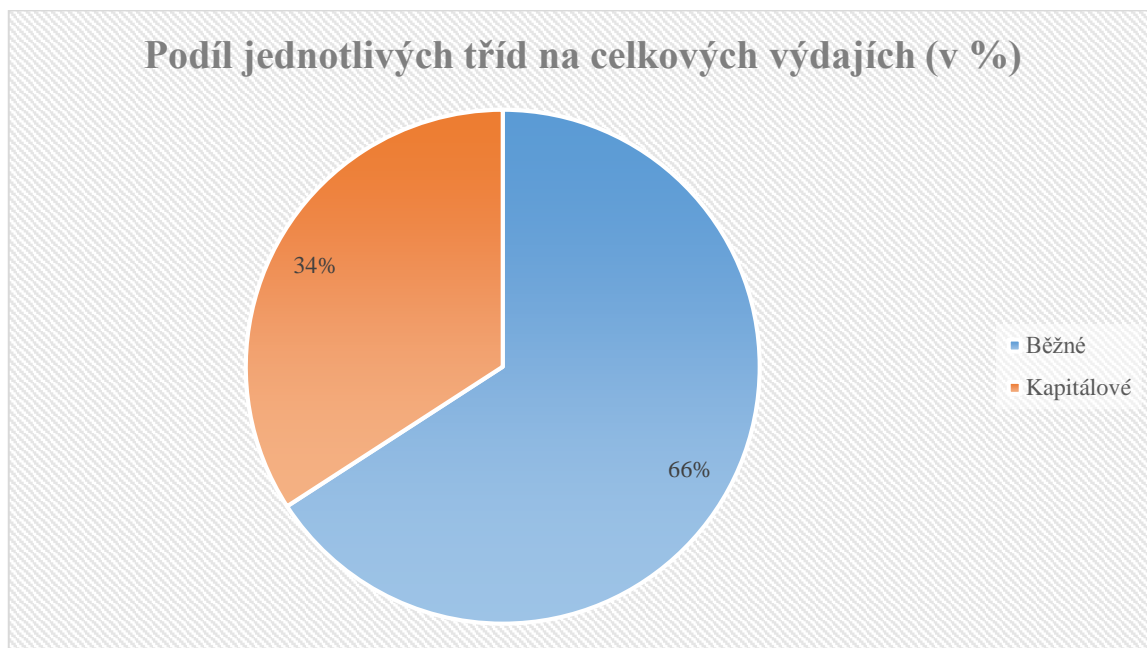
Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Větší část výdajů obce tvoří výdaje běžné, které byly v průměru za sledované období asi 10,3 mil. Kč (66 %). Nejvyšší byly tyto výdaje v roce 2015, ale procentně paradoxně tvořily nejmenší podíl (necelých 40 %) celkových výdajů. To zejména díky vysokým kapitálovým výdajům, které byly v tomto roce vynaloženy. Tyto výdaje souvisí s přijatými dotacemi na rekonstrukci hřiště základní a mateřské školy, revitalizaci a opravu malého náměstí před obchodem a s nezbytným odkupem blízké budovy a také na obnovu zemědělské krajiny. Kapitálové výdaje v roce 2015 přesáhly 20 mil. Kč a na celkových výdajích se podílely z více než 60 %.

V ostatních sledovaných letech byly vždy běžné výdaje vyšší než kapitálové. Největší rozdíl mezi nimi byl v roce 2012, kdy běžné výdaje tvořily téměř 90 % z celkových výdajů. Naopak nejmenší rozdíl mezi běžnými a kapitálovými výdaji byl v roce 2014. Kapitálové výdaje celkově v průměru tvořily cca 34 % (7,4 mil. Kč) celkových výdajů. Celkové výdaje byly za roky 2011-2015 v průměru asi 17,7 mil. Kč.

Na grafu č. 4 níže je možno vidět podíly jednotlivých tříd výdajů na celkových výdajích. Jedná se o průměrné procentní hodnoty za celé sledované období.

Graf 4 Struktura výdajů (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování podle tabulky č. 12

4.3 Komparace příjmů

V této části diplomové práce jsou podrobně rozebrány příjmy města/obce. Podle druhového členění je každý druh příjmů detailně zanalyzován a popsán ve “vysvětleních“ pod jednotlivými tabulkami. Samozřejmě nechybí srovnání dvou odlišných municipalit.

4.3.1 Daňové příjmy

Zlín

V tabulce č. 13 jsou vypsány daňové příjmy města Zlín v jednotlivých letech a jejich přepočet na 1 obyvatele.

Tabulka 13 Daňové příjmy za sledované období (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové příjmy (v Kč)	893 450 721	939 917 124	992 812 994	1 018 365 683	1 045 223 435
Počet obyvatel	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	11 809	12 440	13 189	13 558	13 905

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Tyto příjmy tvoří průměrně cca 66 % celkových příjmů. Daňové příjmy města Zlín v čase rostou, přesněji řečeno ve sledovaném období rostly každým rokem. V průměru o cca 4 %, což je necelých 40 mil. Kč. Nejvyšší meziroční nárůst těchto příjmů byl v roce 2013 a naopak nejnižší v roce následujícím. Po přepočtu byly daňové příjmy v průměru necelých 13 tis. Kč na jednoho obyvatele města.

V tabulce č. 14 jsou daňové příjmy rozepsány podrobněji. Je zde znázorněna jejich struktura za roky 2011–2015.

Daňové příjmy jsou v tabulce rozděleny na:

- daně z příjmů fyzických osob
- daně z příjmů právnických osob
- DPH
- daně a poplatky z vybraných činností a služeb
- daň z nemovitých věcí

Mezi daně a poplatky z vybraných činností a služeb patří poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, místní poplatky z vybraných činností a služeb, ostatní odvody z vybraných činností a služeb a správní poplatky.

Tabulka 14 Struktura daňových příjmů (Zlín)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Daně z příjmů fyzických osob	198 328 436	215 503 151	224 873 420	226 183 641	238 158 027
Daně z příjmů právnických osob	209 002 773	215 352 242	214 616 600	228 406 513	236 827 624
DPH	362 145 715	345 055 059	365 394 473	382 459 868	378 045 181
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	78 055 537	112 596 380	135 488 079	129 423 943	138 357 182
Daň z nemovitých věcí	45 918 261	51 410 293	52 440 421	51 891 718	53 835 421

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Vzhledem k nepříznivému celorepublikovému vývoji výběru daní inkasovalo město v roce 2012 o cca 2,6 mil. Kč méně daňových příjmů ze sdílených daní (daně z příjmů fyzických osob + daně z příjmů právnických osob + DPH) oproti upravenému rozpočtu na rok 2012. Meziročně byly tyto příjmy o téměř 6,5 mil. Kč vyšší než v roce 2011. Daň z nemovitosti zaznamenala 5,5 mil. Kč nárůst oproti roku 2011, což bylo zapříčiněno zejména dobrou

platební morálkou poplatníků. Celková výše daně z nemovitostí je dána koeficientem vyhlášeným statutárním městem Zlínem prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb byly v roce 2012 o cca 34,5 mil. Kč vyšší, což je dáno zejména zavedeným příjmem poplatku za odvod z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení, které vešlo v platnost 1. 4. 2012.

V roce 2013 byly daňové příjmy ze sdílených daní v meziročním srovnání s rokem 2012 vyšší o téměř 29 mil. Kč. Daň z nemovitostí zaznamenala meziroční nárůst o cca 1 mil. Kč. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb byly v meziročním srovnání vyšší o bezmála 23 mil. Kč.

V roce 2014 byly daňové příjmy ze sdílených daní v porovnání s rokem 2013 vyšší o cca 32 mil. Kč. Oproti tomu daň z nemovitých věcí ve srovnání s předchozím rokem poklesla o cca 0,5 mil. Kč. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb byly v meziročním srovnání nižší o cca 6 mil. Kč, což je dáno zrušením poplatků z VHP pro obce.

V roce 2015 byly daňové příjmy ze sdílených daní v meziročním srovnání s rokem 2014 o cca 16 mil. Kč vyšší. U daně z nemovitých věcí město inkasovalo v roce 2015 o cca 2 mil. Kč více než v roce 2014. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb byly v roce 2015 v meziročním srovnání s rokem předešlým vyšší o téměř 9 mil. Kč. Dáno zejména díky znovuzavedení poplatků z VHP.

Tečovice

V tabulce č. 15 jsou daňové příjmy obce Tečovice za sledované období a jejich přepočet na 1 obyvatele obce.

Tabulka 15 Daňové příjmy za sledované období (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové příjmy (v Kč)	10 272 599	10 759 024	13 968 720	14 468 949	14 708 948
Počet obyvatel	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	7 800	8 194	10 606	11 020	11 160

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Daňové příjmy tvořily u obce Tečovice v průměru 79 % z celkových příjmů. Tyto příjmy každoročně rostly. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2013, kdy daňové příjmy

meziročně vzrostly o téměř 30 %. Na konci sledovaného období tak dosahovaly 14,7 mil. Kč. Po přepočtu na 1 obyvatele obce se příjmy postupně dostaly nad 10 tis. Kč.

V této tabulce (č. 16) je znázorněna struktura daňových příjmů pro obec Tečovice ve sledovaném období.

Tabulka 16 Struktura daňových příjmů (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Daně z příjmů fyzických osob	2 376 953	2 758 263	4 077 843	3 222 999	3 662 988
Daně z příjmů právnických osob	1 847 764	2 055 486	2 539 975	3 220 480	2 996 982
DPH	4 387 403	4 150 883	5 497 233	6 136 617	6 086 991
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	579 992	585 252	619 807	654 621	653 710
Daň z nemovitých věcí	1 080 487	1 209 140	1 233 862	1 234 232	1 308 277

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

V roce 2012 se sdílené daně zvýšily oproti roku předchozímu o cca 350 tis. Kč. Tyto daně zahrnují daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a DPH. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb meziročně vzrostly o cca 5 tis. Kč. Tato skupina daňových příjmů tvořila v obci v celém sledovaném období nejmenší podíl na celkových daňových příjmech. Daň z nemovitých věcí v tomto roce vzrostla o téměř 129 tis. Kč.

V následujícím roce, tedy v roce 2013, sdílené daně opět vzrostly. A to o necelých 3,2 mil. Kč. Největší růst zaznamenaly daně z příjmů fyzických osob a DPH. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb také vzrostly, a to nad hranici 600 tis. Kč. Daň z nemovitých věcí byla v tomto roce cca 1,2 mil. Kč. V roce 2014 byl příjem z daně z příjmů fyzických osob o více než 850 tis. Kč nižší než v roce předchozím. Nejvyšší nárůst byl u daně z příjmů právnických osob, kdy příjem z této sdílené daně přesáhl 3,2 mil. Kč. V roce 2015 se u žádné skupiny daňových příjmů neobjevil velký růst či pokles.

Srovnání

V roce 2013 zaznamenalo město Zlín i obec Tečovice nejvyšší nárůst daňových příjmů. Tento stav byl zapříčiněn zejména nárůstem sdílených daní, kdy v tomto roce došlo k novelizaci zákona č. 243/2000 Sb. Změnou zákona došlo k parametrickým změnám

v nastavení zákona. Došlo k celkovému posílení sdílených daní ze státního rozpočtu a změnil se koeficient výpočtu. Nejdůležitější roli stále hraje počet obyvatel, ale díky postupným přechodovým koeficientům nedochází ke skokům na hranici počtu obyvatel. Do koeficientu je nově započítáváno kritérium počtu žáků v obci s váhou 7 % a nově také došlo ke zastropování kritéria rozlohy katastru obce na hodnotu 10 ha na obyvatele. /33/

Daňové příjmy v přepočtu na 1 obyvatele byly v průměru za celé sledované období vyšší ve městě Zlín. Zde činily téměř 13 tis. Kč na 1 obyvatele města, kdežto v Tečovicích to bylo necelých 10 tis. Kč. Největší skupinou daňových příjmů v obou sledovaných municipalitách jsou příjmy z DPH. U města i obce platí, že daňové příjmy jsou největší příjmovou třídou.

4.3.2 Nedaňové příjmy

Zlín

V tabulce č. 17 jsou nedaňové příjmy města Zlín v letech 2011-2015 a jejich přepočet na 1 obyvatele města.

Tabulka 17 Nedaňové příjmy za sledované období (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Nedaňové příjmy (v Kč)	252 420 416	245 156 125	235 643 558	239 816 117	248 624 923
Počet obyvatel	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	3 336	3 245	3 130	3 193	3 307

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Nedaňové příjmy tvořily necelých 17 % celkových příjmů města. Od roku 2011 do roku 2013 mírně klesaly, poté naopak mírně rostly a jejich hodnota v roce 2011 a 2015 je velmi podobná. Dlouhodobě se tedy udržují na přibližně stejné hranici s mírným kolísáním. Při přepočtu na 1 obyvatele jsou nedaňové příjmy města v průměru více než 3 tis. Kč.

V další tabulce (č. 18) jsou tyto příjmy rozepsány podrobněji, jsou zde rozděleny do 4 hlavních skupin.

Nedaňové příjmy jsou v tabulce rozděleny na:

- příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem
- přijaté sankční platby a vratky transferů
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy

- přijaté splátky půjčených prostředků

Do první skupiny patří výše vypsané plus příjmy z pronájmu majetku a příjmy z úroků a realizace finančního majetku. Do třetí skupiny pak náleží ještě příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům.

Tabulka 18 Struktura nedaňových příjmů (Zlín)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	204 895 644	209 481 209	203 589 075	206 130 564	198 663 344
Přijaté sankční platby a vratky transferů	16 234 019	8 015 064	8 972 079	10 728 939	19 801 556
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	24 706 594	19 946 001	18 229 292	19 922 180	23 050 650
Přijaté splátky půjčených prostředků	6 584 160	7 713 851	4 853 112	3 034 434	7 109 373

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Nejvíce nedaňových příjmů putovalo do městského rozpočtu z vlastní činnosti a pomocí odvodů přebytků organizací s přímým vztahem. Ostatní skupiny tvořily méně než 20 % celkových nedaňových příjmů.

První skupina nedaňových příjmů se v roce 2012 zvýšila oproti roku 2011 o cca 4,5 mil. Kč. V této skupině zahrnuté příjmy z pronájmu majetku byly ve skutečnosti překročeny o téměř 15,5 mil. Kč oproti upravenému rozpočtu. Skutečný příjem z pronajímaného majetku se v průběhu jednotlivých let měnil podle aktuálně uzavíraných smluv a podle průběžně realizovaného prodeje majetku. První skupinu těchto příjmů ovlivnily také příjmy z úroků, které byly v roce 2012 vyšší než v roce 2011, a to o 1,5 mil. Kč. Příjmy za přijaté sankční platby meziročně poklesly o cca 8 mil. Kč. Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy poklesly meziročně o téměř 5 mil. Kč. Oproti upravenému rozpočtu byly naopak vyšší o cca 6,3 mil. Kč, a to zejména díky přijatým nekapitálovým příspěvkům a náhradám, které jsou tvořeny zejména příjmy ze zpětného odběru elektrozařízení. Poslední skupina nedaňových příjmů se v roce 2012 zvýšila o více než 1 mil. Kč.

V roce 2013 se první skupina nedaňových příjmů snížila asi o 6 mil. Kč. Druhá skupina pak o necelý 1 mil. Kč. Mezi nejvýznamnější položky příjmů za přijaté sankční platby patřily pokuty vybrané oddělením dopravních přestupků a řidičských průkazů a oddělením evidence motorových vozidel. Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy byly v roce 2013 asi o 1,7 mil. Kč nižší než v roce předchozím. Přijaté splátky půjčených prostředků pak klesly o téměř 3 mil. Kč.

Analogicky pak lze vysledovat tyto změny i pro rok 2014 a 2015, kdy byly důvody změn a hlavní náplň jednotlivých skupin stále obdobné. První skupina těchto příjmů pokračovala v kolísavém trendu, kdy se v roce 2014 zvýšila o cca 2,5 mil. Kč a v roce následujícím opět klesla, a to o téměř 7,5 mil. Kč. Druhá skupina zaznamenala postupný nárůst o 11 mil. Kč. Ve třetí skupině tomu bylo obdobně, nárůst o bezmála 5 mil. Kč. Poslední skupina nedaňových příjmů, po poklesu v roce 2014 o 1,8 mil. Kč, v roce 2015 rostla o více než 4 mil. Kč. Mezi rokem 2013 a rokem 2015 byl tedy jasně patrný růst nedaňových příjmů města.

Tečovice

V tabulce č. 19 jsou zobrazeny nedaňové příjmy obce Tečovice a jejich přepočty na 1 obyvatele.

Tabulka 19 Nedaňové příjmy za sledované období (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Nedaňové příjmy (v Kč)	490 173	578 102	506 026	532 572	458 337
Počet obyvatel	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	372	440	384	406	348

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Tato třída příjmů tvořila jen asi 3 % celkových příjmů obce. Byla tak druhou nejmenší skupinou příjmů. Jejich průměrná hodnota za sledované období byla lehce přes 500 tis. Kč. Nejvyšší byly tyto příjmy v roce 2012 a naopak nejnižší v posledním sledovaném roce. Po přepočtu na 1 obyvatele obce byla tato skupina příjmů na velmi nízké hodnotě, která činila v průměru jen necelých 400 Kč.

V tabulce č. 20 jsou podrobně rozčleněny nedaňové příjmy obce Tečovice do 4 hlavních skupin.

Tabulka 20 Struktura nedaňových příjmů (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	314 191	466 072	418 097	443 183	366 174
Přijaté sankční platby a vratky transferů	-	-	-	-	-
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	175 982	112 030	87 929	89 389	92 163
Přijaté splátky půjčených prostředků	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Obec Tečovice měla v celém sledovaném období nedaňové příjmy pouze z

- příjmů z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem,
- příjmů z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy.

V prvním sledovaném roce byla první jmenovaná skupina nad úrovní 310 tis. Kč. Přičemž největší část této skupiny tvořily příjmy z poskytování služeb a výrobků (např. příjmy ze školného). Druhá skupina těchto příjmů byla ve výši necelých 180 tis. Kč. Největší část této skupiny tvořily přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady (130 tis. Kč). Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady zahrnují i vratky přeplatku záloh (zejména za odběr elektřiny, vody, páry, plynu apod.), které se plně vztahují k minulým rozpočtovým rokům.

V následujících letech byla skladba obou skupin nedaňových příjmů velmi podobná. Vždy převažovaly již popsané příjmy. První skupina v roce 2012 vzrostla o více než 150 tis. Kč. Poté její výše kolísala a v roce 2015 byla necelých 370 tis. Kč. Druhá skupina nedaňových příjmů klesala až do roku 2013, poté mírně vzrostla a v posledním sledovaném roce byla cca 90 tis. Kč.

Srovnání

Největší skupinou nedaňových příjmů jak u města Zlín, tak u obce Tečovice, jsou příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem. Do této skupiny patří

příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku, výnosy z finančního majetku a odvody přebytků organizací s přímým vztahem. Zatímco u města Zlín tvořily nedaňové příjmy v průměru 17 % příjmů celkových, tak u obce Tečovice to byly pouhé 3 %. Zlín měl největší nedaňové příjmy v roce 2011, Tečovice v roce následujícím. Obě municipality měly tuto třídu příjmů v čase vyrovnanou a žádné velké výkyvy zde nebyly. V přepočtu na 1 obyvatele u Zlína tvořily vždy přes 3 tis. Kč, u Tečovic to bylo pouze necelých 400 Kč. Zde je vidět patrný rozdíl. Zlín má celkově více nedaňových příjmů. Zejména díky vyšším příjmům z pronájmu majetku a také díky přijatým sankčním platbám a transferům, které Tečovice nemají.

4.3.3 Kapitálové příjmy

Zlín

V následující tabulce (č. 21) jsou kapitálové příjmy města Zlín ve sledovaném období, dále pak jejich přepočet na 1 obyvatele města.

Tabulka 21 Kapitálové příjmy za sledované období (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kapitálové příjmy (v Kč)	56 061 824	63 391 551	30 694 318	76 492 668	31 215 277
Počet obyvatel	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	741	839	408	1 018	415

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Kapitálové příjmy tvořily v průměru 3,5 % z celkových příjmů města Zlína. Jsou tedy nejmenší příjmovou složkou. Ve sledovaném období se tyto příjmy velmi měnily, měly kolísavý trend. Nejvyšší byly v roce 2014 a naopak nejnižší o rok dříve. V průměru byla jejich hodnota 51,5 mil. Kč. V přepočtu na 1 obyvatele města to bylo průměrně necelých 700 Kč.

V tabulce č. 22 jsou kapitálové příjmy rozděleny na:

- příjmy z prodeje dlouhodobého majetku
- ostatní kapitálové příjmy

Tabulka 22 Struktura kapitálových příjmů (Zlín)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy z prodeje DM	55 961 524	63 391 551	30 623 228	76 237 088	31 184 965
Ostatní kapitálové příjmy	100 000	-	60 000	255 580	30 312
Příjmy z prodeje DFM	300	-	11 090	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Skupiny kapitálových příjmů, které se nazývají ostatní kapitálové příjmy a příjmy z prodeje DFM, tvořily jen zanedbatelná procenta celkových kapitálových příjmů ve sledovaném období. V roce 2011 a 2012 byla největší skupina „příjmy z prodeje DM“ ještě na podobné úrovni.

V roce 2013 byly příjmy z prodeje DM více než dvojnásobně nižší proti roku 2012. Byly vůbec nejnižší v celém sledovaném období. Bylo tomu tak i z důvodu, že měla být přijata platba za pozemek od společnosti Zlaté jablko, a.s. Na základě kupní smlouvy měla být platba poukázána do 45 dnů od podpisu, tím došlo k zaplacení až v roce 2014. V roce 2013 byly přijaty příjmy z prodaných akcií v celkové hodnotě převyšující 11 tis. Kč.

V roce 2014 byly příjmy z prodeje DM naopak nejvyšší ve sledovaném období. Dosahovaly více než 76 mil. Kč. Je to dáno zejména příjmem za prodej pozemku firmě FORMA TRADE s.r.o. a prodejem bytů v bytovém domě Družstevní 4510 jednotlivým nájemníkům. Také byla přijata platba za pozemek od společnosti Zlaté jablko, a.s.

V posledním sledovaném roce poklesly kapitálové příjmy meziročně o cca 45 mil. Kč. Kapitálové příjmy v tomto roce tvořil zejména příjem za prodej pozemku Univerzitě Tomáše Bati a prodej bytů jednotlivým nájemníkům.

Tečovice

V tabulce č. 23 jsou kapitálové příjmy obce Tečovice a jejich přepočet na 1 obyvatele.

Tabulka 23 Kapitálové příjmy za sledované období (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kapitálové příjmy (v Kč)	-	2 400	452 016	15 130	-
Počet obyvatel	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	-	2	343	12	-

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Kapitálové příjmy byly ve sledovaném období nejmenší složkou celkových příjmů obce. Tvořily jen necelé 1 % celkových příjmů. V roce 2011 a 2015 obec dokonce žádné kapitálové příjmy neměla. Nejvyšší byly tyto příjmy v roce 2013, kdy dosahovaly 450 tis. Kč. V přepočtu na 1 obyvatele obce to bylo průměrně jen cca 70 Kč.

V tabulce č. 24 jsou kapitálové příjmy Tečovic rozděleny do jednotlivých tříd a podrobně popsány.

Tabulka 24 Struktura kapitálových příjmů (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Příjmy z prodeje DM	-	2 400	452 016	15 130	-
Ostatní kapitálové příjmy	-	-	-	-	-
Příjmy z prodeje DFM	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Obec měla ve sledovaném období pouze příjmy z prodeje DM. Žádné jiné kapitálové příjmy nevykazovala. V roce 2011 a 2015 Tečovice dokonce neměly žádné kapitálové příjmy. V roce 2012 byly příjmy z prodeje DM jen velmi malé. Jednalo se o příjmy z prodeje pozemků. V následujícím roce byly tyto příjmy vyšší, když přesahovaly 450 tis. Kč. Z velké části je opět tvořily příjmy z prodeje pozemků, ke kterým se přidaly příjmy z prodeje ostatního DHM. V roce 2014 byly příjmy z prodeje DM opět velmi nízké, konkrétně cca 15 tis. Kč.

Srovnání

Kapitálové příjmy jsou celkově vyšší ve Zlíně, jelikož zde tvoří v průměru asi 3 % celkových příjmů, kdežto v Tečovicích je to pouze 1 %. V Tečovicích například v roce 2011 a 2015 žádné kapitálové příjmy ani nebyly, ve Zlíně byly vždy alespoň 30 mil. Kč. Drtivou většinu (u Tečovic 100 %) této třídy tvořily u obou municipalit příjmy z prodeje DM. Při přepočtu kapitálových příjmů na 1 obyvatele je Zlín na hodnotě necelých 700 Kč, Tečovice na 70 Kč.

4.3.4 Dotace

Zlín

V tabulce č. 25 jsou vyčísleny celkové přijaté dotace města Zlín. Dále je zde také jejich přepočet na 1 obyvatele města.

Tabulka 25 Přijaté dotace za sledované období (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Přijaté transfery (v Kč)	368 905 551	166 583 817	131 597 652	241 571 755	165 761 483
Počet obyvatel	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	4 876	2 205	1 748	3 216	2 205

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Přijaté dotace tvořily ve sledovaném období v průměru 14 % celkových příjmů města Zlín. Nejvíce dotací město přijalo v roce 2011, bylo to téměř 369 mil. Kč. Naopak nejméně v roce 2013, kdy město pomocí dotací přijalo necelých 132 mil. Kč. Z dostupných čísel nelze určit žádný trend. V přepočtu na 1 obyvatele byly přijaté transfery v průměru za celé sledované období necelé 3 tis. Kč.

V tabulce č. 25 jsou dotace rozděleny podrobněji a pod tabulkou je následně popsána jejich struktura.

Tabulka 26 Struktura přijatých dotací (Zlín)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Neinvestiční přijaté dotace od VR centrální úrovně	351 119 635	94 552 898	80 377 088	94 043 534	79 648 897
Neinvestiční přijaté dotace od VR územní úrovně	4 577 421	17 690 026	5 652 764	7 776 224	7 698 928
Převody z vlastních fondů	353 479	172 257	75 600	75 861	9 154
Neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí	-	269 767	-	-	-
Investiční přijaté dotace od VR centrální úrovně	2 855 015	13 287 754	34 556 456	37 592 933	22 088 985
Investiční přijaté dotace od VR územní úrovně	10 000 000	26 611 114	10 935 744	102 083 202	56 315 519
Investiční přijaté dotace ze státních finančních aktiv	-	14 000 000	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Největší položkou přijatých transferů byly (až na rok 2014) neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů centrální úrovně. Úplně nejvyšší byly hned v roce 2011, kdy dosahovaly více než 350 mil. Kč. Z toho značná část byly dotace Ministerstva práce a sociálních věcí na příspěvek na péči. Další významné složky této kategorie přijatých dotací byly například dotace na výkon státní správy, dotace Ministerstva práce a sociálních věcí na dávky pomoci v hmotné nouzi nebo dotace Ministerstva školství na projekt EU – peníze školám.

Druhou největší složkou přijatých transferů byly investiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně, kdy v roce 2014 dosahovaly přes 100 mil. Kč. Tyto přijaté transfery tvořily zejména dotace od Regionální rady regionu soudržnosti Stř. Morava na projekty ROP. V roce 2014 to bylo například na plošnou koordinaci MHD ve Zlíně nebo podchod na nám. Práce.

Neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně tvořily například dotace na uměleckou činnost na školách, různé soutěže na školách, SDH a na další spoustu projektů. Investiční přijaté dotace centrální úrovně tvořily například dotace na nové cyklostezky, bezbariérové řešení veřejných míst nebo dotace na regeneraci panelových sídlišť.

V roce 2012 plynuly do města také neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (od mezinárodních institucí). Patří sem přijaté neinvestiční transfery od mezinárodních institucí kromě Evropské Unie. V tomto roce zde byla ještě jedna skupina přijatých transferů, a to investiční přijaté dotace ze státních finančních aktiv ve výši 14 mil. Kč.

Tečovice

V tabulce č. 27 jsou znázorněny přijaté transfery obce Tečovice ve sledovaném období a jejich přepočet na 1 obyvatele obce.

Tabulka 27 Přijaté dotace za sledované období (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Přijaté transfery (v Kč)	813 848	768 867	2 845 143	306 200	17 422 030
Počet obyvatel	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	618	586	2 160	233	13 219

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Přijaté transfery tvořily 17 % celkových příjmů. Toto vyšší procento je zapříčiněno velkými dotacemi v roce 2015. Do tohoto roku se přijaté transfery obce nedostaly přes 3 mil. Kč. V posledním sledovaném roce byly téměř 17,5 mil. Kč. V přepočtu na 1 obyvatele byly v letech 2011-2014 v průměru 900 Kč. V roce 2015 to bylo více než 13 tis. Kč přijatých transferů na 1 obyvatele.

V tabulce č. 28 jsou přijaté dotace obce Tečovice rozděleny do jednotlivých kategorií a následně podrobně popsány.

Tabulka 28 Struktura přijatých dotací (Tečovice)

(v Kč)	2011	2012	2013	2014	2015
Neinvestiční přijaté dotace od VR centrální úrovně	813 848	768 867	343 845	306 200	3 888 607
Neinvestiční přijaté dotace od VR územní úrovně	-	-	25 000	-	1 337
Převody z vlastních fondů	-	-	-	-	-
Neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí	-	-	-	-	-
Investiční přijaté dotace od VR centrální úrovně	-	-	2 296 298	-	9 040 565
Investiční přijaté dotace od VR územní úrovně	-	-	180 000	-	4 491 521

Investiční přijaté dotace ze státních finančních aktiv	-	-	-	-	-
--	---	---	---	---	---

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

V letech 2011, 2012 a 2014 byly v obci přijaté transfery jen v podobě neinvestičních přijatých dotací od VR ústřední úrovně. Tato skupina zahrnuje neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu (nepatří sem dotace přijaté od orgánů státní správy) a neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Tato skupina přijatých dotací měla nejvyšší hodnotu v roce 2015. V roce 2015 a 2013 plynuly do obce příjmy také z neinvestičních přijatých dotací od VR územní úrovně. Dále z investičních přijatých dotací od VR centrální i územní úrovně.

Neinvestiční přijaté dotace od VR územní úrovně zahrnují transfery od obcí a krajů a v obou zmíněných letech to byly jen velmi malé částky. Investiční přijaté dotace od VR ústřední úrovně zahrnují přijaté transfery ze státních fondů a ostatní přijaté transfery ze státního rozpočtu. Tato skupina byla významná jak v roce 2013, kdy dosahovala výše bezmála 2,3 mil. Kč, tak v roce 2015, kdy byla její výše dokonce přes 9 mil. Kč. Investiční přijaté dotace od VR územní úrovně zahrnují přijaté transfery od regionálních rad. V roce 2013 to bylo 180 tis. Kč, v roce 2015 pak téměř 4,5 mil. Kč

Srovnání

Ve Zlíně byly pravidelně (až na rok 2014) největší skupinou přijatých transferů neinvestiční přijaté dotace od VR centrální úrovně. V Tečovicích byla tato skupina sice přijímána jako jediná každý rok, ale celkově za sledované období byly největší skupinou investiční přijaté dotace od VR centrální úrovně. Při přepočtu na 1 obyvatele a po následném zprůměrování hodnot na tom byly obě municipality podobně (i díky vysokým přijatým transferům obcí Tečovice v roce 2015). Ve Zlíně to byly necelé 3 tis. Kč, v Tečovicích lehce přes 3 tis. Kč.

4.4 Komparace výdajů

V této části diplomové práce jsou podrobně popsány jednotlivé druhy výdajů města či obce. Každá složka výdajů je zanalyzována a následně popsána pod příslušnou tabulkou. Nechybí srovnání dvou dotyčných municipalit.

4.4.1 Běžné výdaje

Zlín

V následující tabulce (č. 29) jsou vypsané celkové běžné výdaje města ve sledovaném období a jejich přepočet na 1 obyvatele.

Tabulka 29 Běžné výdaje ve sledovaném období (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Běžné výdaje (v Kč)	1 334 231 947	1 081 101 963	1 084 476 397	1 164 043 660	1 133 124 938
Počet obyvatel	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	17 635	14 309	14 406	15 497	15 074

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Běžné výdaje ve sledovaném období tvořily průměrně téměř 80 % celkových výdajů města. V čase se mnoho neměnily, přičemž nejvyšší byly v prvním roce sledování, a to cca 1,3 mld. Kč. Největší meziroční pokles nastal v roce 2012, kdy tyto výdaje klesly téměř o 20 %. Po přepočtu na 1 obyvatele města byly běžné výdaje v průměru cca 15 tis. Kč.

Pravidelně největší část běžných výdajů města plyne do sektoru dopravy, vzdělání a školské služby, kultury, tělovýchovy, bydlení, ochrany životního prostředí, bezpečnosti a na územní samosprávu a politické strany. Dle druhového členění výdajů jsou největšími skupinami běžných výdajů města neinvestiční nákupy a související výdaje a dále také platy a podobné související výdaje.

Tečovice

V tabulce č. 30 jsou běžné výdaje obce Tečovice v letech 2011-2015. Dále také jejich přepočet na 1 obyvatele obce.

Tabulka 30 Běžné výdaje ve sledovaném období (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Běžné výdaje (v Kč)	9 177 672	9 854 058	8 973 811	9 845 901	13 544 234
Počet obyvatel	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	6 969	7 505	6 814	7 499	10 276

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Běžné výdaje obce tvořily ve sledovaném období v průměru 66 % z celkových výdajů. Od roku 2011 do roku 2014 byly vcelku stabilní, až v posledním sledovaném roce zaznamenaly vyšší nárůst na cca 13,5 mil. Kč. Po přepočtu na 1 obyvatele byly běžné výdaje obce v průměru necelých 8 tis. Kč.

Největší skupinou běžných výdajů byly neinvestiční nákupy a související výdaje. Do této skupiny spadá například nákup materiálu, nákup služeb, opravy a udržování, ostatní nákupy. V roce 2015 byly běžné výdaje vyšší zejména díky této skupině (nákup ostatních služeb). Další významnou složkou běžných výdajů obce byly neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu (hlavně neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím). Poslední významnou skupinou běžných výdajů byly platy a podobné související výdaje. Ty zahrnují také odměny členům zastupitelstva obce a ostatní osobní výdaje.

4.4.2 Kapitálové výdaje

Zlín

V tabulce č. 31 jsou vypsány kapitálové výdaje města a dále je zde jejich přepočet na 1 obyvatele.

Tabulka 31 Kapitálové výdaje ve sledovaném období (Zlín)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kapitálové výdaje (v Kč)	188 215 302	192 910 655	369 752 187	402 310 329	390 369 004
Počet obyvatel	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	2 488	2 553	4 912	5 356	5 193

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Kapitálové výdaje města Zlín byly v průměru necelých 21 % z celkových výdajů. Byly tudíž vícenásobně menší složkou než výdaje běžné. Avšak nejvyšší byly v roce 2014, kdy přesáhly 400 mil. Kč. Nejnižší v roce 2011. V tomto roce byly naopak nejvyšší běžné výdaje za celé sledované období. Lze také říci, že kapitálové (investiční) výdaje jsou meziročně více proměnlivé než výdaje běžné. Přepočet na 1 obyvatele města dělá v průměru za sledované období asi 4 tis. Kč.

Nejvíce kapitálových výdajů plyne do dopravy, vzdělání, tělovýchovy, ochrany životního prostředí a do bydlení. Dle druhového členění byly největšími kapitálovými výdaji Zlína investiční nákupy a související výdaje. Následují je investiční transfery.

Tečovice

V tabulce č. 32 jsou kapitálové výdaje obce ve sledovaném období a jejich přepočet na 1 obyvatele.

Tabulka 32 Kapitálové výdaje ve sledovaném období (Tečovice)

	2011	2012	2013	2014	2015
Kapitálové výdaje (v Kč)	2 394 719	1 177 200	4 626 423	8 039 656	20 639 508
Počet obyvatel	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Přepočet na 1 obyvatele (v Kč)	1 818	897	3 513	6 123	15 660

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

V Tečovicích tvořily průměrně kapitálové výdaje asi 34 % celkových výdajů. Nejvyšší byly v roce 2015, kdy dokonce přesáhly výdaje běžné. To bylo způsobeno hlavně vysokými přijatými transfery v tomto roce, se kterými souvisí. Jejich přepočet na 1 obyvatele obce v průměru za celé sledované období se i proto vyšplhal na cca 5,5 tis. Kč.

Kapitálové výdaje obce jsou z drtivé většiny investiční nákupy a s nimi související výdaje. Největší výdaje v této skupině jdou na pořízení DHM, konkrétně na budovy, haly a stavby (obzvláště v roce 2015). Část těchto výdajů jde také na pořízení pozemků. V roce 2014 figurovala v kapitálových výdajích ještě skupina investičních transferů (investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím).

4.5 Monitoring hospodaření obcí

„Ministerstvo financí, na základě usnesení vlády ČR ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395 o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby ve znění usnesení vlády ČR ze dne 29. září 2010 č. 695 a ze dne 3. října 2012 č. 722 každoročně provede výpočet informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnotí výsledky výpočtu, přičemž bude vycházet vždy z údajů k 31. 12. příslušného roku (po závěrečných zápisech)“.

(oddělení 1202 - rozpočtové analýzy hospodaření územních rozpočtů, 2012)

„Ministerstvo financí každoročně provede, z předložených finančních a účetních výkazů, výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a vyhodnotí výsledky výpočtu. Obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu <0.1> a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, budou osloveny dopisem ministra financí a požádány o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko zastupitelstva dané obce“.

(oddělení 1202 - rozpočtové analýzy hospodaření územních rozpočtů, 2012)

V tabulce č. 33 jsou přehledně zobrazeny všechny ukazatele (informativní a monitorující) pro město Zlín za celé sledované období. Monitorující ukazatele jsou v tabulce zvýrazněny tmavší barvou pozadí.

Tabulka 33 Monitoring hospodaření města Zlín

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel obce	75 660	75 555	75 278	75 112	75 171
Příjem celkem (po konsolidaci)	1 570 838 512	1 415 248 618	1 390 748 522	1 576 246 223	1 490 825 119
Úroky	13 197 730	6 395 141	5 544 974	5 803 242	6 356 030
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	353 775 340	79 338 410	45 875 900	45 247 960	65 175 626
Dluhová služba celkem	366 973 071	85 733 552	51 420 874	51 051 202	71 531 656
Ukazatel dluhové služby (v %)	23,36	6,06	3,70	3,24	4,80
Aktiva celkem	11 398 435 902	13 830 414 888	13 875 669 601	14 335 647 582	14 719 086 980
Cizí zdroje	1 028 930 917	1 050 005 624	801 734 128	901 232 088	984 451 071
Stav na bankovních účtech celkem	431 829 266	482 504 489	536 649 438	576 891 334	674 330 963
Úvěry a komunální dluhopisy	374 621 419	296 831 419	396 856 295	422 843 026	538 035 347
PNFV a ostatní dluhy	5 453 897	1 979 486	863 586	375 626	0
Zadluženost celkem	380 075 316	298 810 906	397 719 881	423 218 652	538 035 347
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	36,94	28,46	49,61	46,96	54,65
8-leté saldo (v roce 2011 - cizí zdroje na 1 obyvatele)	13 634	117 470 522	-69 228 650	170 714 774	65 252 871
Oběžná aktiva	1 017 563 490	1 123 056 602	863 483 708	945 899 936	999 137 530

Krátkodobé závazky	576 629 082	679 644 102	303 115 382	344 896 095	314 042 416
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	9,03	7,59	5,78	6,29	6,69
Celková likvidita	1,76	1,65	2,85	2,74	3,18

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Informativní ukazatele jsou znázorněny v tabulce a nejsou podrobněji rozebírány. První monitorující ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům by neměl přesahovat 25 %. Zlín má tento ukazatel nejvyšší hned v prvním sledovaném roce, kdy činil 9 %. V dalších letech se již nedostal ani přes 8 %. Průměrná hodnota tohoto ukazatele byla 7 %. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům měl tedy Zlín v pořádku. Druhý monitorující ukazatel je celková likvidita. Celková likvidita stanovuje poměr, kterým je obec schopna krýt své krátkodobé závazky. Porovnávají se především prostředky na bankovních účtech a hotovost s krátkodobými závazky. Problémem je likvidita, která vykazuje hodnoty v intervalu $<0,1>$. Ve Zlíně byla celková likvidita vždy větší než 1, tudíž je vše v pořádku. Nejnižší byla v roce 2012 (1,65) a naopak nejvyšší v roce 2015 (3,18). Například v roce 2015 to znamená, že krátkodobé likvidní prostředky (bankovní účty, hotovost) kryjí krátkodobé závazky více než třikrát. V průměru za sledované období byla celková likvidita 2,44.

Tabulka 34 Monitoring hospodaření obce Tečovice

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel obce	1 317	1 313	1 317	1 313	1 318
Příjem celkem (po konsolidaci)	11 576 620	12 108 393	17 771 905	15 322 851	32 589 315
Úroky	55 188	15 293	3 832	640	2 745
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	1 463 860	500 000	500 000	186 837	0
Dluhová služba celkem	1 519 048	515 293	503 832	187 477	2 745
Ukazatel dluhové služby (v %)	13,12	4,26	2,83	1,22	0,01
Aktiva celkem	125 623 788	163 388 718	172 191 545	189 694 833	208 351 607
Cizí zdroje	2 175 647	2 330 540	1 583 441	1 675 874	4 913 514
Stav na bankovních účtech celkem	817 228	1 592 421	4 969 936	2 645 862	3 758 377
Úvěry a komunální dluhopisy	1 186 837	686 837	186 837	0	3 000 000
PNFV a ostatní dluhy	0	0	0	0	0

Zadluženost celkem	1 186 837	686 837	186 837	0	3 000 000
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	54,55	29,47	11,80	0,00	61,06
8-leté saldo (v roce 2011 - cizí zdroje na 1 obyvatele)	1 643	-6 722 015	-3 268 014	778 070	1 962 074
Oběžná aktiva	1 184 585	4 594 588	6 237 568	7 645 536	5 573 947
Krátkodobé závazky	988 810	1 643 703	1 396 604	1 675 874	4 913 514
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	1,73	1,43	0,92	0,88	2,36
Celková likvidita	1,20	2,80	4,47	4,56	1,13

Zdroj: vlastní zpracování podle (Monitor, 2016)

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl v Tečovicích velmi nízký. Jen jednou (v roce 2015) se dostal přes 2 %. V letech 2013 a 2014 byl tento ukazatel dokonce nižší než 1 %. V průměru byl podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům ve sledovaném období necelé 1,5 %. Druhý monitorující ukazatel, celková likvidita, byl vždy vyšší než 1. To znamená, že je vše v pořádku. Ovšem v roce 2011 a 2015 tento ukazatel příliš vysoký nebyl (1,20 a 1,13) V ostatních letech to bylo o poznání lepší, nejvyšší byla celková likvidita v roce 2014 (4,56). V průměru byl tento ukazatel ve sledovaném období 2,83.

4.6 Anketa

Pro co nejpřesnější zhodnocení hospodaření municipalit ve sledovaném období je potřeba vycházet také z primárních dat (z vnějšího prostředí), které mohou být získány mnoha způsoby. Dotazování je jeden ze způsobů, jak zjistit názor občanů daného města či obce. K této diplomové práci byla provedena anonymní anketa, která spadá právě do kategorie dotazování. Anketa byla provedena v rámci města Zlín a obce Tečovice.

4.6.1 Cíl šetření

Cílem ankety bylo zjistit, jaká je informovanost občanů o hospodaření města/obce. Dále pak, jaká je jejich spokojenost s životem v tomto městě/obci.

4.6.2 Metoda šetření

Sběr dat byl proveden pomocí strukturovaného dotazníku (Příloha 1), ve kterém je obsaženo celkově 15 otázek. První 14 otázek je uzavřených, poslední otázka je otevřená. V 1 otázce mohli obyvatelé obcí volit více možností. V ostatních měli zvolit právě jednu odpověď.

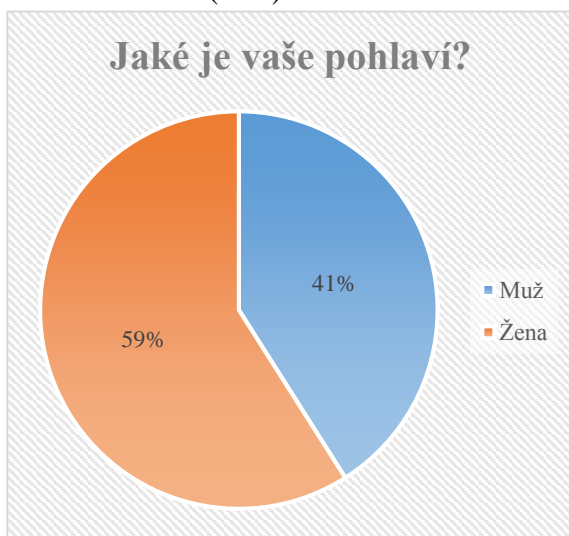
Cílovou skupinou šetření byli obyvatelé města Zlína a obce Tečovice. Ve městě bylo dotazováno 100 občanů, v obci pouze 50. Výběr respondentů byl zcela náhodný, a proto tento dotazník nevytváří reprezentativní výběrový soubor a nelze jej tedy zobecňovat na celý základní soubor občanů města a obce.

Distribuce této ankety mezi občany proběhla pomocí sociálních sítí, elektronické pošty, a osobního dotazování. Sběr dat byl proveden v období od 5. února do 12. března 2017. Následně byla zjištěná data zpracována pomocí programu Microsoft Excel a vyhodnocena v této diplomové práci.

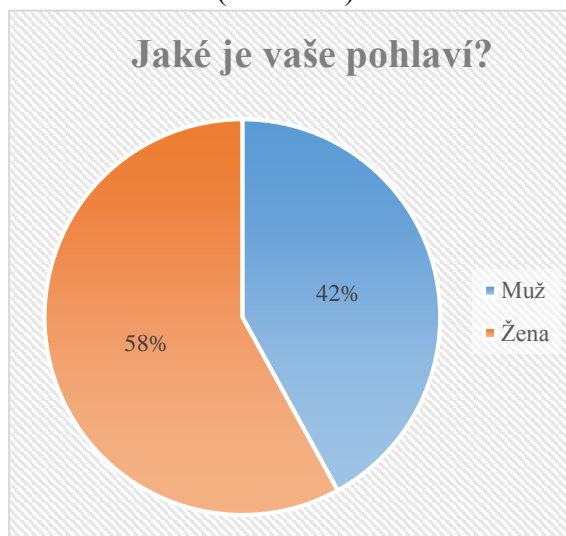
4.6.3 Vyhodnocení ankety

Účastníkům ankety bylo položeno celkem 15 otázek. Prvních 5 otázek se snaží respondenta nejprve identifikovat. Z hlediska jeho pohlaví, věku, vzdělání, společenského statusu a délky pobytu v obci. Další otázky směřují ke zkoumání spokojenosti občanů se životem v obci, názoru na vybavenost obce, zájmu o hospodaření. Dále je v anketě zjišťováno, kde občané hledají informace ohledně hospodaření obce, zda se účastní veřejného zasedání a jestli mají představu o struktuře rozpočtu. V poslední části ankety jsou otázky ohledně přidělování financí kultuře a sportu, čerpání dotací a celkové spokojenosti občanů s hospodařením obce či města. Poslední otevřená otázka dává každému respondentovi šanci napsat další podněty, nápady nebo výtky k této problematice.

Graf 5 Pohlaví (Zlín)

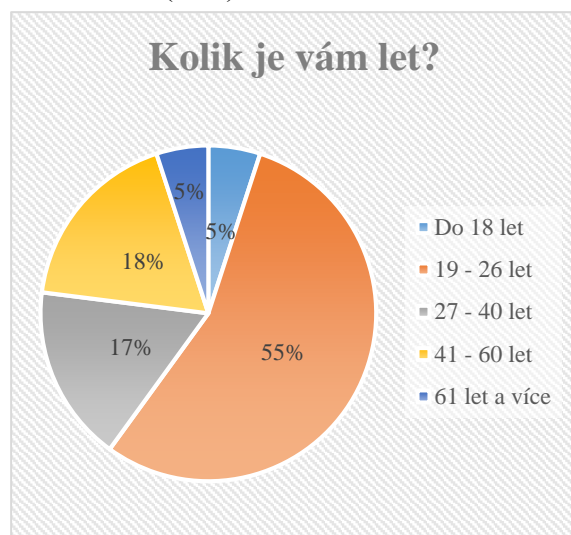
Graf 6 Pohlaví (Tečovice)

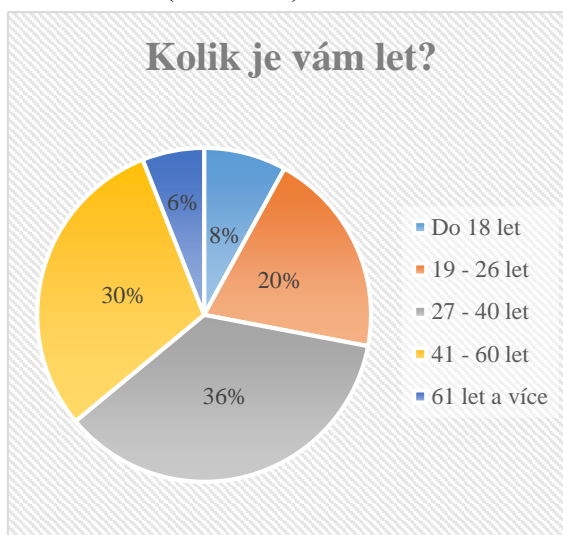
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

První otázka identifikuje respondenty z hlediska pohlaví. V obou sledovaných municipalitách odpovídalo více žen a poměr obou pohlaví je velmi podobný. Ve Zlíně bylo dotázáno 59 žen (59 %) a 41 mužů (41 %). Jelikož ve městě Zlín bylo dotazováno 100 respondentů, procentní hodnota se vždy rovná počtu jednotlivých odpovědí. V Tečovicích byl poměr mužů a žen nepatrně vyrovnanější. Odpovídalo 29 žen (58 %) a 21 mužů (42 %).

Graf 7 Věk (Zlín)

Graf 8 Věk (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Druhá otázka rozděluje tázané do věkových kategorií. V obou sledovaných municipalitách byly anketou zasáhnuty všechny kategorie. Ve Zlíně odpovídalo nejvíce lidí ve věku od 12–26 let, tato kategorie tvořila více než polovinu respondentů (konkrétně 55 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli dospělí ve věku od 41 do 60 let (18 %), nejméně odpovědí pak bylo od nejmladší kategorie do 18 let, a také od nejstarší kategorie od 61 let (u obou pouze 5 %). V Tečovicích byla situace diametrálně odlišná, kdy byli nejvíce zastoupeni obyvatelé ve věku 27-40 let (36 %). Druhou největší skupinou dotázaných v obci byli občané věkové kategorie 41-60 let (30 %). Nejmenší skupinu pak opět tvořili respondenti starší 61 let (6 %). Celkově byly věkové kategorie zastoupeny více vyrovnaně v Tečovicích.

Graf 9 Vzdělání (Zlín)

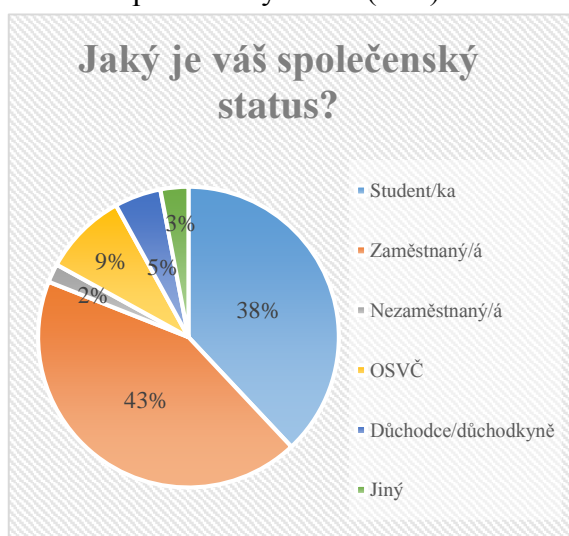
Graf 10 Vzdělání (Tečovice)

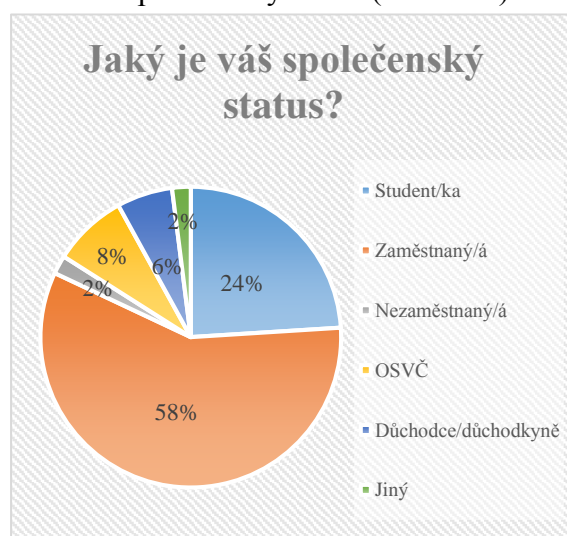
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Třetí otázka identifikuje dotazované podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Jak ve Zlíně, tak v Tečovicích bylo nejvíce respondentů, kteří měli dokončenou střední školu s maturitou. Ve Zlíně byla druhá největší skupina dotázaných s vysokoškolským titulem Bc. (24 %). Oproti tomu v Tečovicích to byli středoškoláci bez maturity (18 %). Ostatní druhy dosaženého vzdělání měly ve Zlíně zastoupení do 10 %, v Tečovicích bylo dohromady 15 respondentů s vysokoškolským titulem (7 z nich mělo titul Bc., 8 pak dokončilo navazující studium). Nejméně dotazovaných mělo ve Zlíně základní vzdělání (4 %) a v Tečovicích vyšší odborné vzdělání (4 %).

Graf 11 Společenský status (Zlín)

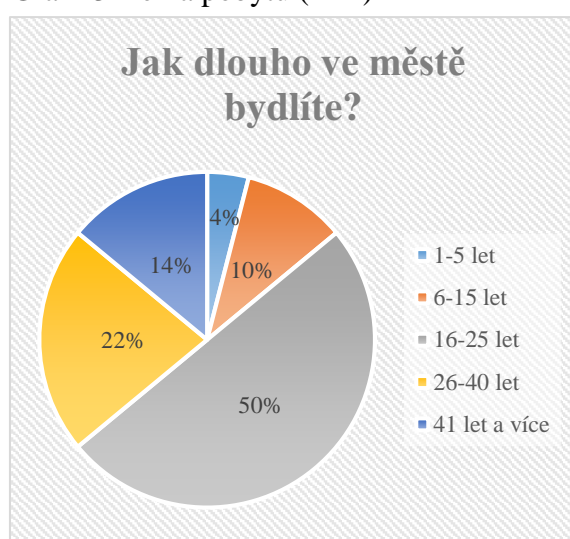
Graf 12 Společenský status (Tečovice)

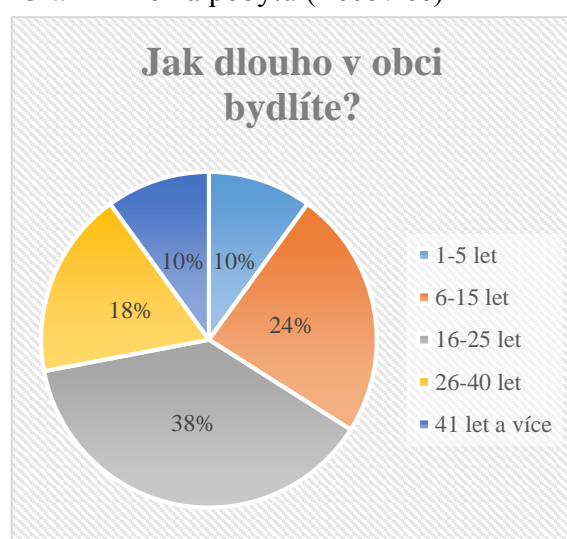
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Další otázka v anketě byla zaměřena na zjištění aktuálního společenského postavení respondentů. V obou municipalitách bylo nejvíce dotazovaných zaměstnáno, ve Zlíně to bylo 43 % ze všech dotazovaných, v Tečovicích dokonce 58 %. I druhá nejzastoupenější kategorie byla u těchto municipalit stejná, byli to studenti, kteří ve Zlíně tvořili 38 % respondentů a v Tečovicích 24 %. Ostatní kategorie byly zastoupeny o poznání méně, celkově nejméně odpovědí bylo od nezaměstnaných a od kategorie „jiný“, kam může patřit například invalidní důchodce. Rozdělení respondentů bylo z tohoto hlediska ve městě i obci podobné, zásadněji se lišily pouze dvě již zmiňované nejvíce zastoupené kategorie.

Graf 13 Délka pobytu (Zlín)

Graf 14 Délka pobytu (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Pátá otázka byla zaměřena na celkovou délku pobytu respondentů této ankety ve Zlíně a Tečovicích. V obou obcích byly zastoupeny všechny zvolené kategorie. Ve Zlíně byla největší skupina respondentů, kteří ve městě žijí 16-25 let (50 % dotazovaných), v Tečovicích to bylo obdobné s tím, že tato kategorie dosáhla 38 %. Přes 20 % měla ve Zlíně ještě kategorie 26-40 let a v Tečovicích 6-15 let. Naopak nejmenší zastoupení měla ve Zlíně kategorie 1-5 let, která mířila na občany, kteří se do města přistěhovali nedávno. Dosáhla jen 4 %. V Tečovicích bylo zastoupení respondentů v jednotlivých kategoriích rovnoměrněji rozděleno a nejmenší se pak staly kategorie 1-5 let a 41 let a více (obě dosáhly 10 %).

Graf 15 Spokojenost se životem (Zlín)

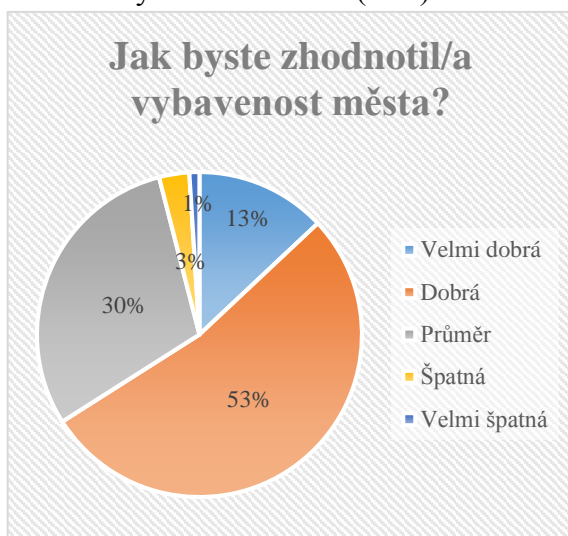
Graf 16 Spokojenost se životem (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

V pořadí šestá otázka se snaží najít odpověď na to, jaká je spokojenost respondentů se životem v obci, respektive městě. Ve městě byly obsaženy všechny zvolené kategorie, v Tečovicích z 50 respondentů nikdo neodpověděl, že by byl se životem v obci velmi nespokojený, což se jeví jako pozitivní fakt. Nejvíce odpovědí ve Zlíně i Tečovicích bylo „spíše spokojený/á“ (ve Zlíně 63 %, v Tečovicích dokonce 68 %). Velmi spokojených bylo ve Zlíně 28 % ze všech respondentů, v Tečovicích to bylo jen o něco méně (27 %). Pozitivních reakcí na spokojenost se životem bylo v obou municipalitách mnohem více než negativních, ve Zlíně to bylo 90 % a v Tečovicích celých 96 %. Jen 3 respondenti se vyjádřili, že jsou velmi nespokojení se životem ve Zlíně. Tato otázka ukazuje obě sledované municipality ve velmi dobrém světle a vyznívá z ní, že lidé žijící v nich jsou převážně spokojeni.

Graf 17 Vybavenost města (Zlín)

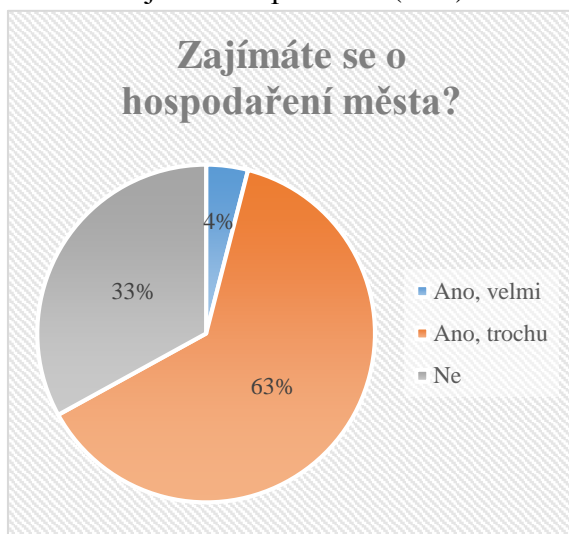
Graf 18 Vybavenost obce (Tečovice)

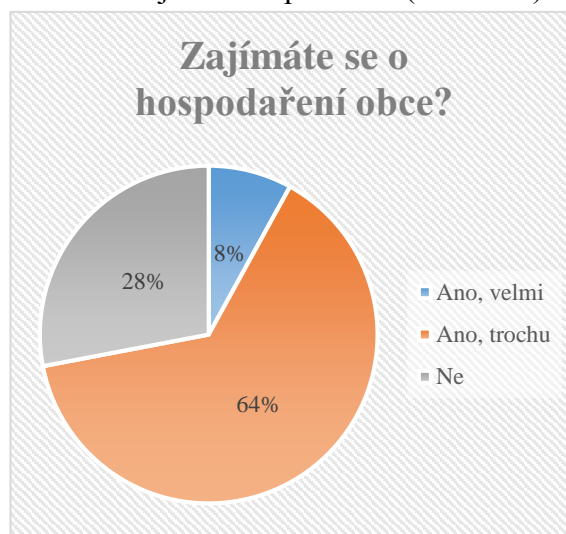
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

V další otázce měli respondenti hodnotit vybavenost jejich obce či města. Ve Zlíně byly opět obsaženy odpovědi ve všech kategoriích, jelikož 1 dotazovaný se vyjádřil, že vybavenost města je na velmi špatné úrovni. V obou municipalitách nejvíce respondentů odpovídalo, že je vybavenost na dobré úrovni (ve Zlíně to bylo 53 % a v Tečovicích 56 %). Druhou největší kategorií byly odpovědi, které říkaly, že vybavenost je průměrná (Zlín 30 %, Tečovice 36 %). Jako špatnou hodnotilo vybavenost ve Zlíně jen 3 % respondentů a v Tečovicích jen 2 %. Naopak jako velmi dobrou hodnotilo ve Zlíně 13 % dotazovaných, v Tečovicích 6 %. Celkově se respondenti drželi zkrátka a extrémní na obou stranách příliš nevolili, lze tudíž usoudit, že vybavenost obou municipalit je dobrá, jinými slovy lehce nadprůměrná.

Graf 19 Zájem o hospodaření (Zlín)

Graf 20 Zájem o hospodaření (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Osmá otázka oslovuje respondenty za účelem zjištění zájmu o hospodaření municipality, ve které žijí. V této otázce měli dotazovaní pouze 3 možnosti odpovědi. Jak ve Zlíně, tak v Tečovicích nejvíce respondentů (63 %, potažmo 64 %) odpovědělo, že se o hospodaření zajímají, ale jen trochu. Detailněji se o hospodaření ve Zlíně zajímají pouze 4 respondenti, v Tečovicích jsou to také 4 (což je v tomto případě 8 % ze všech respondentů). O hospodaření se vůbec nezajímá 33 % dotazovaných ve Zlíně a 28 % dotazovaných v Tečovicích. Celkové rozložení odpovědí respondentů je u této otázky u obou municipalit dost podobné.

Graf 21 Zdroje informací (Zlín)

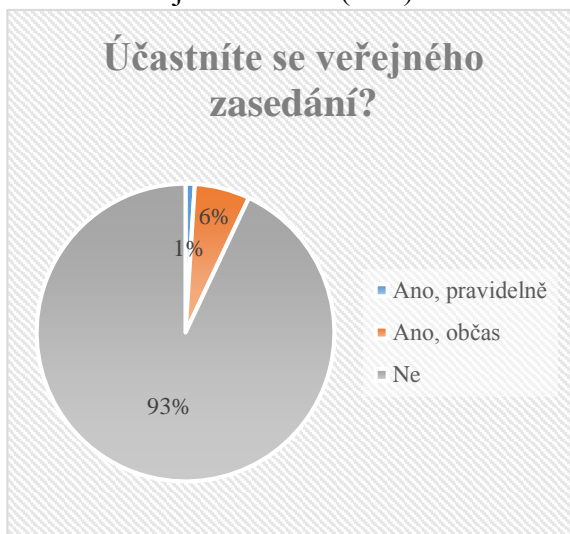
Graf 22 Zdroje informací (Tečovice)

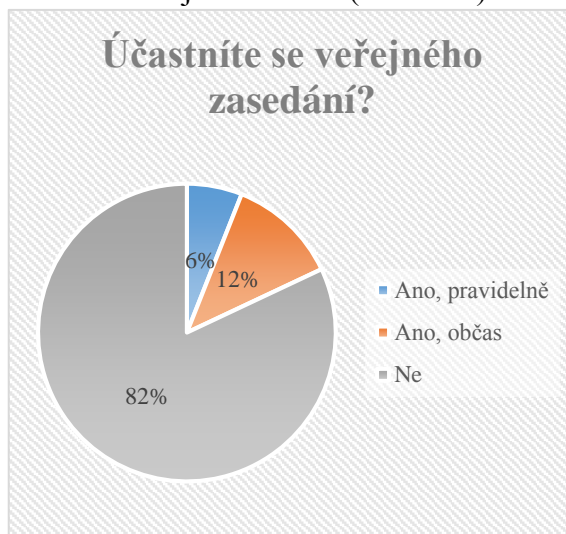
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Další otázka ankety byla jako jediná s možností více odpovědí. Respondenti volili ze 7 možností a zaznačit jich mohli, kolik uznali za vhodné. Obyvatelé obou municipalit na první pohled čerpají informace o hospodaření z podobných zdrojů. Nejčastěji uváděný zdroj byly internetové stránky úřadu (v případě Zlína 43 odpovědí, v Tečovicích 27). Dále dotazovaní podobně často zaškrtovali možnost „místní periodika“. Ve Zlíně pak třetí nejčastější odpovědí bylo, že informace o hospodaření města respondent nečerpá (25krát), v Tečovicích to byla možnost „úřední deska“ (13krát). Na dalším místě si tyto dvě odpovědi municipality pouze přehodily. Nejmenší počet odpovědí byl ve Zlíně u možnosti „zasedání zastupitelstva“ a „místní rozhlas“ (obě byly zvoleny 7krát). V Tečovicích to byl zdroj místního rozhlasu (4krát) a také 4 respondenti volili „další možnosti“.

Graf 23 Veřejné zasedání (Zlín)

Graf 24 Veřejné zasedání (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

V otázce č. 10 je zkoumáno, zda se respondenti účastní veřejného zasedání zastupitelstva. Ve Zlíně i Tečovicích většina dotazovaných odpovídala záporně a uváděla, že se veřejného zasedání neúčastní (ve Zlíně 93 %, v Tečovicích 82 %). Občas se veřejného zasedání ve Zlíně účastní 6 % dotazovaných, v Tečovicích je to více, konkrétně 12 %. Pravidelně se účastní ve Zlíně pouze 1 % respondentů a v Tečovicích 6 %. Účast respondentů na veřejném zasedání je tedy v obou municipalitách očekávaně vcelku malá.

Graf 25 Struktura rozpočtu (Zlín)

Graf 26 Struktura rozpočtu (Tečovice)

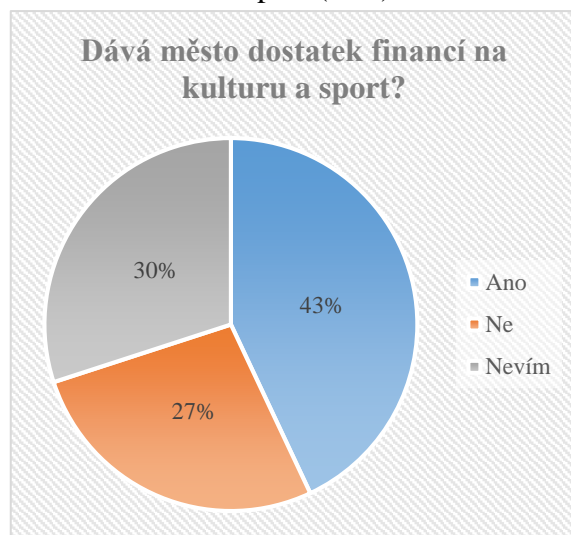

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

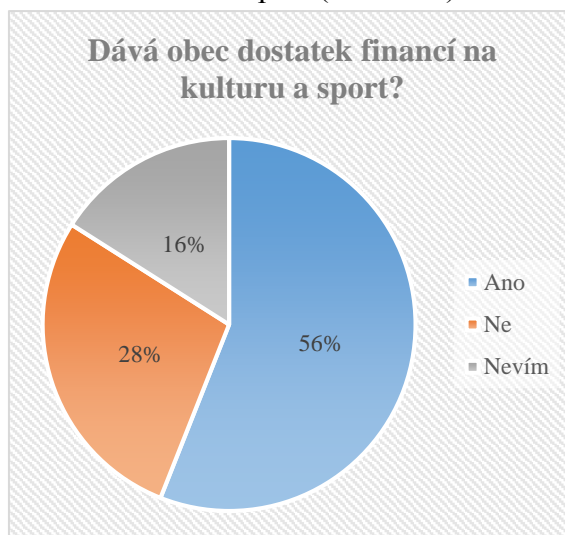
Otázka č. 11 zjišťuje představu dotazovaných o struktuře rozpočtu. Zde se odpovědi v obou obcích lišily. Ve Zlíně respondenti nejčastěji odpovídali, že představu o struktuře rozpočtu

vůbec nemají (64 %). Nějakou představu má 31 % dotazovaných a úplnou 5 %. V Tečovicích byla nejčastější odpověď „ano, trochu“ (54 %), dalších 38 % respondentů odpovědělo, že představu o struktuře rozpočtu obce nemají. Úplný přehled o této problematice mělo jen 8 % dotazovaných.

Graf 27 Kultura a sport (Zlín)

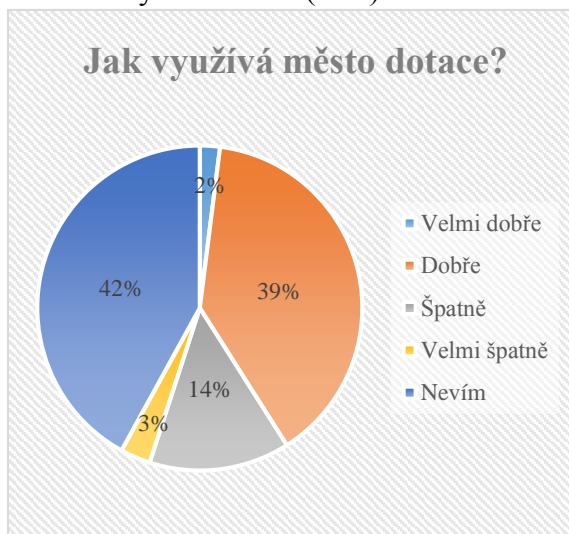
Graf 28 Kultura a sport (Tečovice)

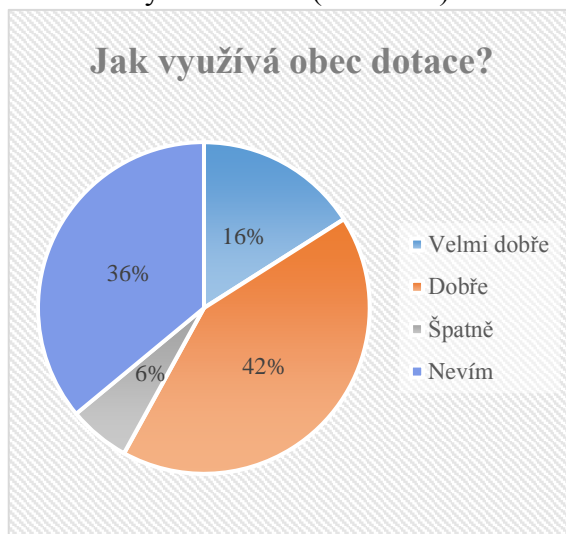
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Další otázka ankety se zaměřuje na financování kultury a sportu ve sledovaných municipalitách. Ve Zlíně 43 % respondentů odpovědělo, že město na kulturu a sport dostatek financí dává, dalších 30 % dotazovaných se v této problematice dle jejich odpovědi nevyzná. Že dává město na kulturu a sport málo financí, odpovědělo 27 % respondentů. V Tečovicích bylo kladných odpovědí 56 %, neznalých problematiky bylo 16 % dotazovaných a 28 % jich odpovědělo, že obec kulturu a sport nepodporuje dostatečně. V obou municipalitách převažují odpovědi „ano“, ale s tím, že nemalá část dotazovaných odpověděla naopak „ne“. Z tohoto pohledu se tedy názory respondentů k této otázce velmi rozcházejí.

Graf 29 Využití dotací (Zlín)

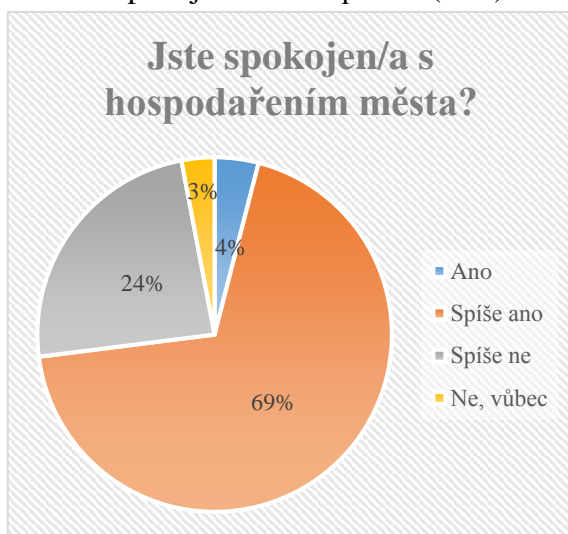
Graf 30 Využití dotací (Tečovice)

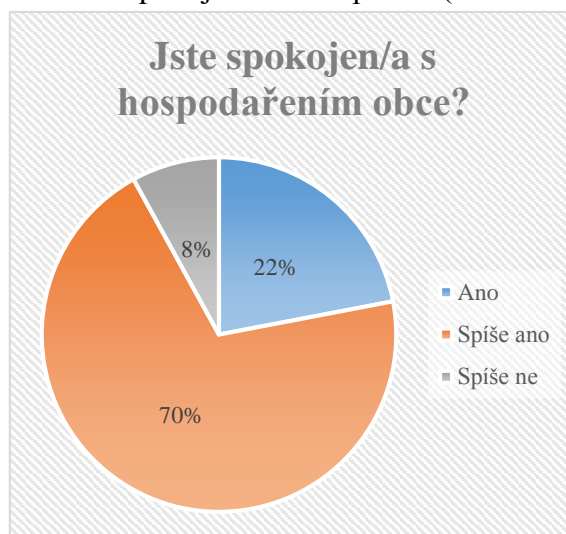
Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Tato otázka zjišťuje, zda jsou v municipalitách optimálně využívány dotace. Spousta dotazovaných odpověděla, že se v této problematice vůbec nevyzná pomocí odpovědi „nevím“. Ve Zlíně to byla dokonce nejčastější odpověď (42 %), v Tečovicích druhá nejčastější (36 %). Ve Zlíně se našlo 39 % respondentů, kteří si myslí, že město využívá dotace dobře, v Tečovicích to bylo ještě více (42 %). Dalších 16 % dotazovaných z Tečovic si myslí, že obec využívá dotace velmi dobře, ve Zlíně to byly pouhé 2 %. Naopak v obci odpovědělo jen 6 % dotazovaných, že jsou dotace využívány špatně. Ve Zlíně tuto možnost odpovědi zvolilo 14 % respondentů a další 3 % si dokonce myslí, že město dotace využívá velmi špatně. Tato odpověď se v Tečovicích neobjevila ani jednou. Celkově bylo ve Zlíně jen 41 % kladných odpovědí, v Tečovicích to bylo 58 %. Z toho lze usoudit, že s využíváním dotací jsou více spokojeni respondenti z Tečovic.

Graf 31 Spokojenost s hospodař. (Zlín)

Graf 32 Spokojenost s hospodař. (Tečovice)

Zdroj: vlastní zpracování (oba grafy)

Poslední otázka s více možnostmi odpovědí byla ohledně spokojenosti s hospodařením města a obce. Ve Zlíně i Tečovicích bylo nejvíce odpovědí „spíše ano“ (69 %, respektive 70 %). V Tečovicích odpovědělo 22 % dotazovaných, že je plně spokojeno s hospodařením obce, ve Zlíně to byly již jen 4 %. Pouze 8 % respondentů v Tečovicích vyjádřilo názor, že s hospodařením obce je spíše nespokojeno. Ve Zlíně mělo tento názor 24 % všech respondentů a navíc další 3 % odpověděli, že s hospodařením nejsou vůbec spokojeni. Celkově mělo město Zlín v této otázce 73 % kladných odpovědí, obec Tečovice pak 92 %. Z této otázky tudíž vyplývá, že oslovení respondenti jsou s hospodařením více spokojeni v obci Tečovice.

Poslední 15 otázka dávala respondentům možnost vyjádřit své další názory, nápady, náměty nebo výtky k této tématice. Tato otázka nebyla obecně příliš využívána. Ve Zlíně ji ze 100 respondentů využilo 8, v Tečovicích z 50 respondentů pouze 3.

Ve Zlíně si jeden respondent stěžoval na špatnou investici do podchodu u náměstí Práce v centru města. Další přidal názor, že jsou dotace využívány špatně hlavně na neustále opravy hlavního tahu Zlínem, který ani opravovat nepotřebuje a ostatní cesty, které by si opravu již zasloužily, se ještě nedočkaly. Další stížnosti jsou na drahé vodné ve Zlíně a na nedostatek parkovacích míst na Jižních Svazích, u polikliniky a u městského divadla. Stížnost byla také na vodovody, na kterých dle dotazovaného přišlo město téměř o všechny dotace a více jak 2 mld. Kč. Jeden respondent označil Zlín jako skvělé místo pro život

mladých, rodin i seniorů. Poslední zmínka byla o tom, že periferie města byly dříve v nevýhodě. Avšak respondent z Malenovic si všiml, že v posledních letech se něco změnilo. Jako příklad dává revitalizaci náměstí v Malenovicích, opravu zdejších chodníků, vybudování cyklotrasy, nové silnice atd. Přidává, že Malenovice jsou v poslední době vyhledávanou lokalitou k bydlení, je však třeba vyřešit komplex Belveder, který chátrá a neslouží svému účelu. Respondent dodává, že je zde se životem velmi spokojený.

V Tečovicích si jeden respondent stěžoval na chybu v dotazníku, která se zde však neobjevila. Šlo jen o špatné pochopení otázky. Další připomínka byla ohledně toho, že v obci chybí sportovní hřiště pro větší děti (venkovní posilovna apod.). Další respondent si stěžoval, že v obci není dostatek parkovacích míst.

5 Zhodnocení výsledků

V této kapitole diplomové práce jsou zhodnoceny výsledky komparace příjmů a výdajů a dalších analýz hospodaření obou municipalit za sledované období 2011-2015. Také jsou zde výsledky ankety, do které přispívaly jak obyvatelé Zlína, tak obyvatelé Tečovic. Nakonec jsou předloženy návrhy, které by mohly obcím pomoci do budoucna.

5.1 Město Zlín

První zásadní analýzou v praktické části diplomové práce je analýza hospodaření města, kde je nejprve vypsán jasný přehled skutečných příjmů a výdajů a jejich přepočítání na 1 obyvatele pro srovnání s druhou municipalitou. Zlín měl celkové konsolidované příjmy za sledované období 7 443 706 993 Kč. Jejich přepočítání na 1 obyvatele byl kromě roku 2015 vždy vyšší než u Tečovic. Celkové skutečné výdaje byly 7 340 536 383 Kč. Přepočítání na 1 obyvatele byl opět až na poslední sledovaný rok vždy vyšší než u Tečovic. Příjmy za celé sledované období převýšily výdaje o více než 100 mil. Kč. Další část analýzy hospodaření města tvoří srovnání plánovaných příjmů a výdajů s těmi skutečnými na konci roku. Město Zlín schvalovalo vždy přebytkový rozpočet, i když se v průběhu sledovaných let tento přebytek snižoval a v roce 2015 byl schválen téměř vyrovnaný rozpočet. Skutečnost byla ovšem jiná. Rozpočet byl přebytkový v roce 2011, 2012 a 2014. Přebytek rozpočtu se používal na splácení úvěrů a byl vkládán na bankovní účet. V letech 2013 a 2015 byly výdaje vyšší než příjmy a rozpočet byl tudíž schodkový. V roce 2013 to bylo do velké míry zapříčiněno malými přijatými transfery, které byly vůbec nejnižší za celé sledované období. A také oproti schválenému rozpočtu vysokými kapitálovými výdaji. Obzvláště velký objem těchto výdajů šel na činnost mateřských a základních škol a dále na divadelní činnost a na ochranu druhů a stanovišť, kam patří např. podpora zoologických zahrad. V roce 2015 byl odlišný skutečný stav zapříčiněn opět z velké míry zvýšenými kapitálovými výdaji.

Největší podíl na celkových příjmech měly ve sledovaném období příjmy daňové (v průměru 66 %). Další větší složku příjmů tvořily přijaté transfery (14 %) a nedaňové příjmy (17 %), kapitálové příjmy jsou pak pouze doplňkovou složkou příjmů. Od struktury příjmů se odvíjí také struktura výdajů města. Většinovými jsou výdaje běžné, které v průměru tvoří 79 % celkových výdajů, kapitálové výdaje města pak tvoří jen 21 %. Daňové příjmy v průběhu sledovaného období meziročně vždy rostly. Z velké části je tvoří daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a také daň z přidané hodnoty, které v průběhu let zaznamenaly

ve spojitosti se zvyšováním celkových daňových příjmů také nárůst. Největší nárůst však za sledované období zaznamenaly daně a poplatky z vybraných činností, kam spadají odvody z výherních hracích přístrojů, které v roce 2011 ještě nebyly vybírány (účinnost od 1. dubna 2012). Nedaňové příjmy města jsou z velké části tvořeny příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem, které zahrnují i příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí (pronájem městských bytů). Další položkou příjmů jsou přijaté transfery. Město Zlín přijímalo ve sledovaném období investiční i neinvestiční dotace, přičemž až na rok 2014 byly neinvestiční transfery vždy vyšší. V roce 2011 byly neinvestiční transfery obzvláště vysoké, a to hlavně díky těmto transferům přijatým ze státního rozpočtu. Poslední složkou příjmů jsou příjmy kapitálové. Ty byly ve sledovaném období ve Zlíně nejmenší složkou celkových příjmů. Tvořily je zejména příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí (prodej městských bytů nájemníkům) a příjmy z prodeje pozemků.

Běžné výdaje tvoří většinu celkových výdajů města. Tyto výdaje do velké míry tvořily neinvestiční nákupy a související výdaje (teplo, plyn, voda, nájemné, opravy a udržování atd.). Další velkou složkou běžných výdajů jsou např. platy zaměstnancům nebo neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím (základní školy, mateřské školy, divadelní činnost atd.). Kapitálové výdaje města tvoří investiční nákupy a související výdaje, do kterých patří také nákup budov, hal a staveb. Tyto položky tvoří největší část kapitálových výdajů. Další součástí kapitálových výdajů jsou investiční transfery a investiční půjčené prostředky. Mnoho kapitálových výdajů souvisí s neustálým zlepšováním životní úrovně města.

Úroveň hospodaření je nutné posuzovat v návaznosti na výchozí situaci majetkové struktury obce. Toto je možné vyjádřit pomocí ukazatele zadluženosti a ukazatele celkové likvidity. Ukazatel zadluženosti v celém sledovaném období nedosahuje kritické hranice 25 % a je v průměru jen 7 %. Celková likvidita se také nepohybuje v kritickém intervalu od 0 do 1. Její průměrná hodnota je cca 2,5.

Tyto uspokojivé výsledky podporuje také anketa mezi respondenty přímo z města Zlín. Tato anketa dopadla dobře. Občané jsou se životem ve městě ve většině případů spokojeni. Vybavenost obce hodnotí jako lehce nadprůměrnou a také si myslí, že město dává dostatek financí na kulturu a sport. Dále uvádějí, že město využívá dobře dotace a celkově jsou s hospodařením spíše spokojeni. Jediné výtky měli respondenti na nedostatečný počet

parkovacích míst, drahé vodné (jedno z nejdražších v ČR) a na špatné opravování vedlejších cest ve městě.

Na základě provedených rozborů a analýz lze říci, že nebyly nalezeny výraznější problémy v hospodaření města Zlín. Město by mělo tuto příznivou situaci nadále udržovat. Obecně je možné městu doporučit, aby se snažilo dosahovat přebytku provozního (běžného) rozpočtu. S příjmovou (daňovou) stránkou města se nedá příliš pracovat, jelikož sdílené daně jsou v rukou zákona. Jediné, co může město ovlivnit, jsou daně a poplatky a daň z nemovitostí. Možné je navýšení poplatků, kdy u některých město dává občanům úlevy, i když by nemuselo (místní poplatek ze psů). Toto bych však nedoporučoval, jelikož poplatky a s nimi spojené úlevy jsou dle mého názoru stanoveny ideálně. Zlepšení v této části daňových příjmů již nastalo v roce 2012, kdy vešel v platnost nový zákon a město může vybírat vyšší poplatky za provozování výherních hracích přístrojů.

Město by mělo také dostatečně využívat přijaté transfery z národních a evropských fondů pro financování svých investičních aktivit. Díky těmto transferům může město zrealizovat záměry, které by si bez nich nemohlo vůbec dovolit. Město by mělo zvažovat, které investice bude pomocí těchto transferů pokrývat, aby nefinancovalo nevhodné projekty. Doporučoval bych ještě zvýšit investiční aktivity a zlepšit čerpání finančních prostředků z národních a evropských fondů. Dále by se město mělo snažit držet provozní (běžné) výdaje na podobné stabilní úrovni.

Celkově je potřeba hospodaření města ve sledovaném období hodnotit velmi pozitivně. Rozpočtové řízení města je prováděno svědomitě, a proto také nedochází k žádným větším výkyvům v hospodaření.

5.2 Obec Tečovice

Tečovice hospodařily ve sledovaném období s celkovými konsolidovanými příjmy ve výši 56 779 769 Kč. Přepočet příjmů na 1 obyvatele byl ve sledovaném období bez započtení roku 2015 v průměru necelých 11 tis. Kč, ve zmiňovaném roce 2015 to bylo téměř 25 tis. Kč. Celkové skutečné výdaje byly za sledované období 54 089 440 Kč. Jejich přepočet na 1 obyvatele obce byl v průměru (opět bez roku 2015) lehce přes 10 tis. Kč. V roce 2015 vykazoval tento jednoduchý přepočet hodnotu téměř 26 tis. Kč. Tento přepočet příjmů a výdajů na 1 obyvatele byl vždy nižší než ve Zlíně, pouze rok 2015 je výjimkou.

Vysoký a ve sledovaném období ojedinělý stav příjmů a výdajů v Tečovicích byl v tomto roce zapříčiněn velkým příjmem transferů a s nimi spojenými kapitálovými výdaji. Tyto přijaté transfery byly použity také na revitalizaci prostoru malého náměstí před místním obchodem a s tím spojeným odkupem budovy. Celkové saldo za sledované období bylo stejně jako u Zlína kladné. Příjmy ve sledovaném období převýšily výdaje asi o 1,1 mil. Kč. Dalším krokem bylo srovnání plánovaného rozpočtu a skutečného stavu na konci roku. Obec v roce 2011 a 2012 plánovala rozpočet ještě jako přebytkový, v následujících letech už jako schodkový. V roce 2014 v tomto plánu převyšovaly výdaje příjmy o více než 4 mil. Kč. Ve skutečnosti byl na konci roku přebytkový stav v roce 2011, 2012 a také v roce 2013, kdy to již v plánu nebylo. V roce 2011 se skutečné příjmy i výdaje dokonce velmi blížily těm plánovaným. Ve zmiňovaném roce 2013 byl přebytek způsoben hlavně vysokými příjmy, které plánovány nebyly (o více jak 5 mil. Kč vyšší než plánované). Obzvláště ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu byly vyšší, než se plánovalo. Patří sem dotace např. od ministerstev zemědělství, kultury, životního prostředí, pro místní rozvoj apod. V roce 2014 a 2015 byl již výsledek hospodaření obce shodný s plánem (schodek).

V dalších kapitolách následovala komparace příjmů a výdajů obce. Největší část příjmů tvoří v průměru za sledované období příjmy daňové (79 %), další významnou položkou jsou přijaté transfery (17 %), které jsou ovšem na této výši hlavně díky roku 2015. Nedaňové příjmy tvoří jen asi 3 % celkových příjmů obce a kapitálové pak jen zanedbatelnou část (1 %). Hlavní složkou výdajů jsou výdaje běžné, které ve sledovaném období tvořily v průměru 66 % celkových výdajů. Kapitálové výdaje tvořily zbylých 34 %. Daňové příjmy obce meziročně vždy rostly, nejvíce v roce 2013. Daně a poplatky se ve sledovaném období lehce zvýšily, podobně na tom byla také daň z nemovitých věcí. Největší zvýšení zaznamenaly ale daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a DPH. Mohly také za již zmiňovaný větší nárůst celkových daňových příjmů v roce 2013. Tyto daně jsou dány zákonem. V roce 2013 se zvyšovaly sazby DPH. Další částí příjmů jsou přijaté transfery, které byly na vysoké úrovni obzvláště v posledním sledovaném roce. Důvody tohoto vysokého čerpání dotací jsou uvedeny v předchozím odstavci. Další složky se na celkové tvorbě příjmů již tolik nepodílejí. První z nich jsou příjmy nedaňové. Tyto příjmy byly v celém sledovaném období velmi podobné, pohybovaly se kolem 500 tis. Kč/rok. Tvořily je zejména příjmy z pronájmu majetku, pronájmu nemovitostí (bytů) a příjmy z poskytování služeb a výrobků. Poslední složkou příjmů jsou příjmy kapitálové, které v obci tvořily jen

necelé 1 % celkových příjmů. Tyto příjmy byly dvakrát nulové (2011 a 2015), dvakrát zanedbatelné (2012 a 2014) a jen v roce 2013 dosahovaly asi 450 tis. Kč., a to zejména díky prodeji pozemků obce.

Stejně jako u města Zlína jsou v Tečovicích vyšší běžné výdaje. Tyto výdaje byly nejvyšší v roce 2015. To bylo zapříčiněno hlavně zvýšenými výdaji na napravování následků živelných pohrom. Kapitálové výdaje byly nejvyšší také v roce 2015, a to zejména díky vysokým přijatým transferům, se kterými úzce souvisí. Kromě již zmiňované revitalizace prostoru malého náměstí v centru obce, byla v tomto roce použita velká část zvýšených kapitálových výdajů na činnost základních a mateřských škol (rekonstrukce hřiště místní základní a mateřské školy) a na vodní díla v zemědělské krajině (zvodněný poldr a obnova mokřadu).

V další části diplomové práce byly zpracovány některé monitorující ukazatele. Z těch jsou důležité obzvlášť „podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům“ a „celková likvidita“. První z nich by neměl přesáhnout 25 %, což se Tečovicím v celém sledovaném období s jistotou dařilo. Hodnota tohoto ukazatele byla nejvyšší v roce 2015 (2,36 %). Celková likvidita by se neměla dostat do intervalu mezi nulou a jednou. V obci byla ve sledovaném období vždy vyšší, tudíž bylo vše v pořádku. Z tohoto hlediska je na tom obec dobře a žádné zásadní pochybení nebylo nalezeno.

Pozitivní výsledky předchozích analýz a rozborů jsou podpořeny také anketou, která byla v Tečovicích realizována pomocí 50 respondentů z této obce. Drtivá většina dotazovaných je se životem v obci spokojena. Vybavenost obce hodnotí jako lehce nadprůměrnou, což je nutno brát velmi pozitivně, jelikož se jedná o malou obec a respondenti ji pak lehce mohou srovnávat s většími městy, kde je všechno pochopitelně dostupnější. Více než dvě třetiny respondentů vypověděly, že se zajímají o hospodaření obce a necelých 20 % dotazovaných se dokonce alespoň občas účastní veřejného zasedání. Nejčastějším zdrojem čerpání informací o hospodaření obce jsou internetové stránky úřadu a místní periodika. Více jak polovina dotazovaných má přehled o struktuře rozpočtu a také si myslí, že obec dává dostatek financí na kulturu a sport. Na otázku ohledně využívání dotací respondenti odpovídali většinou také kladně, často se také objevovala odpověď „nevím“. Celých 70 % dotazovaných vypovědělo, že je celkově s hospodařením obce spíše spokojeno, dalších 22 % jich v dotazníku zaznačilo, že jsou s hospodařením plně spokojeni. Jediné drobné

výtky byly k počtu parkovacích míst v obci a chybějící hřiště pro dospívající (venkovní posilovna apod.).

Na základě všech provedených analýz a rozborů je třeba, stejně jako u Zlína, konstatovat, že nebyly nalezeny žádné výraznější problémy nebo nedostatky. Obec v posledním sledovaném roce získala velký objem finančních transferů, díky kterým mohla uskutečnit například rekonstrukci hřiště základní a mateřské školy, obnovu malého náměstí, nebo kultivaci zemědělské krajiny. V tomto trendu by měla obec určitě pokračovat i do budoucna. Dále se snažit o čerpání dotací z národních fondů a z fondů EU, jelikož je to velmi důležité pro další rozvoj obce a udržení spokojenosti občanů, kteří v ní žijí. V obci žije také poměrně velké procento mladých lidí, je třeba myslet také na ně a snažit se je zde udržet. Například bych zde doporučil vybudovat venkovní posilovnu pro dospívající, která je v dnešní době tak moderní. Dotace na takový projekt nejsou těžké sehnat. Je třeba tedy vybírat správné a účelné projekty, které mají nějaké konkrétní opodstatnění.

Tečovice musí udržovat příjmovou stránku rozpočtu i pomocí vhodně zvolených místních poplatků, které si může sama obec ve vyhlášce stanovit. Jedná se například o vyhlášky „O místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů“, „O místním poplatku za užívání veřejného prostranství“ nebo „O místním poplatku ze psů“. Dalším doporučením je udržovat běžné výdaje na stabilní úrovni, přičemž třeba v posledním sledovaném roce se to nepovedlo (vyšší výdaje na ochranu krajiny a přírody). Dále by se obec mohla zaměřit na svou lepší propagaci a zkusit přilákat nějaké turisty, nebo občany okolních obcí. Kulturních akcí je v Tečovicích během roku spousta, ale žádná nedosahuje takového ohlasu, který by popřípadě přinesl nějaké finanční prostředky do obecního rozpočtu. V neposlední řadě by měla obec zapracovat na zlepšení webových stránek, které jsou již dost zastaralé a v některých případech také nepřehledné. Celkově však i u obce lze hospodaření hodnotit zcela pozitivně, kdy nebyly shledány žádné zásadní chyby.

6 Závěr

Tématem diplomové práce byla analýza hospodaření rozpočtově odlišných municipalit. Hlavním cílem práce tedy bylo zhodnocení hospodaření dvou vybraných municipalit a následné předložení návrhů na zlepšení hospodaření těchto municipalit v budoucnu. Pro hodnocení hospodaření bylo vybráno období od roku 2011 do roku 2015. Jako dvě rozpočtově odlišné municipality bylo vybráno město Zlín a nedaleko vzdálená obec Tečovice. Obec i město leží ve Zlínském kraji, obec má cca 1300 obyvatel a město cca 75 000, což jasně dokazuje, že vybrané municipality jsou z tohoto pohledu dostatečně odlišné. V literární rešerši byly informace čerpány hlavně z odborné literatury doplněné o internetové zdroje. V analytické části bylo čerpáno především z výkazů o hospodaření, které jsou veřejně dostupné na informačním portálu Ministerstva financí.

V první kapitole analytické části je rozebrána struktura příjmů a výdajů municipalit a srovnán skutečný stav s plánovaným rozpočtem. Město schvalovalo vždy přebytkový rozpočet, obec jen první dva sledované roky. Od roku 2013 již schvalovala rozpočet schodkový. Skutečnost byla trochu odlišná, kdy byl ve Zlíně v roce 2013 a 2015 na konci roku vykázán schodek celkového salda. V Tečovicích se skutečnost lišila pouze v roce 2015, kdy byl skutečný stav nakonec v plusových hodnotách. Jsou-li však zaznamenány záporné hodnoty, nemohou být ihned hodnoceny jako špatné hospodaření. Je nutné je posuzovat v dlouhodobém horizontu všech činností obce či města. Skutečné záporné saldo je většinou vykázáno ve spojení s vyššími výdaji na investiční projekty, které následně vedou k rozvoji obce. Velkou část těchto prostředků tvoří přijaté dotace ze strukturálních fondů EU. Pro všechny municipality je tato položka příjmů velmi důležitá a měly by se na získávání dotací jak z národních fondů, tak z již zmíněných strukturálních fondů EU velmi soustředit. Tyto přijaté dotace ale nemohou stoprocentně pokrýt výdaje na projekt. Obec tedy musí disponovat také svými finančními prostředky na běžných účtech, či cizími ve formě půjčky nebo úvěru. Municipality se tedy musí spolupodílet na financování těchto projektů.

Struktura financování se odvíjí od skladby příjmů a výdajů. Ta je ovlivněna veškerými činnostmi obce či města. Největší část příjmů tvoří příjmy daňové, nezbytnou součástí jsou již zmiňované přijaté transfery. Doplňují je nedaňové a kapitálové příjmy. Výdaje obce i města jsou tvořeny hlavně běžnými (provozními) výdaji, ty doplňují kapitálové výdaje, které jsou používány na investiční akce a souvisejí s přijatými transfery.

Nelze posuzovat hospodaření municipalit pouze na základě tzv. tvrdých dat vyplývajících z účetních výkazů, ale také pomocí tzv. měkkých údajů, které byly získány díky anonymní anketě mezi respondenty výhradně z obou sledovaných municipalit. Tato anketa dopadla v obou municipalitách nadmíru dobře. Respondenti jsou většinou v Tečovicích a Zlíně se životem spokojeni, pochvalují si také občanskou vybavenost a konstatují, že město i obec dává dostatek financí na kulturu a sport. Také si myslí, že obě municipality vcelku dobře hospodaří se svými získanými dotacemi a celkově hodnotí hospodaření jako dobré. Jediné nedostatky shledávají hlavně ve Zlíně v nedostatku parkovacích míst a drahého vodného. V Tečovicích vypověděli, že by obec mohla zřídit hřiště pro dospívající děti, kterých je v obci vcelku dost a pohyb venku je pro ně důležitý.

Pro podnik je nejdůležitější spokojený zákazník, pro obce je to spokojený občan. Veškerá svá rozhodnutí by tedy obce měly provádět s přihlédnutím na potřeby občanů. Zlínu i Tečovicím se to v poslední době velmi daří a občané jsou zde stále spokojenější. Je třeba tento trend udržet i v následujících letech a vše směřovat k tomu, aby byli obyvatelé v obci rádi a neodcházeli jinam. A to není vůbec samozřejmost, ani lehký úkol.

7 Seznam použitých zdrojů

ANONYM. Naše historie. *Baťa* [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z <http://www.bata.cz/bata-history>.

ANONYM. Základní informace o Zlíně. *Turistický informační portál města Zlína* [online]. 2016 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z <http://www.ic-zlin.cz/24990-zakladni-informace-o-zline>.

ANONYM. Zlínský kraj: města a obce Zlínského kraje: tradice, historie, památky, turistika, současnost. 4. přeprac. vyd. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2014, 179 s. ISBN 978-80-905393-4-1.

Czso: Český statistický úřad [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z <https://www.czso.cz/>.

FRYŠTENSKÁ, Marcela. *Správní právo*. Brno: Vysoká škola Karla Engliš, 2010, 89 s. ISBN 978-80-86710-26-6.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Květa KUBÁTOVÁ. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 355 s. ISBN 80-86432-88-2.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KLÍMA, Karel. *Praktikum českého ústavního práva*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 614 s. ISBN 978-80-7380-173-1.

MAGISTRÁT MĚSTA ZLÍNA. Organizační struktura. *Oficiální stránky města Zlína* [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z <https://www.zlin.eu/organizacni-struktura-cl-1731.html>.

MATES, P., OLŠOVÁ, P. K některým otázkám pravomocí obcí k vydávání obecně závazné vyhlášky. In: *Modernizace veřejné správy v Evropě a České republice*. Plzeň: Vyd. a nakl. A. Čeněk, 2006, s. 129 a násl. 80-7380-001-2.

Monitor: informační portál Ministerstva financí [online]. 2016 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z <http://monitor.statnipokladna.cz>.

MUSGRAVE, Richard Abel a Peggy B. MUSGRAVE. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994, 581 s. ISBN 80-856-0376-4.

NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva České republiky*. Praha: CEVRO Institut, 2007, 70 s. ISBN 80-868-1622-2.

OBEC TEČOVICE. Zastupitelstvo obce Tečovice. *Tečovice* [online]. 2014 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z <http://tecovice.cz/domains/tecovice.cz/index.php/zastupitelstvo/zastupitele>.

ODDĚLENÍ 1202 - ROZPOČTOVÉ ANALÝZY HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ. Monitoring hospodaření obcí. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2008, 2012 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/monitoring-hospodareni-obcii>.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 238 s. ISBN 978-80-210-411-8.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, 376 s. ISBN 80-726-1086-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance*. 4. aktualiz. a rozš. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2008, 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualiz. a rozš. vydání. Praha: Grada, 2015, 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Risy: Regionální informační servis [online]. 2016 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs>.

Zákon o obcích (Zákon č. 128/2000 Sb.). Dostupné on-line na <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Zákon č. 250/2000 Sb.). Dostupné on-line na <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností (Zákon č. 314/2002 Sb.). Dostupné on-line na <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>.

8 Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma veřejné správy	13
Obrázek 2 Orgány obce	19
Obrázek 3 Postavení rozpočtové soustavy ve finanční soustavě	21
Obrázek 4 Objektivizace vztahu příjmů a výdajů v územní samosprávě	23
Obrázek 5 Fáze rozpočtového procesu	25
Obrázek 6 Znak Zlína	38
Obrázek 7 Znak Tečovic	43

9 Seznam grafů

Graf 1 Struktura příjmů (Zlín).....	52
Graf 2 Struktura výdajů (Zlín)	53
Graf 3 Struktura příjmů (Tečovice).....	54
Graf 4 Struktura výdajů (Tečovice)	56
Graf 5 Pohlaví (Zlín).....	78
Graf 6 Pohlaví (Tečovice).....	77
Graf 7 Věk (Zlín)	79
Graf 8 Věk (Tečovice)	78
Graf 9 Vzdělání (Zlín).....	80
Graf 10 Vzdělání (Tečovice).....	79
Graf 11 Společenský status (Zlín).....	80
Graf 12 Společenský status (Tečovice).....	79
Graf 13 Délka pobytu (Zlín)	81
Graf 14 Délka pobytu (Tečovice)	80
Graf 15 Spokojenost se životem (Zlín)	82
Graf 16 Spokojenost se životem (Tečovice)	81
Graf 17 Vybavenost města (Zlín).....	83
Graf 18 Vybavenost obce (Tečovice)	82
Graf 19 Zájem o hospodaření (Zlín)	84
Graf 20 Zájem o hospodaření (Tečovice)	83
Graf 21 Zdroje informací (Zlín).....	85
Graf 22 Zdroje informací (Tečovice).....	84
Graf 23 Veřejné zasedání (Zlín).....	86
Graf 24 Veřejné zasedání (Tečovice).....	85
Graf 25 Struktura rozpočtu (Zlín)	86
Graf 26 Struktura rozpočtu (Tečovice)	85
Graf 27 Kultura a sport (Zlín)	87
Graf 28 Kultura a sport (Tečovice)	86
Graf 29 Využití dotací (Zlín)	88
Graf 30 Využití dotací (Tečovice)	87

Graf 31 Spokojenost s hospodař. (Zlín)	89
Graf 32 Spokojenost s hospodař. (Tečovice)	88

10 Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel v letech 2011-2015 (Zlín)	42
Tabulka 2 Věková struktura obyvatel (Zlín).....	42
Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel v letech 2011-2015 (Tečovice)	45
Tabulka 4 Věková struktura obyvatel (Tečovice).....	46
Tabulka 5 Přehled skutečných příjmů a výdajů (Zlín)	47
Tabulka 6 Přehled skutečných příjmů a výdajů (Tečovice)	48
Tabulka 7 Srovnání schválených rozpočtů s výsledky hospodaření (Zlín)	49
Tabulka 8 Srovnání schválených rozpočtů s výsledky hospodaření (Tečovice)	50
Tabulka 9 Struktura příjmů (Zlín)	51
Tabulka 10 Struktura výdajů (Zlín)	52
Tabulka 11 Struktura příjmů (Tečovice)	53
Tabulka 12 Struktura výdajů (Tečovice)	55
Tabulka 13 Daňové příjmy za sledované období (Zlín)	56
Tabulka 14 Struktura daňových příjmů (Zlín).....	57
Tabulka 15 Daňové příjmy za sledované období (Tečovice)	58
Tabulka 16 Struktura daňových příjmů (Tečovice).....	59
Tabulka 17 Nedaňové příjmy za sledované období (Zlín)	60
Tabulka 18 Struktura nedaňových příjmů (Zlín)	61
Tabulka 19 Nedaňové příjmy za sledované období (Tečovice)	62
Tabulka 20 Struktura nedaňových příjmů (Tečovice)	63
Tabulka 21 Kapitálové příjmy za sledované období (Zlín)	64
Tabulka 22 Struktura kapitálových příjmů (Zlín).....	65
Tabulka 23 Kapitálové příjmy za sledované období (Tečovice)	66
Tabulka 24 Struktura kapitálových příjmů (Tečovice).....	66
Tabulka 25 Přijaté dotace za sledované období (Zlín)	67
Tabulka 26 Struktura přijatých dotací (Zlín)	68
Tabulka 27 Přijaté dotace za sledované období (Tečovice)	69
Tabulka 28 Struktura přijatých dotací (Tečovice)	69
Tabulka 29 Běžné výdaje ve sledovaném období (Zlín)	71
Tabulka 30 Běžné výdaje ve sledovaném období (Tečovice)	71
Tabulka 31 Kapitálové výdaje ve sledovaném období (Zlín).....	72
Tabulka 32 Kapitálové výdaje ve sledovaném období (Tečovice).....	73
Tabulka 33 Monitoring hospodaření města Zlín.....	74
Tabulka 34 Monitoring hospodaření obce Tečovice	75

11 Seznam zkratek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

DFM – dlouhodobý finanční majetek

DM – dlouhodobý majetek

DPH – daň z přidané hodnoty

EU – Evropská Unie

PFNV – přijaté finanční návratné výpomoci

VHP – výherní hrací přístroj

VR – veřejný rozpočet

12 Přílohy

Příloha 1 Dotazník

1. Jaké je vaše pohlaví?
 - a) Muž
 - b) Žena

2. Kolik je vám let?
 - a) Do 18 let
 - b) 19-26 let
 - c) 27-40 let
 - d) 41-60 let
 - e) 61 let a více

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) Základní
 - b) Středoškolské bez maturity
 - c) Středoškolské s maturitou
 - d) Vyšší odborné
 - e) Vysokoškolské (Bc.)
 - f) Vysokoškolské (Ing., Mgr.,...)

4. Jaký je váš společenský status?
 - a) Student/ka
 - b) Zaměstnaný/á
 - c) Nezaměstnaný/á
 - d) OSVČ
 - e) Důchodce/důchodkyně
 - f) Ostatní

5. Jak dlouho ve městě/obci bydlíte?
 - a) 1-5 let
 - b) 6-15 let
 - c) 16-25 let
 - d) 26-40 let

- e) 41 let a více
6. Jaká je vaše spokojenost se životem ve městě/obci?
- a) Velmi spokojený/á
 - b) Spíše spokojený/á
 - c) Spíše nespokojený/á
 - d) Velmi nespokojený/á
7. Jak byste zhodnotil/a vybavenost města/obce?
- a) Velmi dobrá
 - b) Dobrá
 - c) Průměr
 - d) Špatná
 - e) Velmi špatná
8. Zajímáte se o hospodaření města/obce?
- a) Ano, velmi
 - b) Ano, trochu
 - c) Ne
9. Otázka – odkud čerpáte informace o hospodaření města?
- a) Úřední deska
 - b) Zasedání zastupitelstva
 - c) Místní rozhlas
 - d) Místní periodika
 - e) Internetové stránky úřadu
 - f) Další možnosti
 - g) Informace o hospodaření města/obce nečerpám
10. Účastníte se veřejného zasedání?
- a) Ano, pravidelně
 - b) Ano, občas
 - c) Ne

11. Máte představu o struktuře rozpočtu?

- a) Ano
- b) Ano, trochu
- c) Ne

12. Dává město/obec dostatek financí na kulturu a sport?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

13. Jak využívá město/obec dotace?

- a) Velmi dobře
- b) Dobře
- c) Špatně
- d) Velmi špatně
- e) Nevím

14. Jste spokojen/a s hospodařením města/obce?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne, vůbec

15. Pokud máte nějaké náměty, nápady nebo výtky, napište je sem.